

**ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี - โท - เอก
และธรรมศึกษาทุกชั้น**

พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดมหามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร
ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๒ ๘๕๘๕ โทรสาร. ๐ ๒๖๒๙ ๒๑๔๒

Website : www.gongtham.net

Email : mgth.data@gmail.com

Line : @gongtham

เรื่อง ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี - โท - เอก
และธรรมศึกษาทุกชั้น พ.ศ. ๒๕๖๖

พิมพ์ครั้งแรก : ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

จำนวน : ๕,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์ : สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดมหามกุฏราชวิทยาลัย
หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๐-๒๖๖๒-๘๕๘๕ โทรสาร. ๐-๒๖๒๙-๒๑๔๒

ที่ปรึกษา สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
พระธรรมวชิรเมธาจารย์ วัดโสมนัสวิหาร
พระธรรมวชิรญาณ วัดบวรนิเวศวิหาร
พระเทพวชิรปาโมกข์ วัดตรีทศเทพ
พระราชมงคละเมธี วัดสัมพันธวงศ์

ตรวจต้นฉบับและพิสูจน์อักษร :

พระสุธีรัตนภรณ์ วัดเศวตฉัตร
พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วัชรจารย์ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
พระครูปริตรโกศล วัดบวรนิเวศวิหาร

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย

๑๒๙ ม. ๓ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐ ๒๖๒๙ ๑๔๑๗ ต่อ ๑๐๔

สารบัญ

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง	๗
วิธีตรวจประโยคธรรมสนามหลวง	๑๓
คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง	๒๑
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นตรี พ.ศ. ๒๕๖๖	๓๗
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นโท พ.ศ. ๒๕๖๖	๔๗
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ นักธรรมชั้นเอก พ.ศ. ๒๕๖๖	๕๙
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นตรี พ.ศ. ๒๕๖๖	
-ระดับประถมศึกษา	๗๑
-ระดับมัธยมศึกษา	๙๗
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๑๒๓
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นโท พ.ศ. ๒๕๖๖	
-ระดับประถมศึกษา	๑๔๙
-ระดับมัธยมศึกษา	๑๗๕
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๒๐๑
ปัญหาและเฉลยข้อสอบ ธรรมศึกษาชั้นเอก พ.ศ. ๒๕๖๖	
-ระดับประถมศึกษา	๒๒๗
-ระดับมัธยมศึกษา	๒๕๓
-ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป	๒๗๙

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง

นักธรรมชั้นตรี

วันจันทร์ ที่ ๒๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้สอบ
นักธรรมชั้นตรี

การสอบธรรมสนามหลวงในพุทธศักราช ๒๕๖๖ นี้ ตรงกับวันปิยมหาราช ซึ่งเป็นอภิลักขิตสมัยคล้ายวันสวรรคต ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณต่อประเทศชาติและพระพุทธศาสนาเป็นอเนกปริยาย พระมหाराชเจ้าพระองค์นั้น ได้ทรงสร้างสรรค์บันดาลความเจริญวัฒนาให้ปรากฏแก่บ้านเมืองในทุกด้าน ทรงพระราชอุทิศสาหะพระราชทานความรู้เรื่องมาสู่การคณะสงฆ์ไทย และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้จรขยายไปทั่วโลก มีการจัดพิมพ์พระไตรปิฎกบาลีอักษรสยามเป็นครั้งปฐม ประการสำคัญยิ่งข้อหนึ่ง คือการที่ทรงอาราธนามอบถวายพระธรรให้เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเป็นผู้นำฝ่ายพุทธจักรในการปฏิรูปการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เป็นระเบียบแบบแผน ดังปรากฏการสอบธรรมสนามหลวง เป็นพยานแห่งพระราชกรณียกิจที่สมเด็จพระปิยมหาราช อัครพุทธศาสนูปถัมภก ได้ทรงบุกเบิกร่วมกับพระเจ้าน้องยาเธอ พร้อมด้วยคณะสงฆ์ในรัชสมัยของพระองค์ อีกทั้งในสมัยต่อๆ

มา ได้ร่วมกันวางรากฐานและสืบสานรักษาไว้ นับเป็นพระปิยมหาราชานุสรณ์อันยิ่งใหญ่ ที่ยังสถาวรยั่งยืนมาตราบเท่าทุกวันนี้

นับแต่นั้นเป็นต้นมา สมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชทุกพระองค์ จึงทรงรับเป็นพระราชธุระ พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ให้คณะสงฆ์จัดการสอบธรรมสนามหลวง ภายใต้การอำนวยการของเจ้าพระคุณ สมเด็จพระสังฆราช โดยพร้อมเพรียงกันทั่วราชอาณาจักรและทั่วโลก การที่ท่านทั้งปวงได้มาจัดการสอบและร่วมการสอบในครั้งนี้ จึงนับเป็นอุดมฤกษ์และเป็นอุดมมงคลไม่ว่าท่านจะอยู่ในฐานะผู้บริหารจัดการ ผู้สอน ผู้เรียน หรือผู้สนับสนุนทุกท่านต่างกำลังทำหน้าที่ของคนไทยที่ดี และชาวพุทธที่ดี ผู้ پاکเพียรสืบสานพระบรมราชปณิธานแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ตลอดจนพระปณิธานและปณิธานของบูรพาจารย์ ด้วยสรรพกำลังอันท่านตั้งจิตมั่นอุทิศถวายไว้แล้ว เป็นราชพลีและศาสนพลี เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิต์ สมตามพระพุทธานุศาสนีที่ว่า “ความกตัญญูกตเวทิต์ เป็นพื้นภูมิของคนดี” ทุกประการ

ขอเชิญชวนทุกท่าน ณ ที่นี้ จงตั้งสัตยาธิษฐาน น้อมถวายพระราชากุศล แต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ผู้ทรงพระมหากรุณาธิคุณอันหาประมาณมิได้ ต่อราชอาณาจักรไทยและพุทธจักรโลก

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย กับทั้งกุศลจริยา มีความกตัญญูกตเวทิต์ต่อสมเด็จพระปิยมหาราช พระปฐมบรมราชูปถัมภ์แห่งการสอบธรรมสนามหลวง เป็นอาทิ จงอำนวยการอนุญผล ให้ทุกท่าน เจริญออกงามในพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญ.

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง

นักธรรมชั้นโทและเอก

วันพุธ ที่ ๒๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้สอบธรรมสนามหลวง

การสอบธรรมสนามหลวงในวันนี้ สามารถดำเนินการจนสัมฤทธิ์ผลด้วยอาศัยความพร้อมเพรียงของบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่มุ่งจะรักษาธรรมเนียมปฏิบัติที่บรรพชนได้พาทำไว้เป็นแบบอย่าง เพื่อรักษาพระปริยัติธรรมของพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสถาพรสืบไป ขออนุโมทนาในกุศลกิจของท่านทั้งหลายมา ณ โอกาสนี้

ภิกษุสามเณรผู้เข้าสอบธรรมสนามหลวงในวันนี้ ได้ศึกษาอบรมตามหลักสูตรนักธรรมที่คณะสงฆ์ได้กำหนดไว้ จัดว่าเป็นพุทธศาสนทายาทที่จะยังความเจริญรุ่งเรืองให้แก่สังคมประเทศชาติดังที่บรรพชนได้บำเพ็ญมา และการเรียนการสอบธรรมสนามหลวงนอกจากมีความเข้าใจในพระสัทธรรมแล้วยังต้องสามารถใช้ภาษาไทยถูกต้องตามแบบแผน อันเป็นการอนุรักษ์และเชิดชูเอกลักษณ์ของชาติ ภิกษุสามเณรพึงตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตน ในฐานะพุทธศาสนทายาทและผู้ดำรงรักษาความเป็นไทยด้วย การสอบธรรมสนามหลวงเป็นโอกาสที่ผู้เข้าสอบจะได้แสดงวุฒิภาวะของตนตามภูมิธรรมที่ได้ศึกษามา อีกทั้งผลสอบย่อมเป็นพยานให้สังคมได้ทราบว่าท่านเป็นผู้รู้ธรรมตามมาตรฐานที่คณะสงฆ์ได้กำหนดไว้ และเป็นหนทางที่จะเจริญในพระพุทธศาสนาได้สืบไป

สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า สุวิชาโน ภวํ โหติ ผู้รู้ดี เป็นผู้เจริญ

ขออนุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และกุศลสมบัติที่ได้ก่อปรไว้
ด้วยดี จงอำนวยผลให้ทุกท่านถึงความเจริญงอกงามในพระธรรมวินัยตลอดกาล
เป็นนิตย์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง

ธรรมศึกษา

วันพฤหัสบดี ที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ท่านประธานอำนวยการ กรรมการกำกับห้องสอบ และนักเรียนผู้สอบธรรมศึกษา

การสอบธรรมศึกษาสนามหลวงในวันนี้ ได้อาศัยสามัคคีธรรมของพุทธบริษัท ที่ร่วมกันสนับสนุนการสอบธรรมศึกษาสนามหลวง ยังให้การศึกษาพระปริยัติธรรมของคฤหัสถ์ตามหลักสูตรธรรมศึกษา สามารถดำรงรุ่งเรืองอยู่ในสังคม และมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง จึงขออนุโมทนาในกุศลจริยาของท่านทั้งหลายมา ณ โอกาสนี้

การเรียนรู้ธรรมศึกษาตามหลักสูตรของคณะสงฆ์ เป็นการเรียนรู้ถึงพุทธประวัติ พระธรรม และหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนหรือวินัย ผู้เรียนต้องประมวลความรู้มาแสดงอรรถาธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจพระพุทธานุศาสน์ได้มากขึ้น การเขียนอธิบายหลักธรรมตามวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย นำให้เกิดความหวงแหนในเอกลักษณ์ไทย พร้อมจะเป็นผู้อนุรักษ์ความเป็นไทยให้คงอยู่สืบไป สมตามพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ว่า ...เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้... ความรู้ทางธรรมที่ได้จากการเรียนธรรมศึกษาย่อมอำนวยผลให้นักเรียนมีความประพฤติชอบ เป็นประชาชนผู้ดำรงตนอยู่ใน

ศีลธรรมของพระพุทธศาสนา กฎหมายบ้านเมือง และระเบียบวัฒนธรรม
ของชาติไทย การสอบธรรมศึกษานามหลวงในวันนี้ เป็นการทดสอบภูมิธรรม
ของนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่คณะสงฆ์ได้กำหนด ประกาศนียบัตรที่
นักเรียนจะได้รับเมื่อสอบได้ ย่อมแสดงถึงคุณสมบัติของกัลยาณชน เป็นคนดี
ที่สังคมต้องการ

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และกุศลสมบัติที่ได้สั่งสมมาด้วย
ดีแล้ว อำนวยผลให้ทุกท่านจงเจริญไฟบุญในพระพุทธศาสนายิ่งขึ้นสืบไปเป็น
นิตย์ เทอญ.

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

วิธีตรวจประโยชน์กรรมสนามหลวง

วิธีตรวจในสนามหลวง

ขอประกาศแก่กรรมการทั้งหลายทราบทั่วกัน

การตรวจประโยคธรรมและธรรมศึกษาของสนามหลวง ความประสงค์เพื่อทราบความรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริง เป็นทางให้ผู้ศึกษาเจริญในวิทยาการและจริยสมบัติ สืบอายุพระพุทศศาสนาต่อไป

ปัญหาที่ออกสอบ แผนกธรรมสนามหลวงได้รวบรวมขึ้นจากข้อสอบของพระกรรมการหลายรูป มีกรรมการตรวจพิเศษคัดเลือกอีกชั้นหนึ่ง ถ้ามความจำบ้าง ความเข้าใจบ้าง ความคิดบ้าง การตรวจต้องถือแนวนี้เป็นเกณฑ์ ตรวจคำถาม ที่ถามความจำต้องตอบให้ตรงตามแบบ และอาจเหมือนกัน ได้หมดทุกคน ที่ถามความเข้าใจในทางที่ถูกมีได้อย่างเดียว แต่โวหารอาจต่างกัน ที่ถามความคิดเหตุผลย่อมมีได้คนละอย่างตามความคิดของแต่ละคน นี้เป็นประมาณในการตอบคำถามนั้น เป็นเพียงแนวทางให้กรรมการ ได้ถือ เป็นเกณฑ์ในการตรวจได้สะดวก เป็นเพียงมติหนึ่งที่สำคัญหลักเป็นสำคัญ จะเกณฑ์ให้นักเรียนตอบตรงกันทุกข้อคงเป็นไปไม่ได้ เว้นไว้แต่ใจความสำคัญเท่านั้น ส่วนข้อสอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นเรียงความแก่กระทู้ธรรม ปัญหาที่ออกสอบเป็นแบบปรนัย คือเลือกคำตอบที่ออกมาแล้วในแต่ละข้อ แต่ต้องเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแต่ละข้อ ซึ่งมีที่ถูกที่สุดเพียงข้อละคำตอบเดียวนักเรียนจะต้องเลือกตอบข้อที่ถูกเท่านั้น เลือกตอบผิดเป็นไม่ได้คะแนน เป็นการถามทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความจำ และความคิดไปในตัวด้วย

การตรวจก็เพื่อจะรู้ว่านักเรียนมีความรู้หลักธรรมวินัย ควรแก่การดำรงพระศาสนาหรือไม่ ควรได้เป็นได้ ควรตกเป็นตก อย่างนี้เป็นทางเจริญ วิทยาการของผู้ศึกษาต่อไป

ผู้ตรวจพึงตั้งใจอยู่ในมัชฌิมัตตูปะภะกขาวางตนเป็นกลาง ถือความจริงเป็นหลัก ถูกว่าตามถูก ผิดว่าตามผิด ไม่ควรถืออคติอันทำให้เสียความ

เที่ยงธรรม มุ่งทำกิจพระศาสนาสงเคราะห์กุลบุตรให้ได้ความเสมอภาคทั่วหน้ากัน

ท่านทั้งหลายได้รับอาราธนามาให้เป็นกรรมการนั้น คือเป็นผู้ที่สนามหลวงเห็นแล้วว่าทรงคุณธรรม ควรแก่ฐานะสมควรจะยกย่องให้เป็นผู้ตรวจความรู้ของนักเรียนได้ ขอท่านจงเคารพต่อความเป็นธรรม เพื่อความเสมอภาคแก่นักเรียนทั้งหลาย ถ้าคณะกรรมการกองใดหรือผู้ใดมีมติไม่ลงกันหรือขัดข้องอย่างใด หากตกลงกันไม่ได้ ให้หารือประธานในที่นั้นให้ท่านชี้ขาด และพึงปฏิบัติตามโดยธรรม

อนึ่งนักเรียนบางคนบางสำนักอยากได้จนเกินพอดี ถึงกับทำผิดระเบียบของสนามหลวง ลืมคิดถึงตนว่าเรียนธรรมสอบธรรมเป็นนักธรรม ขอให้กรรมการทั้งหลายช่วยสอดส่องตรวจตรากำกับไปด้วย ลักษณะของใบตอบที่ส่อทุจริตดังนี้

๑. ฉบับเดียวกัน ลายมือไม่เหมือนกัน หรือวันต้นอย่างหนึ่ง วันหลังอย่างหนึ่ง ซึ่งส่อว่าเป็นคนละคนเหล่านี้แปลว่าคนอื่นทำให้

๒. คำตอบที่ต้องเรียงคำพูดมากๆ เหมือนกับฉบับอื่นอันส่อว่าไม่ใช่ความจำ ความรู้ อันเป็นสำนวนของตนนี้ แปลว่าดูคำตอบของคนอื่นหรือให้คนอื่นดูคำตอบ

๓. ตอบโดยทำนองอย่างเขียนคำบอกเหมือนกันจริงๆ เช่น ผิดเหมือนกัน ถูกเหมือนกัน แก่เหมือนกัน ชืดฆ่าเหมือนกัน ตกข้อความเหมือนกันนี้แสดงว่า มีผู้บอกให้ตอบ

๔. ถ้าเห็นว่าทุจริตอย่างใดอย่างหนึ่งจงลงเลข ๐ นำเสนอประธานกรรมการเก็บรวบรวมไว้กับใบตอบคนเดียวกัน เพื่อเป็นหลักฐาน

วิธีตรวจประโยคกรรมสนามหลวง

๑. วิธีตรวจนี้เป็นวิธีตรวจให้คะแนน คะแนนเต็มแต่ละข้อมี ๑๐ คะแนน
๒. การจะตรวจให้คะแนนเต็มหรือไม่ ให้กรรมการพิจารณาเห็นตามสมควร ถ้าไม่ถูกเลยให้ลงเลข ๐
๓. ข้อใหญ่ที่มีข้อย่อยให้ลงคะแนนที่ข้อย่อยแต่ละข้อ แล้วรวมคะแนนไว้ ที่เลขหัวข้อใหญ่นั้นๆ เมื่อตรวจข้อย่อยครบในแต่ละข้อย่อยใหญ่ ให้รวมคะแนนไว้คราวหนึ่ง แล้วเขียนเลขจำนวนคะแนนที่ได้เฉพาะข้อนั้นๆ ไว้ที่เลขหัวข้อของข้อนั้นๆ
๔. เมื่อตรวจครบทั้ง ๑๐ ข้อแล้วให้รวมคะแนนทั้งหมด (๑๐ ข้อ) แล้วเขียนไว้ที่มุมขวาด้านบนทุกฉบับ
๕. ตรวจเสร็จแล้วให้ลงชื่อกำกับไว้ที่มุมซ้ายมือด้านบนทุกฉบับ และฉบับแรกของแต่ละปีก ให้ลงชื่อโดยเขียนตัวบรรจงทุกปีก
๖. เฉพาะใบตอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นกระทู้ ข้อสอบแต่ละวิชา มี ๕๐ ข้อๆ ละ ๒ คะแนน ให้ตรวจไปตามใบเฉลยฉบับที่เฉลยไว้ ให้ตรวจแต่ละฉบับแล้ว ให้นำข้อรวมคะแนน และปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ ๕
๗. ในกรณีที่นักเรียนธรรมศึกษาจากบาทลงในช่องคำตอบในข้อเดียวกันหลายคำตอบ ถือว่าข้อนั้นๆ เป็นผิดไม่ได้คะแนน หากมีรอยชูดลบขีดฆ่าไว้ แต่พอเป็นหลักฐานให้ทราบว่านักเรียนตกลงใจตอบคำตอบในข้อไหนได้ก็ให้ตรวจไปตามนั้น
๘. การตรวจให้ใช้กรรมการ ๒ รูป เมื่อกรรมการรูปที่ ๑ ตรวจเสร็จแล้ว ให้กรรมการรูปที่ ๒ ตรวจซ้ำ ถ้าเห็นไม่ร่วมกันให้ตกลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าเห็นร่วมกันก็ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแล้ว ให้ลงนามกำกับไว้ทุกฉบับโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับกรรมการรูปที่ ๑

การให้คะแนน

๑. การให้คะแนนนักเรียนและธรรมศึกษาทุกชั้น มีหลักเกณฑ์ดังนี้
 - ๑.๑ สำหรับประโยชน์คนักธรรมทุกชั้นให้ถือ ๔๐๐ คะแนน เป็นเกณฑ์ ทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชาแล้วต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบได้ ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบตก
 - ๑.๒ สำหรับธรรมศึกษาทุกชั้นให้ถือ ๔๐๐ คะแนน เป็นเกณฑ์ วิชาทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชา แล้วต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบได้ ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบตก
๒. ผู้สอบนักธรรมและธรรมศึกษาทุกชั้น ต้องสอบทั้ง ๔ วิชา ถ้าขาดสอบ วิชาใดวิชาหนึ่ง แผนกธรรมสนามหลวงไม่รับพิจารณา ให้อยู่ในเกณฑ์สอบตก
๓. การตอบสัปดาห์ให้หักคะแนนเสีย ๒ คะแนน เช่นเดิม คือแทนที่จะได้ ๑๐ คะแนนเต็ม ก็ให้เพียง ๘ คะแนนเท่านั้น หากตอบไม่หมดข้อคงให้คะแนนไม่เต็มข้อเท่ากับการตอบ ถ้าผู้ตรวจเห็นว่าฉบับใดผิดมากไม่ได้แม้แต่คะแนนเดียวก็ให้ลง ๐ ไว้ด้วย
๔. วิชาที่ตอบต้องได้คะแนนทุกวิชาจึงจะยอมรวบรวมคะแนนให้ หากเกิดวิชาใดวิชาหนึ่งไม่ได้คะแนนแม้แต่คะแนนเดียว หรือได้ต่ำกว่า ๒๕ คะแนน ก็ห้ามรวมคะแนน ปรับเป็นตก แม้รวมทุกวิชาแล้วจะได้คะแนนสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ตาม

แนวตรวจกระทู้ธรรม สำหรับกรรมการพิจารณาให้คะแนน

๑. แต่งได้ตามกำหนด
๒. อ้างกระทู้ได้ตามกฎ
๓. เชื่อมกระทู้ได้ดี
๔. อธิบายความสมกับกระทู้ที่ได้ตั้งไว้
๕. ใช้สำนวนสุภาพเรียบร้อย
๖. ใช้ตัวสะกดการันต์ถูกเป็นส่วนมาก
๗. สะอาดไม่เปรอะเปื้อน

ขอให้กรรมการแผนกธรรมสนามหลวงได้ปฏิบัติให้ชอบด้วยระเบียบ
เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสอบทุกประการ
วิธีตรวจนี้ให้ใช้เฉพาะในการสอบธรรมสนามหลวง

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๔/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๓๓๗/๒๕๖๖ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
นักธรรมชั้นตรี วันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ - ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ นักธรรมชั้นโท - เอก
วันที่ ๒๙ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ และวันที่ ๑ - ๒ ธันวาคม ๒๕๖๖
พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
พิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า แม่กองธรรมสนามหลวง
ประธาน
๒. พระธรรมวชิรเจติยาจารย์ ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
รองประธาน
๓. พระธรรมวชิรเมธาจารย์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ
๔. พระธรรมวชิรปาโมกษ์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
กรรมการ

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๕/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำข้อสอบนักธรรม

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๓๓๗/๒๕๖๖ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
นักธรรมชั้นตรี วันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ - ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ นักธรรมชั้นโท - เอก
วันที่ ๒๙ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ และวันที่ ๑ - ๒ ธันวาคม ๒๕๖๖
พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
จัดทำข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีรายชื่อดังนี้

๑. พระธรรมคุณาภรณ์ ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระธรรมวชิรเจติยาจารย์ ที่ปรึกษาแม่กองธรรมสนามหลวง
คณะกรรมการ
๓. พระธรรมวชิรเมธาจารย์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
คณะกรรมการ
๔. พระธรรมวชิรปาโมกษ์ รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
คณะกรรมการ

๕. พระมหาสุพิศ ธรรมคุตโต ผู้ช่วยเลขานุการแม่กองธรรมฯ
คณะทำงานและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สิ่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๖/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๓๓๗/๒๕๖๖ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
ธรรมศึกษา ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ พร้อมทั้งท้าวราชาอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็น
ระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา
ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีรายชื่อดังนี้

๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า	แม่กองธรรมสนามหลวง
ประธาน
๒. พระธรรมวชิรญาณ	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายนักธรรม
รองประธาน
๓. พระธรรมวชิรานุวัตร	รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนกลาง
กรรมการ
๔. พระธรรมวชิรเมธาจารย์	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายบริหาร
กรรมการ

๕. พระเทพสิทธิโกศล รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายธรรมศึกษา
กรรมการ
๖. พระเทพปฏิภาณวาที รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนเหนือ
กรรมการ
๗. พระเทพปฏิภาณกวี รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนใต้
กรรมการ
๘. พระเทพวิสุทธิติลก รองแม่กองธรรมฯ ประจำหนตะวันออก
กรรมการ
๙. พระเทพวิสุทธิกวี รองแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
กรรมการ
๑๐. พระเทพวชิรปาโมกข์ เลขาธิการแม่กองธรรมสนามหลวง รูปที่ ๑
กรรมการ
๑๑. พระราชมงคลเมธี ผอ.กองบริหารงานกลาง
กรรมการ
๑๒. พระสุธีรัตนภรณ์ ผอ.กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
กรรมการและเลขาธิการ
๑๓. พระมหาสุพิศ ธรรมคุดโต ผู้ช่วยเลขาธิการแม่กองธรรมสนามหลวง
กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

สิ่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๗/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบ

ธรรมศึกษา

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๓๓๗/๒๕๖๖ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
ธรรมศึกษา ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ พร้อมทั้งท้าวราชาอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็น
ระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบ
ธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีรายนามดังนี้

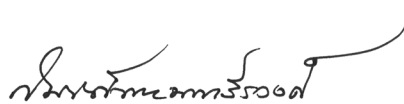
๑. พระธรรมวชิรญาณ	รองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายนักธรรม
ประธาน
๒. พระเทพวชิรเมธาจารย์	ผอ.กลุ่มงานวินัย
อนุกรรมการ
๓. พระราชธรรมมาภรณ์	ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจําหนเหนือ
อนุกรรมการ
๔. พระราชพิพัฒน์โกศล	ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจําหนตะวันออก
อนุกรรมการ

๕. พระราชบัณฑิต	ผอ.กองนิติการ
อนุกรรมการ
๖. พระราชปัญญาภรณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อนุกรรมการ
๗. พระราชวชิรโมลี	ผอ.กองเทคโนโลยีสารสนเทศ
อนุกรรมการ
๘. พระราชวัชรปัญญาเมธี	ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
อนุกรรมการ
๙. พระปัญญารัตนนagr	ผอ.กลุ่มงานนิติการ
อนุกรรมการ
๑๐. พระสุธีรัตนภรณ์	ผอ.กองวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางสาวปัทมา บุญเต็ม	จศป.กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษาฯ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ตรวจและปรับปรุงข้อสอบที่คณะทำงานยกร่างข้อสอบได้ประมวลเป็นข้อสอบของธรรมศึกษาไว้ แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖ จนถึงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๘/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาธรรม

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๓๓๗/๒๕๖๖ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบธรรมศึกษา ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ พร้อมทั้งท้าวราชาอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม ของสนามหลวง แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีรายนามดังนี้

๑. พระราชบัณฑิต	ผอ.กองนิติการ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระราชวัชรปัญญาเมธี	ผู้ช่วยแม่กองธรรมฯ ประจำคณะธรรมยุต
คณะกรรมการ
๓. พระปัญญารัตนากร	ผอ.กลุ่มงานนิติการ
คณะกรรมการ
๔. พระมงคลเมธาวัฒน์	ผอ.กลุ่มงานสื่อสารองค์การฯ
คณะกรรมการ

๕. พระครูสังฆรักษ์ สมชาย อติโพโล จศป.กลุ่มงานทะเบียนและสถิติ
คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม แล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการ
พิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
ได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๙/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาพุทธประวัติ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๓๓๗/๒๕๖๖ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
ธรรมศึกษา ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ ของสนามหลวง
แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและ
ได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา
วิชาพุทธประวัติ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีรายนามดังนี้

๑. พระเทพวชิรเมธาจารย์	ผอ.กลุ่มงานวินัย
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระราชาธรรมกวี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ
๓. พระวิสุทธธีรพงษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะกรรมการ

๔. พระเมธีธรรมสาร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะทำงาน

๕. พระมหาทองสืบ เขมปญโญ

จศป.กลุ่มงานวิชาการ

คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ แล้วนำเสนอ
คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของ
สนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๔๐/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาวินัย

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๓๓๗/๒๕๖๖ ได้เห็นชอบกำหนดวันสอบ
ธรรมศึกษา ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร นั้น

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย ของสนามหลวง
แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและ
ได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา
วิชาวินัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีรายนามดังนี้

๑. พระสุธีรัตนารักษ์	ผอ.กองวิชาการฯ
หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. พระศรีภักทิยบดี	ผอ.กลุ่มงานตรวจสอบภายใน
คณะกรรมการ
๓. พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วัชรอาจารย์	ผอ.กลุ่มงานติดตามและประเมินผล
คณะกรรมการ
๔. พระมหาปรีชา ปภังกร	เลขานุการรองแม่กองธรรมฯ ฝ่ายธรรมศึกษา
คณะกรรมการ

๕. พระมหาสุวรรณ กุสลจิตฺโต

ผอ.กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษาฯ

คณะทำงานและเลขานุการ

มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย แล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการ
พิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
ได้พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

(สมเด็จพระมหาพรหมวงศ)

แม่กองธรรมสนามหลวง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันจันทร์ที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

กल्याณการี กल्याณิ ปापการี จ ปापกั.

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว.

สั. ส. ๑๕/๓๓๓. ขุ. ขา. พุท. ๒๗/๘๔.

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และ
บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อม
ความให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันอังคารที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. ธรรมอะไร สามารถคุ้มครองโลกให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุขได้ ?

ตอบ ธรรมคุ้มครองโลก ๒ อย่าง คือ

๑. ทิริ ความละเอียดต่อบาปทุจริต
๒. โอตตัปปะ ความเกรงกลัวต่อผลของบาปทุจริต ฯ

๒. บุพพการีและกตัญญูกตเวทีได้แก่บุคคลเช่นไร ?

ตอบ บุพพการี ได้แก่บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน

กตัญญูกตเวที ได้แก่บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว และทำ
ตอบแทน ฯ

๓. รัตนะ ๓ มีอะไรบ้าง ? มีคุณอย่างไร ?

ตอบ มี พระพุทธเจ้า ๑ พระธรรม ๑ พระสงฆ์ ๑ ฯ

มีคุณอย่างนี้ คือ

๑. พระพุทธเจ้ารู้ดีรู้ชอบด้วยพระองค์เองก่อนแล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม
๒. พระธรรมย่อมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว
๓. พระสงฆ์ปฏิบัติชอบตามคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วสอนผู้อื่นให้ทำตาม ฯ

๔. มูลเหตุที่ทำให้คนทำความชั่ว มีอะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๓ คือ

๑. โลภะ ออยากได้
๒. โทสะ คิดประทุษร้าย
๓. โมหะ หลง ไม่รู้จริง ๆ

๕. ธาตุ ๔ มีอะไรบ้าง ? ความร้อนจัดเป็นธาตุอะไร ?

ตอบ มี ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม ๆ
จัดเป็นธาตุไฟ ๆ

๖. อริยสัจ ๔ มีอะไรบ้าง ? ความไม่สบายกายไม่สบายใจ จัดเป็นอริยสัจข้อไหน ?

ตอบ มี ๑. ทุกข์ ๒. สมุทัย
๓. นิโรธ ๔. มรรค ๆ
จัดเป็นทุกข์ ๆ

๗. โลกธรรม ธรรมที่ครอบงำสัตว์โลก ๘ อย่างนั้นมีอะไรบ้าง ?

ตอบ คือ มีลาภ ๑ เสื่อมลาภ ๑
มียศ ๑ เสื่อมยศ ๑
นินทา ๑ สรรเสริญ ๑
สุข ๑ ทุกข์ ๑ ๆ

คิปปฏิบัติ

๘. มิตรแท้ที่ควรคบ ๔ ประเภท มีอะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๑. มิตรมีอุปการะ
๒. มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์
๓. มิตรแนะประโยชน์
๔. มิตรมีความรักใคร่ ๆ

๙. อบายमुख ๔ มีอะไรบ้าง ?

- ตอบ มี
๑. ความเป็นนักเลงหญิง
 ๒. ความเป็นนักเลงสุรา
 ๓. ความเป็นนักเลงเล่นการพนัน
 ๔. ความคบคนชั่วเป็นมิตร ฯ

๑๐. สังคหัตถุ ๔ มีอะไรบ้าง ?

- ตอบ มี
๑. ทาน ให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน
 ๒. ปิยวาจา เจรจาวาจาที่อ่อนหวาน
 ๓. อัตถจริยา ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
 ๔. สมานัตตตา ความเป็นคนมีตนเสมอไม่ถือตัว ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันพุธที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. คนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็น ๔ วรรณะ คืออะไรบ้าง ?

ตอบ คือ ๑. กษัตริย์ ๒. พราหมณ์
๓. แพศย์ ๔. ศูทร ฯ

๒. อสิตดาบสกล่าวทำนายพระมหานุรุชว่าอย่างไร ?

ตอบ ว่ามีคติเป็น ๒ คือ
ถ้าอยู่ครองฆราวาส จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ
ถ้าออกบวช จักได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ

๓. เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารถนาอะไรจึงเสด็จออกบรรพชา ?

ตอบ ทรงปรารถนาความแก่ ความเจ็บ ความตาย และสมณะ
(เทวทูต ๔) ฯ

๔. “ที่นี่ไม่รุ่มรวย ที่นี่ไม่ขัดข้อง” เป็นคำพูดของใคร ? พูดกับใคร ?

ตอบ เป็นพระดำรัสของพระพุทธเจ้า ฯ
ตรัสกับยสกุลบุตร ฯ

๕. พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ใคร และเกิดผลอย่างไร ?

ตอบ แก่พระปัญจวัคคีย์ ฯ
เกิดผล คือพระอัญญาโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรมแล้ว
ทูลขอบรรพชา ฯ

๖. พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะสำเร็จเป็นพระโสดาบัน เพราะฟังธรรมจากใคร ?

ตอบ พระสารีบุตร ฟังธรรมจากพระอัสสชิ
พระโมคคัลลานะ ฟังธรรมจากพระสารีบุตร ฯ

๗. สถานที่ถวายพระเพลิงพระพุทธรูปชื่ออะไร ? ตั้งอยู่ในเมืองไหน ?

ตอบ ชื่อว่า มกุฏพันธเจดีย์ ฯ
เมืองกุสินารา ฯ

๘. ใครถวายบิณฑบาตแด่พระพุทธรองค์ก่อนตรัสรู้ และก่อนปรินิพพาน ?

ตอบ ก่อนตรัสรู้ คือนางสุชาดา
ก่อนปรินิพพาน คือนายจุนทกัมมารบุตร ฯ

ศาสนพิธี

๙. ศาสนพิธี คืออะไร ? ผู้ที่ได้เรียนรู้แล้วได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง ?

ตอบ คือ แบบอย่างหรือแบบแผนต่าง ๆ ที่พึงปฏิบัติในทางพระศาสนา ฯ
ย่อมได้รับประโยชน์ คือ เป็นผู้ฉลาดในพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญกุศล การทำบุญ และการถวายทาน สามารถในการจัดพิธีต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน เชื่อว่าเป็นผู้รักษาขนบประเพณีอันงดงามของพระพุทธศาสนาไว้ได้ด้วย ฯ

๑๐. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คืออะไร ?

ตอบ คือการประกาศตนยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตของตน ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. พระวินัย คืออะไร ? ภิกษุรักษาพระวินัยดีแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร ?

ตอบ คือพระพุทธบัญญัติและอภิสมมาจาร ฯ

ได้อานิสงส์ คือไม่ต้องเดือดร้อนใจ เกิดความเข้มแข็งว่าตน
ประพฤติดีงาม จะเข้าหมู่ภิกษุ ผู้มีศีลก็องอาจไม่สะทกสะท้าน ฯ

๒. อาบัติคืออะไร ? อากาโรที่ภิกษุต้องอาบัติ ๖ อย่างนั้น อย่างไหนเสียหายมากที่สุด ?

ตอบ คือโทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ฯ
ต้องด้วยไม่ละอาย จิตว่าเสียหายมากที่สุด ฯ

๓. สิกขา และ สิกขาบท ได้แก่อะไร ?

ตอบ สิกขา ได้แก่ข้อที่ควรศึกษา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา
สิกขาบท ได้แก่พระบัญญัติข้อหนึ่ง ๆ ฯ

๔. ภิกษุทำคนอื่นให้ถึงแก่ความตาย ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

ตอบ ถ้าไม่จงใจ ไม่ต้องอาบัติ แต่ถ้าจงใจทำให้ถึงแก่ความตาย
ต้องอาบัติปาราชิก ฯ

๕. ไตรจีวร มีอะไรบ้าง ? ภิกษุอยู่ปราศจากแม่คินหนึ่ง ต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ มี สังฆาฏิ คือผ้าคลุม อุตตราสงค์ คือผ้าห่ม และอันตรวาสก คือผ้าถุง ฯ

ต้องอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์ ฯ

๖. ภิกษุนอนในที่มุงที่บังเดียวกับสามเณร จะเป็นอาบัติอะไรหรือไม่ ?

ตอบ นอนได้ ๓ คืบ ไม่เป็นอาบัติ เกินกว่านั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

๗. พุทอย่างไร ชื่อว่าส่อเสียดภิกษุ ? ภิกษุพุทอย่างนั้นต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ เก็บความข้างนี้ไปบอกข้างโน้น เก็บความข้างโน้นมาบอกข้างนี้ ด้วยประสงค์จะให้เขารักตน หรือให้เขาแตกกัน ชื่อว่าส่อเสียดภิกษุ ฯ

ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

๘. ภิกษุบอกอาบัติชั่วหยาบของภิกษุอื่นแก่นุปสัมบัน เป็นอาบัติอะไรหรือไม่ ?

ตอบ ถ้าได้รับสมมติไว้ ไม่เป็นอาบัติ

แต่ถ้าไม่ได้รับสมมติ เป็นอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

๙. เสขิวัตร คืออะไร ? ภิกษุละเมตต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ คือวัตรที่ภิกษุจะต้องศึกษา ฯ

ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

๑๐. การนุ่งเป็นปริมณฑล คือการนุ่งอย่างไร ?

ตอบ คือนุ่งเบื้องบนปิดสะดือ แต่ไม่ถึงกระโจมอก เบื้องล่าง ปิดหัวเข่าทั้ง ๒ ลงมา เพียงครึ่งแข้ง ไม่ถึงปิดข้อเท้า ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นโท
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันพุธที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ น.

โลโก โทโส จ โมโห จ ปุริส ปาปเจตส์

ทีสนติ อตตสมภูตา ตจสาร้ว สมผล็.

โลกะ โทสะ โมหะ เกิดจากตัวเอง ย่อมเบียดเบียนผู้มีใจชั่ว
ดุจขุยไผ่ฆ่าต้นไผ่ฉะนั้น.

(พุทธ)

พ. อิติ. ๒๕/๒๖๔ พ. มหา. ๒๙/๑๘.

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบ
ไม่น้อยกว่า ๒ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาชิต
ซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาชิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป.

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม นักธรรมชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. การพิจารณาสังขารทั้งหลายโดยความเป็นไตรลักษณ์ จัดเป็น
กัมมัญฐานอะไร ? มีประโยชน์อย่างไร ?
ตอบ จัดเป็นวิปัสสนากัมมัญฐาน ฯ
มีประโยชน์ คือทำให้รู้จักสภาพที่เป็นจริงแห่งสังขารทั้งหลาย
ว่า ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มิใช่ตัวตน ฯ
๒. รากะ โลกะ อิสสา กลิ่น รส อย่างไหนเป็นกิเลสคาม อย่างไหนเป็น
วัตถุกาม ?
ตอบ รากะ โลกะ อิสสา เป็นกิเลสคาม
กลิ่น รส เป็นวัตถุกาม ฯ
๓. บุคคลผู้ถือความถูกต้องเป็นใหญ่ ทำด้วยความเมตตา กรุณา เป็นต้น
จัดเข้าในอริปเตยยะข้อไหน ?
ตอบ จัดเข้าในธัมมาริปเตยยะ ฯ

๔. ปฏิปทาของพระอริยบุคคลผู้เป็นสมณะ เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

ตอบ เรียกว่า อริยวงศ์ ๗

มี ๔ คือ

๑. สันโดษด้วยจีวรตามมีตามเกิด
๒. สันโดษด้วยบิณฑบาตตามมีตามเกิด
๓. สันโดษด้วยเสนาสนะตามมีตามเกิด
๔. ยินดีในการเจริญกุศลและในการละอกุศล ๗

๕. ทิฏฐิ อวิชา เพราะเหตุไรจึงเรียกว่า โอฆะ โยคะ อาสวะ ?

ตอบ เรียกว่า โอฆะ เพราะเป็นดุจกระแสน้ำอันท่วมใจสัตว์

เรียกว่า โยคะ เพราะประกอบสัตว์ไว้ในภพ

เรียกว่า อาสวะ เพราะเป็นสภาพหมักหมมอยู่ในสันดาน ๗

๖. สังวรคืออะไร ? สติสังวร สำรวมด้วยสตินั้น มีอธิบายอย่างไร ?

ตอบ คือ การสำรวมระวังปิดกั้นอกุศล ๗

มีอธิบายว่า สำรวมอินทรีย์มีจักขุเป็นต้นระวังรักษามิให้อกุศลธรรมเข้าครอบงำ เมื่อเห็นรูปเป็นต้น ทั้งมีสติไม่พินเพื่อน ลืมหลง ระลึกได้ก่อนแต่ทำ พุด คิด ไม่ให้ผิดทางกาย วาจา ใจ ไม่ประมาทหลงทำกรรมชั่ว ๗

๗. พระธรรมคุณบทว่า “เอหิปปัสสิโก” มีอธิบายว่าอย่างไร ?

ตอบ มีอธิบายว่า พระธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสามารถที่จะพิสูจน์ได้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันเพื่อประโยชน์สุขได้ตลอดเวลา ๗

๘. บารมี คืออะไร ? อธิษฐานบารมี คือการทำอย่างไร ?

ตอบ ปฏิปทาอันยิ่งยวด หรือคุณธรรมที่ประพุดตัวอย่างยิ่งยวด ได้แก่ ความดีที่บำเพ็ญอย่างพิเศษ เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุด ๗ คือความตั้งใจมั่นตัดสังใจเด็ดเดี่ยว วางจุดหมายแห่งการกระทำของตนไว้แน่นอนและดำเนินตามนั้นอย่างแน่วแน่ ๗

๙. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้ ?

๑. อโหสิกรรม

๒. กตัตตากรรม

ตอบ อโหสิกรรม คือกรรมที่ให้ผลสำเร็จแล้ว เป็นกรรมที่ล่วงเวลาที่จะให้ผล เปรียบเหมือนพืชสิ้นยาง ไม่สามารถเพาะให้ขึ้นได้
กตัตตากรรม คือกรรมสักว่าทำได้แก่กรรมอันทำด้วยไม่ตั้งใจ ฯ

๑๐. รุดงค์ ท่านบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์อะไร ? ภิกษุผู้ถือบิณฑบาตเป็นวัตรอย่างเคร่ง ท่านให้ถือปฏิบัติอย่างไร ?

ตอบ เพื่อเป็นอุบายขัดเกลากิเลส และเป็นไปเพื่อความมักน้อย สันโดษ ฯ

อย่างเคร่ง เมื่อเลิกบิณฑบาต นั่งลงแล้ว แม้มีผู้มาใส่บาตรอีกก็ไม่รับ ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลย วิชาอนุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. ประวัติอนุพุทธบุคคลมีความสำคัญต่อผู้ศึกษาอย่างไร ?

ตอบ ทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ในจริยาวัตรและคุณความดีที่ท่านได้บำเพ็ญมา ตลอดจนถึงผลงานในการช่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา อันทำให้เจริญสืบมาถึงทุกวันนี้ นำให้เกิดความเลื่อมใสและความนับถือเป็นปฏิถัมภ์อันดี สามารถน้อมนำมาปฏิบัติตามได้ ฯ

๒. สัมมาสัมพุทธะ ปัจเจกพุทธะ และอนุพุทธะ ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ สัมมาสัมพุทธะ คือผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ และสอนผู้อื่นให้รู้ตามได้ด้วย

ปัจเจกพุทธะ คือผู้ตรัสรู้เฉพาะตน แต่ไม่สามารถสอนผู้อื่นให้รู้ตามได้

อนุพุทธะ คือผู้ตรัสรู้ตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และสามารถสอนผู้อื่นให้รู้ตามด้วย ฯ

๓. พระปัญญาวัคคีย์ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ด้วยพระธรรมเทศนา
ชื่ออะไร ? ความย่อว่าอย่างไร ?

ตอบ ชื่อ อนัตตลักขณสูตร ฯ

ความย่อว่า รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ไม่เที่ยง
เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ฯ

๔. พระธรรมเทศนาที่ได้ชื่อว่าอาทิตตปริยายสูตร เพราะเหตุไร ?
พระพุทธรูปทรงแสดงแก่ใคร ?

ตอบ เพราะแสดงไฟคือราคะ ไฟคือโทสะ ไฟคือโมหะ ว่าเป็น
ของร้อน ฯ

แก่พวกปุราณชฎิล ฯ

๕. พระสาวกรูปใด เมื่อทราบว่าเป็นพระอาจารย์ของตนอยู่ทางทิศใด ก็นอน
หันศีรษะไปทางทิศนั้น ? การปฏิบัติเช่นนั้นจัดเป็นคุณธรรมอะไร ?

ตอบ พระสารีบุตรเถระ ฯ

จัดเป็นกตัญญู ฯ

๖. สามเนตรรูปแรกในพระพุทธรูปศาสนา คือใคร ? ได้บรรลุพระอรหัต
เพราะฟังธรรมจากใคร ?

ตอบ สามเนตรราหู ฯ

จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ

๗. ธรรมทูตเทศ มีอะไรบ้าง ? ใครแสดงแก่ใคร ?

ตอบ มี ๑. โลกคือหมู่มสัตว์ อันชราหน้าเข้าไปใกล้ ไม่ยั่งยืน

๒. โลกคือหมู่มสัตว์ ไม่มีผู้ป้องกัน ไม่เป็นใหญ่จำเพาะตน

๓. โลกคือหมู่มสัตว์ ไม่มีอะไรเป็นของ ๆ ตน จำต้องละทิ้งสิ่ง
ทั้งปวงไป

๔. โลกคือหมู่มสัตว์ พร่องอยู่เป็นนิรันดร์ ไม่รู้จักอิม เป็นทาส
แห่งตัณหา ฯ

พระรัฐบาลแสดงแก่พระเจ้าโกรัพยะ ฯ

๘. จงระบุชื่อพระสาวกผู้ที่บวชเพราะเหตุต่อไปนี้ ?

๑. บวชเพราะศรัทธา
๒. บวชเพราะจำใจ
๓. บวชเพราะหลงใหลในรูป

- ตอบ
๑. บวชเพราะศรัทธา คือ พระอัญญาโกณฑัญญะ
 ๒. บวชเพราะจำใจ คือ พระนันทะ
 ๓. บวชเพราะหลงใหลในรูป คือ พระวัคกิลิ ฯ

ศาสนพิธี

๙. การศึกษาศาสนพิธี มีประโยชน์อย่างไร ?

- ตอบ
๑. ทำให้เข้าใจเรื่องของศาสนพิธีได้โดยถูกต้อง
 ๒. ให้เห็นเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ไร้สาระ
 ๓. ทำให้ปฏิบัติได้ถูกต้องไม่ผิดเพี้ยนจากขนบธรรมเนียมประเพณี ฯ

๑๐. สามิจิกรรณ หมายถึงอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

- ตอบ
- หมายถึง การขอขมาโทษให้ภัยกันทุกโอกาส ไม่ว่าจะมิโทษขัดข้องหมองใจกันหรือไม่ก็ตาม ถึงโอกาสที่ควรทำสามิจิกรรณกันแล้ว ทุกรูปไม่พึงละโอกาสเสีย ฯ

มี ๒ คือ

๑. การขอขมาโทษ
๒. การถวายสักการะ ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลย วิชาวินัยบัญญัติ นครธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. อภิสมาจารคืออะไร ? ภิกษุผู้ไม่เอื้อเพื่อในอภิสมาจารมีโทษอย่างไรบ้าง ?

ตอบ คือขนบธรรมเนียมอันดีงามของภิกษุ ๆ
มีโทษปรับอาบัติตุลัจจัยเป็นอย่างสูง แต่มีน้อย ส่วนมาก
ปรับอาบัติทุกกฏเป็นพัน ๆ

๒. ในกายบริหาร มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับหมวดและคิ้วไว้อย่างไร ?

ตอบ เรื่องหมวด มีข้อปฏิบัติไว้ว่า อย่าพึงไว้หมวดไว้เครา คือต้อง
โกนเสมอ ห้ามไม่ให้แต่งหมวด และห้ามไม่ให้ตัดหมวดด้วย
กรรไกร
ส่วนเรื่องคิ้ว ไม่ได้วางหลักปฏิบัติไว้ แต่พระสงฆ์ไทยนิยม
โกนพร้อมกันผม ๆ

๓. วัตถุประสงค์ของนามาส คืออะไร ? ภารกิจที่ต้องวัตถุประสงค์ของนามาสนั้น ต้องปฏิบัติอะไรบ้าง ?

ตอบ คือ สิ่งที่ภารกิจไม่ควรปฏิบัติ

ภารกิจต้องมาตุคาม เป็นปฏิบัติสังฆาทิเสส ฤกษ์จัจย และ
ทุกกฎ ตามประโยค จับต้องบัณฑิตด้วยความกำหนด เป็น
ปฏิบัติฤกษ์จัจย นอกนั้นเป็นวัตถุประสงค์ของปฏิบัติทุกกฎทั้งหมด

๔. ภารกิจผู้เป็นอาคันตุกะ ไปสู่อาวาสอื่น ฟังประพจน์อย่างไรจึงจะถูกรับธรรมเนียมตามพระวินัย ?

ตอบ ฟังประพจน์ดังนี้

๑. ทำความเคารพในท่าน

๒. แสดงความเกรงใจเจ้าของถิ่น

๓. แสดงอาการสุภาพ

๔. แสดงอาการสนิสนมกับเจ้าของถิ่น

๕. ถ้าจะอยู่ที่นั่น ควรประพจน์ให้ถูกธรรมเนียมของเจ้าของถิ่น

๖. ถิ่นเสนาสนะแล้วอย่าดูตาย เอาใจใส่ชำระปัดกวาดให้หมดจด
จัดตั้งเครื่องเสนาสนะให้เป็นระเบียบ

๕. ภารกิจอธิฐานจำพรรษาแล้ว มีเหตุไปที่อื่น ผูกใจจะกลับมาให้ทันในวันนั้น แต่กลับมาไม่ทัน เช่นนี้พรรษาขาดหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

ตอบ ถ้าไปด้วยธุระที่ทรงอนุญาตให้ไปด้วยสัตตทากรณียะ พรรษา
ไม่ขาด เพราะยังอยู่ในพระพุทธานุญาตนั่นเอง ทั้งจิตคิดจะ
กลับก็มีอยู่ ถ้าไปด้วยมิใช่ธุระที่เป็นสัตตทากรณียะ พรรษา
ขาด

๖. กำลังสวดพระปาฏิโมกข์อยู่ หากมีภารกิจอื่นเข้ามาจะปฏิบัติอย่างไร ?

ตอบ ปฏิบัติอย่างไร คือ ถ้าภารกิจอื่นเข้ามาใหม่มากกว่าภารกิจผู้ชุมนุม
ต้องสวดตั้งต้นใหม่ ถ้าเท่ากันหรือน้อยกว่า ส่วนที่สวดไปแล้ว
ก็ให้เป็นอันสวดแล้ว ให้เธอผู้มาใหม่ฟังส่วนที่ยังเหลือต่อไป

๗. ปวารณา คืออะไร ? มีพระพุทธานุญาตให้ทำในวันไหน ?

ตอบ คือ การบอกให้โอกาสแก่ภิกษุทั้งหลายเพื่อว่ากล่าวตักเตือนตนได้ ฯ

มีพระพุทธานุญาตให้ทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือในวันมหาปวารณาฯ

๘. อนสนาได้แก่อะไร ? มีอะไรบ้าง ?

ตอบ อนสนา ได้แก่กิริยาแสวงหาเลี้ยงชีพในทางไม่สมควร ฯ
มี ๒ อย่าง คือ

๑. การแสวงหาที่เป็นโลกวัชชะ มีโทษทางโลก

๒. การแสวงหาที่เป็นปณัตติวัชชะ มีโทษทางพระบัญญัติ ฯ

๙. ลักษณะถีอวิสาสะที่มาในพระบาลีมีอะไรบ้าง ?

ตอบ มี ๑. เป็นผู้เคยได้เห็นกันมา

๒. เป็นผู้เคยคบกันมา

๓. ได้พูดกันไว้

๔. ยังมีชีวิตอยู่

๕. รู้ว่าของนั้นเราถือเอาแล้วเขาจักพอใจ ฯ

๑๐. ภิกษุจะเปลี่ยนไตรครอง ฟังปฏิบัติอย่างไรบ้าง ?

ตอบ ต้องปัจจัยธรรมคือถอนอธิษฐานผ้าผืนเก่าเสียก่อน แล้วจึงทำพินทุและอธิษฐานผ้าผืนใหม่ ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นเอก
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันพุธที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๑๓.๐๐ น.

อุปมาพราตนา โทถ

สจิตตมนุรกุขถ

ทุคคา อุทธรตตตานี

ปงเก สนโนว กุณฺขโร.

ท่านทั้งหลาย จงยินดีในความไม่ประมาท คอยรักษาจิตของตน
จงถอนตนขึ้นจากหล่ม เหมือนช้างที่ตกหล่มถอนตนขึ้นฉะนั้น.

(พุทธ)

พ. ศ. ๒๕/๕๘.

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบ
ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาชิต
ซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาชิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ขั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป.

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม นักรธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. บุคคลเช่นไรชื่อว่าติดอยู่ในโลก ? ผู้ติดอยู่ในโลกจะได้รับผลอย่างไร ?
ตอบ บุคคลผู้ไร้พิจารณาไม่หยั่งเห็นโดยถ่องแท้ เพลิดเพลินในสิ่งอันให้โทษ หลงระเริงจนเกินพอดีในสิ่งอันอาจให้โทษ และติดในสิ่งอันเป็นอุปการะ ชื่อว่าหมกอยู่ในโลก ๖
ย่อมได้เสวยสุขบ้าง ทุกข์บ้าง อันสิ่งนั้น ๆ พึงอำนาจ แม้สุขก็เป็นเพียงสามิสสุข คือ มีเหยื่อเจือด้วยของล่อใจ เป็นเหตุแห่งความติด ดุจเหยื่อคือมุ้งสะอั้นเบ็ดเกี่ยวไว้ ๖
๒. คำว่า มารและบ่วงแห่งมาร หมายถึงอะไร ?
ตอบ คำว่า มาร หมายถึงกิเลสกำม คือเจตสิกอันเศร้าหมองชวนให้ใคร่ ได้แก่ ตัณหา ราคะ และอหิริ เป็นต้น
คำว่า บ่วงแห่งมาร หมายถึงวัตถุกำม ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และโผฏฐัพพะ ๖
๓. คำว่า มะทะนิมมะทะโน ธรรมยังความเมาให้สร้าง หมายถึงความเมาในอะไร ?
ตอบ หมายถึงความเมาในอารมณ์อันชั่วชวนให้เกิดความเมาทุกประการ เช่นชาติ สกฺล อีสริยะ บริวาร ก็ดี ลาภ ยศ

สรรเสริญ สุข ก็ดี เยาว์วัย ความหาโรคมิได้ และชีวิต ก็ดี
นับเข้าในอารมณ์ประเภทนี้ ฯ

๔. วัฏฏะ ในคำว่า วัฏฏูปัจเจโท นั้น หมายถึงอะไร ? และตัดวัฏฏะได้
อย่างไร ?

ตอบ หมายถึง ความเวียนเกิดเวียนตายด้วยอำนาจกิเลส กรรม
และวิบาก ฯ

ตัดด้วยอาการที่ละกิเลสอันเป็นเบื้องต้นเสีย ฯ

๕. โลกามิส คืออะไร ? ที่ได้ชื่ออย่างนั้นเพราะเหตุไร ?

ตอบ คือกามคุณ ๕ ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ
อันน่าปรารถนา น่าใคร่ น่าชอบใจ ฯ

เพราะเป็นเครื่องล่อใจให้ติดอยู่ในโลกดุจเหยื่ออันเบ็ดเกี่ยวไว้
ฉะนั้น ฯ

๖. คติ คืออะไร ? สัตว์โลกตายไปแล้ว มีคติเป็นอย่างไรบ้าง ?

ตอบ คือ ภูมิหรือภพเป็นที่ไปหลังจากตายแล้ว ฯ

มีคติเป็น ๒ คือ

๑. ทุกคติ ภูมิเป็นที่ไปข้างชั่ว ซึ่งเกิดจากการประพฤติกุจจริต
ทางกายวาจาใจ

๒. สุขคติ ภูมิเป็นที่ไปข้างดี ซึ่งเกิดจากการประพฤติกุสุจริต
ทางกายวาจาใจ ฯ

๗. ผู้เจริญเมตตาเป็นประจำ ย่อมได้รับอานิสงส์อะไรบ้าง ? จงตอบมา

๓ ประการ

ตอบ ได้รับอานิสงส์อย่างนี้

๑. หลับอยู่ก็เป็นสุข

๒. ตื่นอยู่ก็เป็นสุข

๓. ไม่ฝันเห็นสิ่งลามก

๔. เป็นที่รักของมนุษย์ทั้งหลาย
๕. เป็นที่รักของอมมนุษย์ทั้งหลาย
๖. เทวดาทั้งหลายย่อมรักษา
๗. ไฟไหม้ไหม้ พืชหรือศัสตราวุธทั้งหลายไม่อาจประทุษร้าย
๘. จิตย่อมตั้งมั่นได้เร็วพลัน
๙. ผิวพรรณย่อมผ่องใสงดงาม
๑๐. ไม่หลงทำกาลกิริยา คือเมื่อจะตายย่อมได้สติ
๑๑. เมื่อตายแล้วแม้เกิดอีก ก็ย่อมเกิดในที่ดีเป็นที่เสวยสุข
ถ้าไม่เสื่อมจากฌาน ก็ไปเกิดในพรหมโลก ฯ

๘. สมถกัมมัฏฐานและวิปัสสนากัมมัฏฐาน ให้ผลต่างกันอย่างไร ?

ตอบ ให้ผลต่างกันดังนี้

สมถกัมมัฏฐาน ให้ผลอย่างต่ำ คือทำให้ระงับนิวรณ์บางอย่างได้ อย่างสูง คือทำให้บรรลุฌานต่าง ๆ มีปฐมฌาน เป็นต้น
วิปัสสนากัมมัฏฐาน ให้ผลอย่างต่ำ คือทำให้ได้ปัญญาเห็น
สัจธรรม อย่างสูง คือทำให้บรรลุพระนิพพาน ฯ

๙. คนสัทธาจริตมินิสัยอย่างไร ? คนประเภทนี้ควรเจริญกัมมัฏฐานใดบ้าง ?

ตอบ มินิสัยเชื่อง่ายโดยไม่พิจารณาถึงเหตุผล ฯ

ควรเจริญอนุสสติกัมมัฏฐาน ๖ ประการ คือ พุทธานุสสติ
ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ สีลานุสสติ จาคานุสสติ และ
เทวดานุสสติ อย่างใดอย่างหนึ่ง ฯ

๑๐. อารมณ์ของวิปัสสนากัมมัฏฐาน ได้แก่อะไร ?

ตอบ ได้แก่สังขารทั้งหลาย ทั้งที่เป็นอุปาทินนกะและอนุปาทินนกะ
(หรือธรรมในวิปัสสนาภูมิ คือขันธ อายตนะ ธาตุ เป็นต้น) ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลย วิชาพุทธานุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. พุทธานุพุทธประวัติ ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาทางใดบ้าง ? จงอธิบายพอได้ใจความ
ตอบ ๑. ทางประวัติศาสตร์ เช่นความเป็นไปของบ้านเมืองในครั้งพุทธกาล และลัทธิธรรมนิยมของประชาชนในสมัยนั้น
 ๒. ทางจรรยาของพระพุทธเจ้าและจรรยาของเหล่าพระอรหันตสาวก
 ๓. ทางธรรมวินัยที่ปรากฏในตำนานและความเป็นมาแห่งศาสนธรรม พร้อมทั้งตัวอย่างการบำรุงพระพุทธศาสนาให้รุ่งเรือง ๆ
๒. การที่พระพุทธร่องค์ทรงยืนยืนพระองค์เองว่า เป็นสัมมาสัมพุทธะ เพราะทรงอาศัยอะไร ?
ตอบ เพราะทรงอาศัยความที่พระองค์ตรัสรู้ร้อยสี่จ ๔ ๆ
๓. ภัทพบุคคล คือบุคคลเช่นใด ? ประเภทที่ ๑ ท่านเปรียบด้วยอะไร ?
ตอบ ภัทพบุคคล คือบุคคลผู้สามารถจะตรัสรู้ธรรมได้ ๆ

อุคฆติตัณณู ที่เปรียบด้วยดอกบัวพ่นน้ำ เมื่อต้องแสงพระอาทิตย์ ก็จักบานในวันนั้น ๆ

๔. พระพุทธองค์ทรงประดิษฐานพระพุทธศาสนาที่ไหนเป็นแห่งแรก ? ทรงเห็นประโยชน์อะไรจึงทรงประดิษฐาน ณ ที่นั้น ?

ตอบ ที่ กรุงราชคฤห์ ฯ

เพราะทรงเห็นว่าเมืองนี้เป็นเมืองที่บริบูรณ์มั่งคั่ง และมีศาสนาเจ้าลัทธิมาก ถ้าได้โปรดคนเหล่านี้ให้เกิดความเลื่อมใสได้แล้ว การเผยแผ่พระพุทธศาสนาก็สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะศาสนาเจ้าลัทธิต่าง ๆ นั้น ล้วนมีศิษยานุศิษย์มาก ผู้คนนับถือมาก ด้วยเหตุนี้จึงทรงเลือกเมืองนี้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นแห่งแรก ฯ

๕. พระอัสสชิแสดงธรรมแก่อุปติสสปริพาชกมีความว่าอย่างไร ? และมีผลอย่างไร ?

ตอบ มีความว่า ธรรมใดเกิดแต่เหตุ พระศาสดาทรงแสดงเหตุแห่งธรรมนั้นและความดับแห่งธรรมนั้น พระศาสดาทรงสอนอย่างนี้ ฯ

มีผล คือ อุปติสสปริพาชกได้ดวงตาเห็นธรรมว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งหมดมีความดับเป็นธรรมดา ฯ

๖. พระมหากัสสปเถระประพตฺธิรุตงควัตรเพราะเห็นอำนาจประโยชน์อย่างไร ?

ตอบ เพราะเห็นอำนาจประโยชน์ ๒ อย่างคือ

๑. การอยู่เป็นสุขในบัดนี้ของตน
๒. เพื่ออนุเคราะห์ประชุมชนในภายหลัง จะได้เป็นทิฏฐฐานุคติแห่งผู้เกิดในภายหลัง ฯ

๗. พระพุทธเจ้าตรัสสอนพระราธะว่า “สิ่งใดเป็นมาร ท่านจงละความกำหนดพอใจในสิ่งนั้นเสีย” มารในที่นี้ หมายถึงอะไร ?

ตอบ หมายถึง รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ฯ

๘. พระสาวกต่อไปนี้ ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในทางใด ?

๑. พระมหากัสสปเถระ ๒. พระมหากัจจายนเถระ

๓. พระโมฆราชเถระ ๔. พระโสณกุฎิกัณณเถระ

๕. พระราหุลเถระ

ตอบ ๑. เป็นผู้เลิศในทางถือธุดงค์

๒. เป็นผู้เลิศในทางอธิบายคำย่อให้พิสดาร

๓. เป็นผู้เลิศในทางทรงจีวรเศร้าหมอง

๔. เป็นผู้เลิศในทางมีวาจาไพเราะ

๕. เป็นผู้เลิศในทางเป็นผู้ใคร่ในการศึกษา ฯ

๙. การปลงอายุสังขาร หมายถึงอะไร ? พระพุทธเจ้าทรงกระทำที่ไหน ?

ตอบ หมายถึงการที่พระพุทธเจ้าทรงกำหนดวันปรินิพพาน ฯ

ทรงกระทำที่ป่าवालเจตีย์ เมืองไพศาลี ฯ

๑๐. การทำสังคายนาครั้งแรก ใครทำหน้าที่ปุจฉาและวิสัชนา ? และทำที่ไหน ?

ตอบ พระมหากัสสปะทำหน้าที่ปุจฉา

พระอุบาลีทำหน้าที่วิสัชนาพระวินัย

พระอานนท์ทำหน้าที่วิสัชนาพระสูตรและพระอภิธรรม ฯ

ทำที่ถ้ำสัตตบรรณคูหา ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลย วิชาวินัยบัญญัติ นักธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. สังฆกรรมมีอะไรบ้าง ? สังฆกรรมอะไรที่สงฆ์จตุรกรคทำไม่ได้ ?

ตอบ มี ๑. อปโลกนกรรม ๒. ญัตติกรรม
๓. ญัตติทุติยกรรม ๔. ญัตติจตุตถกรรม ฯ

ปวารณา ให้ผ้ากฐิน อุปสมบท และอัพภาน สงฆ์จตุรกรค
ทำไม่ได้ ฯ

๒. สีมามีกี่ประเภท ? วิสุคามสีมา จัดเข้าในประเภทไหน ?

ตอบ มี ๒ ประเภท คือ พัทธสีมา อพัทสีมา ฯ

วิสุคามสีมา เมื่อสงฆ์ยังไม่ผูก จัดเป็นอพัทสีมา ครั้นสงฆ์
ผูกแล้ว จัดเป็นพัทสีมา ฯ

๓. เจ้าอธิการตามพระวินัย หมายถึงใคร ? สงฆ์พึงสวดสมมติเจ้าอธิการ
ด้วยกรรมวาจาประเภทใด ?

ตอบ หมายถึง ภิกษุผู้ได้รับสมมติจากสงฆ์ให้เป็นเจ้าหน้าที่ทำการ
สงฆ์นั้น ๆ ฯ

พึงสวดสมมติด้วยญัตติทุติยกรรม ฯ

๔. การอุปโลภณ์และการสวดกรรมวาจาให้ผ้ากฐิน จัดเป็นสังฆกรรมประเภทใด ? อย่างไหนต้องทำในสีมา อย่างไหนทำนอกสีมาก็ได้ ?

ตอบ การอุปโลภณ์เพื่อให้ผ้ากฐิน จัดเป็นอุปโลภณ์กรรม การสวดเพื่อให้ผ้ากฐิน จัดเป็นญัตติทุติยกรรม ฯ การอุปโลภณ์เพื่อให้ผ้ากฐิน ทำในสีมาหรือนอกสีมาก็ได้ การสวดกรรมวาจาให้ผ้ากฐินต้องทำในสีมาเท่านั้น ฯ

๕. ในอุปสมบทกรรม อภัพบุคคล หมายถึงใคร ? จำแนกโดยประเภทมีอะไรบ้าง ?

ตอบ หมายถึงบุคคลที่ทรงห้ามไม่ให้อุปสมบท ฯ
มี ๓ คือ
๑. เพศบกพร่อง
๒. ประพฤติผิดพระธรรมวินัย
๓. ประพฤติผิดต่อกำเนิดของตน คือฆ่ามารดาบิดา ฯ

๖. ภิกษุผู้ก่อวิวาทาทิกรรม อย่างไรชื่อว่าปรารถนาดี อย่างไรชื่อว่าปรารถนาเลว ?

ตอบ ผู้ก่อวิวาทเพราะเห็นแก่พระธรรมวินัย (ปราศจากโลภะ โทสะ โมหะ) ชื่อว่าทำด้วยปรารถนาดี
ผู้ก่อวิวาทด้วยทิฐฐิมานะ แม้รู้ว่าผิดก็ขึ้นทำ (ประกอบด้วย โลภะ โทสะ โมหะ) ชื่อว่าทำด้วยปรารถนาเลว ฯ

๗. วุฏฐานวิธี หมายถึงอะไร ? ในการทำวุฏฐานวิธีแต่ละอย่างนั้นต้องการสงฆ์จำนวนเท่าไรเป็นอย่างน้อย ?

ตอบ หมายถึง ระเบียบวิธีเป็นเครื่องออกจากอาบัติสังฆาทิเสส ฯ
อัฏฐาน ต้องการสงฆ์ ๒๐ รูปเป็นอย่างน้อย นอกนั้นต้องการ ตั้งแต่ ๔ รูป ขึ้นไป ฯ

๘. นาสนา คืออะไร ? บุคคลเช่นไรที่ทรงอนุญาตให้นาสนา ?

ตอบ คือ การยังบุคคลผู้ไม่สมควรถือเพศภิกษุและสามเณร ให้
สละเพศเสีย ฯ

บุคคลที่ทรงอนุญาตให้นาสนามี ๓ ประเภท คือ

๑. ภิกษุต้องอันติมวัตถุแล้วยังปฏิญญาตนเป็นภิกษุ
๒. บุคคลผู้อุปสมบทไม่ขึ้น ได้รับอุปสมบทแต่สงฆ์
๓. สามเณรผู้ประกอบด้วยองค์ ๑๐ ข้อใดข้อหนึ่ง เช่นเป็นผู้มัก
ผลาญชีวิตสัตว์ เป็นต้น ฯ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์

๙. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้ ?

ก. ที่วัด

ข. ที่ธรณีสงฆ์

ค. ที่กัลปนา

ตอบ ก. ที่วัด คือที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น

ข. ที่ธรณีสงฆ์ คือที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด

ค. ที่กัลปนา คือที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัด หรือ
พระศาสนา ฯ

๑๐. เจ้าอาวาส หมายถึงใคร ? ภิกษุผู้จะดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดที่ไม่ใช่
พระอารามหลวงต้องมีคุณสมบัติโดยเฉพาะอะไรบ้าง ?

ตอบ หมายถึง พระภิกษุผู้ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายเถรสมาคมให้เป็น
พระสังฆาธิการปกครองวัดใดวัดหนึ่ง ฯ

คุณสมบัติเฉพาะ คือ

๑. มีพรรษาพ้น ๕

๒. เป็นผู้ทรงเกียรติคุณเป็นที่เคารพนับถือของคฤหัสถ์ และ
บรรพชิตในถิ่นนั้น ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๐๘.๓๐ น.

ปาปანი อกรณ์ สุขี.
การไม่ทำบาป นำสุขมาให้.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้ สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด)
ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ปาปานิ ปริวชชเย. พึงละเว้นบาปทั้งหลาย. คัมภีร์ที่มาจาก : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>ทุกฺโข ปาปสฺส อัจจโย. ความสั่งสมบาป นำทุกข์มาให้. คัมภีร์ที่มาจาก : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>สุกริ สฺธาธฺนา สฺธาธฺ. ความดี อันคนดีทำง่าย. คัมภีร์ที่มาจาก : ชุททกนิกาย อุทาน</p>

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ธรรมข้อใด กำจัดความประมาทได้ ?
 - ก. สติ
 - ข. หิริ
 - ค. ขันติ
 - ง. กตัญญู
๒. ธรรมมีอุปการะมาก ทำให้เกิดผลดีอย่างไร ?
 - ก. ความรอบคอบ
 - ข. ความขยัน
 - ค. ความอดทน
 - ง. ความเมตตา
๓. ความระลึกได้ เรียกว่าอะไร ?
 - ก. กตัญญู
 - ข. หิริ
 - ค. สติ
 - ง. สัมปชัญญะ
๔. ความรู้ตัว เรียกว่าอะไร ?
 - ก. กตัญญู
 - ข. หิริ
 - ค. สติ
 - ง. สัมปชัญญะ

๕. สติควรใช้เวลาใด ?
- ก. ข้ามถนน
ข. ขับรถ
ค. ขับเรือ
ง. ถูกทุกข้อ
๖. ธรรมเป็นโลกบาล ได้แก่ข้อใด ?
- ก. สติ สัมปชัญญะ
ข. ขันติ ไสรัจจะ
ค. หิริ โอตตปปะ
ง. กตัญญู กตเวที
๗. หิริ คืออะไร ?
- ก. ความละอาย
ข. ความอดทน
ค. ความลำบาก
ง. ความเกรงกลัว
๘. โอตตปปะ คืออะไร ?
- ก. ความอดทน
ข. ความเกรงกลัว
ค. ความละอาย
ง. ความลำบาก
๙. รังเกียจอะไร จึงเรียกว่าเป็นคนมีหิริ ?
- ก. ความชั่ว
ข. คนคดโกง
ค. คนหลอกลวง
ง. คนเห็นแก่ตัว
๑๐. คนมีโอตตปปะ มีลักษณะเกรงกลัวผลของอะไร ?
- ก. ความลำบาก
ข. ความยากจน
ค. ความทุกข์
ง. ความชั่ว
๑๑. ขันติไสรัจจะ เป็นธรรมประเภทใด ?
- ก. มีอุปการะมาก
ข. เป็นโลกบาล
ค. ทำให้งาม
ง. ถูกทุกข้อ
๑๒. ขันติ คืออะไร ?
- ก. ความเสถียร
ข. ความอดทน
ค. ความพอเพียง
ง. ความระลึกได้

๑๓. โสรัจจะ คืออะไร ?
- ก. ความอดทน
ข. ความละเอียด
ค. **ความสงบเสถียร**
ง. ความรู้ตัว
๑๔. คนมีขันติ มีลักษณะอย่างไร ?
- ก. ขยัน
ข. ซื่อสัตย์
ค. ประหยัด
ง. **อดทน**
๑๕. คนมีโสรัจจะ มีลักษณะอย่างไร ?
- ก. **สุภาพเรียบร้อย**
ข. อดทน
ค. กล้าหาญ
ง. ซื่อสัตย์
๑๖. บุพพการีของบุตรธิดา หมายถึงใคร ?
- ก. ญาติ
ข. เพื่อนสนิท
ค. ครูอาจารย์
ง. **บิดามารดา**
๑๗. จะตอบแทนบุญคุณมารดาบิดาได้ด้วยวิธีใด ?
- ก. เชื้อฟุ้ง
ข. ช่วยงาน
ค. ตั้งใจเรียน
ง. **ถูกทุกข้อ**
๑๘. คนกตัญญูกตเวที มีลักษณะอย่างไร ?
- ก. รู้รักสามัคคี
ข. **รู้คุณและตอบแทน**
ค. รู้หน้าที่
ง. รู้สำนึกในบุญคุณ
๑๙. คนไม่ลืมบุญคุณของผู้มีพระคุณ เชื่อว่ามีธรรมใดประจำใจ ?
- ก. เมตตากรุณา
ข. **กตัญญูกตเวที**
ค. ขันติ
ง. โสรัจจะ
๒๐. พระรัตนตรัย ได้แก่ข้อใด ?
- ก. พระพุทธรูป
ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์
ง. **ถูกทุกข้อ**

- ๓๗. การทุจริตคอร์รัปชัน มีอภุศลใดเป็นมูล ?
 - ก. โจรทัฬหะ
 - ข. โทสะ
 - ค. โมหะ
 - ง. ถูกทุกข้อ
- ๓๘. การใช้ความรุนแรง เกิดจากอภุศลมูลใด ?
 - ก. โจรทัฬหะ
 - ข. โทสะ
 - ค. โมหะ
 - ง. โจรทัฬหะและโทสะ
- ๓๙. คนเขี้อะไรง่าย ๆ ไม่ได้ร่ตรง เกิดจากอภุศลมูลใด ?
 - ก. โจรทัฬหะ
 - ข. โทสะ
 - ค. โมหะ
 - ง. โจรทัฬหะและโทสะ
- ๔๐. ทาน คือการให้ กำจัดอภุศลมูลใดได้ ?
 - ก. โจรทัฬหะ
 - ข. โทสะ
 - ค. โมหะ
 - ง. โจรทัฬหะและโทสะ
- ๔๑. เมตตา คือความรัก กำจัดอภุศลมูลใดได้ ?
 - ก. โจรทัฬหะ
 - ข. โทสะ
 - ค. โมหะ
 - ง. โจรทัฬหะและโทสะ
- ๔๒. ปัญญา คือความรู้ กำจัดอภุศลมูลใดได้ ?
 - ก. โจรทัฬหะ
 - ข. โทสะ
 - ค. โมหะ
 - ง. โจรทัฬหะและโทสะ
- ๔๓. ต้นเหตุของความดี ได้แก่ข้อใด ?
 - ก. อโลภะ
 - ข. อโทสะ
 - ค. อโมหะ
 - ง. ถูกทุกข้อ
- ๔๔. ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ เรียกว่าอะไร ?
 - ก. ทุกข์
 - ข. สมุทัย
 - ค. นิโรธ
 - ง. มรรค

๔๕. สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ เรียกว่าอะไร ?
ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค
๔๖. ความดับทุกข์ เรียกว่าอะไร ?
ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค
๔๗. ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ เรียกว่าอะไร ?
ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค
๔๘. เมื่อเกิดความทุกข์ขึ้นแล้ว ในเบื้องต้นต้องทำอะไร ?
ก. กำหนดรู้ทุกข์	ข. ละสมุทัย
ค. ทำนิโรธให้เกิด	ง. เจริญมรรค
๔๙. เส้นทางใดนำไปสู่ความดับทุกข์ได้ ?
ก. ความเห็นชอบ	ข. ทำงานสุจริต
ค. เลี้ยงชีพชอบ	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. สิ่งที่ทำให้เจริญ ได้แก่ข้อใด ?
ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค

ปัญหาและเฉลย วิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. ชมพูทวีป หมายถึงดินแดนที่มีต้นไม้ใด ?
 - ก. ต้นหว่า
 - ข. ต้นสัก
 - ค. ต้นไผ่
 - ง. ต้นสาละ
๒. ชมพูทวีป ในปัจจุบันคือประเทศใด ?
 - ก. ปากีสถาน
 - ข. เนปาล
 - ค. อินเดีย
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ชมพูทวีป ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภูเขาใด ?
 - ก. หิมาลัย
 - ข. คิซิมกูฏ
 - ค. เวภารบรรพต
 - ง. สัตตบรรณ
๔. ชมพูทวีป แบ่งการปกครองออกเป็นกี่ส่วน ?
 - ก. ๑ ส่วน
 - ข. ๒ ส่วน
 - ค. ๓ ส่วน
 - ง. ๔ ส่วน

๑๓. พระธิดาของพระเจ้าโอกกากราช มีกี่พระองค์ ?
ก. ๓ พระองค์ ข. ๔ พระองค์
ค. ๕ พระองค์ ง. ๖ พระองค์
๑๔. เมืองกบิลพัสดุ์ ตั้งตามชื่อของดาบสใด ?
ก. กบิลดาบส ข. อสิตดาบส
ค. อาฬารดาบส ง. อุททกดาบส
๑๕. เจ้าหญิงใด ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าชายสุทโธทนะ ?
ก. ปมิตา ข. อมิตา
ค. สิริมหามายา ง. ยโสธรา
๑๖. พระบิดาของเจ้าชายสิทธัตถะ พระนามว่าอะไร ?
ก. สุทโธทนะ ข. สุกโกทนะ
ค. โทโตทนะ ง. อมิโตธนะ
๑๗. พระมารดาของเจ้าชายสิทธัตถะ พระนามว่าอะไร ?
ก. ปมิตา ข. อมิตา
ค. สิริมหามายา ง. ปชาบดี
๑๘. เจ้าชายสิทธัตถะประสูติ ณ ที่ใด ?
ก. ลุมพินีวัน ข. สาละวัน
ค. ลัญจิวัน ง. อัมพวัน
๑๙. เจ้าชายสิทธัตถะประสูติแล้ว เดินได้กี่ก้าว ?
ก. ๕ ก้าว ข. ๖ ก้าว
ค. ๗ ก้าว ง. ๘ ก้าว
๒๐. อสิตดาบสเข้าเฝ้า เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้กี่วัน ?
ก. ๑ วัน ข. ๒ วัน
ค. ๓ วัน ง. ๔ วัน

๒๑. อสิตดาบสทำนายลักษณะเจ้าชายสิทธัตถะไว้กี่อย่าง ?

ก. ๑ อย่าง

ข. ๒ อย่าง

ค. ๓ อย่าง

ง. ๔ อย่าง

๒๒. เจ้าชายสิทธัตถะได้รับการตั้งชื่อ ขณะประสูติได้กี่วัน ?

ก. ๑ วัน

ข. ๓ วัน

ค. ๕ วัน

ง. ๗ วัน

๒๓. พรหมมณีใด ทำนายว่าเจ้าชายสิทธัตถะจักออกผนวชแน่นอน ?

ก. โภณฑัญญะ

ข. วัปปะ

ค. ภัททิยะ

ง. มหานามะ

๒๔. พระนางสิริมหามายาสิ้นพระชนม์ เมื่อประสูติพระโอรสได้กี่วัน ?

ก. ๑ วัน

ข. ๓ วัน

ค. ๕ วัน

ง. ๗ วัน

๒๕. สตรีใด ทำหน้าที่เลี้ยงดูเจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. ปมิตา

ข. อมิตา

ค. มหาปชาบดี

ง. ยโสธรา

๒๖. บุคคลใด เป็นครูคนแรกของเจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. โภณฑัญญะ

ข. วัปปะ

ค. อัสดชิ

ง. วิศวามิตร

๒๗. วันแรกนาขวัญ เจ้าชายสิทธัตถะนั่งสมาธิอยู่ใต้ต้นไม้ใด ?

ก. ต้นหว้า

ข. ต้นสัก

ค. ต้นไผ่

ง. ต้นตาล

๒๘. เจ้าชายสิทธัตถะอภิเษกสมรส ขณะพระชนมายุกี่ปี ?

ก. ๑๓ ปี

ข. ๑๔ ปี

ค. ๑๕ ปี

ง. ๑๖ ปี

๒๙. เจ้าชายสิทธัตถะ อภิเษกสมรสกับสตรีใด ?
- ก. ปชบาดี **ข. ยโสธรา**
- ค. รูปนันทา ง. กีสาคโคตมี
๓๐. เจ้าชายสิทธัตถะ มีพระโอรสพระนามว่าอะไร ?
- ก. ราहुล** ข. นันทะ
- ค. สุขุมนะ ง. โสပါกะ
๓๑. เทวทูตที่เจ้าชายสิทธัตถะทอดพระเนตรเห็น ตรงกับข้อใด ?
- ก. คนแก่ ข. คนเจ็บ
- ค. คนตาย **ง. ถูกทุกข้อ**
๓๒. เจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จออกผนวชในเวลาใด ?
- ก. เวลาเช้า ข. เวลาเที่ยง
- ค. เวลาบ่าย **ง. เวลากลางคืน**
๓๓. เจ้าชายสิทธัตถะออกผนวช ขณะพระชนมายุกี่ปี ?
- ก. ๗ ปี ข. ๑๖ ปี
- ค. ๒๙ ปี** ง. ๓๕ ปี
๓๔. สัตว์ใด ที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงใช้เป็นพาหนะขณะออกผนวช ?
- ก. ช้าง **ข. ม้า**
- ค. วัว ง. ควาย
๓๕. บุคคลใด ตามเสด็จในวันออกผนวช ?
- ก. นายฉันทะ** ข. อุปกาชีวก
- ค. ตปุสสะ ง. ภัลลิกะ
๓๖. เจ้าชายสิทธัตถะอธิษฐานเพศเป็นบรรพชิต ที่ฝั่งแม่น้ำใด ?
- ก. คงคา ข. ยมนา
- ค. เนรัญจвра **ง. อโนมา**

๓๗. กษัตริย์พระองค์ใด ทรงเชื่อเชิญให้พระมหากุรุชอยู่ครองราชย์ด้วย ?
ก. พิมพิสาร	ข. ปเสนทิโกศล
ค. สุทโธณะ	ง. สีหหนุ
๓๘. พระมหากุรุช ได้สมบัติ ๗ ในสำนักดาบสใด ?
ก. กบิลดาบส	ข. อสิตดาบส
ค. อาหารดาบส	ง. อุทกดาบส
๓๙. พระมหากุรุช ได้สมบัติ ๘ ในสำนักดาบสใด ?
ก. กบิลดาบส	ข. อสิตดาบส
ค. กัสสปดาบส	ง. อุทกดาบส
๔๐. ทุกรกิริยา คือวิธีทรมานตนอย่างไร ?
ก. กัดฟันด้วยฟัน	ข. กลั่นลมหายใจ
ค. อดอาหาร	ง. ถูกทุกข้อ
๔๑. พระมหากุรุช เห็นว่าทุกรกิริยาไม่ใช่หนทางใด ?
ก. ตรัสรู้	ข. สวรรค์
ค. พรหม	ง. ถูกทุกข้อ
๔๒. พระมหากุรุช ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยากี่ปี ?
ก. ๔ ปี	ข. ๕ ปี
ค. ๖ ปี	ง. ๗ ปี
๔๓. สตรีใด ถวายข้าวมธุปายาสในวันตรัสรู้ ?
ก. นางสุมทรา	ข. นางวิสาขา
ค. นางอุตตรา	ง. นางสิริมา
๔๔. พระมหากุรุช ทรงลอยถาดทองคำที่แม่น้ำใด ?
ก. คงคา	ข. อโนมา
ค. ยมูนา	ง. เนรัญชรา

๔๕. สิ่งใด ที่นายโสทธิยะถวายแก่พระมหาบุรุษ ?
ก. อาหาร
ข. น้ำดื่ม
ค. หญ้าคา
ง. ฝ้ายจิวร
๔๖. ในวันตรัสรู้ พระมหาบุรุษประทับนั่งหันพระพักตร์ไปทางทิศใด ?
ก. ตะวันออก
ข. ตะวันตก
ค. เหนือ
ง. ใต้
๔๗. ผู้ใด ตามขัดขวางการตรัสรู้ของพระมหาบุรุษ ?
ก. พระอินทร์
ข. พระพรหม
ค. พญายม
ง. พญามาร
๔๘. พระมหาบุรุษตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ภายใต้น้ำใด ?
ก. ต้นสาละ
ข. ต้นโพธิ์
ค. ต้นไผ่
ง. ต้นมะม่วง
๔๙. พระมหาบุรุษตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ใกล้ฝั่งแม่น้ำใด ?
ก. คงคา
ข. โอนมา
ค. ยมนา
ง. เนรัญชรา
๕๐. พระมหาบุรุษตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ขณะพระชนมายุกี่ปี ?
ก. ๒๙ ปี
ข. ๓๕ ปี
ค. ๔๕ ปี
ง. ๘๐ ปี

ปัญหาและเฉลย วิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อใด เป็นพื้นฐานในการทำความดีของมนุษย์ ?
 - ก. ทาน
 - ข. ศิล
 - ค. สมาธิ
 - ง. ปัญญา
๒. เบญจศิลป์เบญจธรรม เป็นการเรียนรู้วิชาใด ?
 - ก. ธรรมะ
 - ข. พุทธประวัติ
 - ค. วินัย
 - ง. ศาสนพิธี
๓. การรักษาศีลคืออะไร ?
 - ก. ทำสมาธิ
 - ข. ละกิเลส
 - ค. ฝึกกายวาจา
 - ง. ดับทุกข์
๔. ใครได้รับประโยชน์จากการรักษาศีล ?
 - ก. ตนเอง
 - ข. ครอบครัว
 - ค. สังคม
 - ง. ถูกทุกข้อ

๕. คนมีศีล หมายถึงบุคคลในข้อใด ?
ก. คนมีปัญหา	ข. คนมีทรัพย์
ค. คนมีวินัย	ง. คนมีอำนาจ
๖. ศีล ๕ หรือเบญจศีล บัญญัติไว้เฉพาะใคร ?
ก. ภิกษุ	ข. ภิกษุณี
ค. สามเณร	ง. คนทั่วไป
๗. การรักษาศีลข้อ ๑ คือการไม่ทำผิดในเรื่องใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักขโมย
ค. จี้อัปถน	ง. เสพยาบ้า
๘. ศีลข้อที่ ๑ มุ่งให้มนุษย์มีความปลอดภัยในเรื่องใด ?
ก. อาชีพ	ข. ทรัพย์สิน
ค. ชีวิต	ง. สุขภาพ
๙. ศีลข้อที่ ๑ ห้ามฆ่าสัตว์ หมายถึงสัตว์ในข้อใด ?
ก. สัตว์ทุกชนิด	ข. สัตว์เล็ก
ค. สัตว์ใหญ่	ง. สัตว์มีคุณ
๑๐. คำว่า ฆ่า ในศีลข้อที่ ๑ ตรงกับข้อใด ?
ก. กักขัง	ข. ทำให้ตาย
ค. ทำให้เสียหาย	ง. ใช้งานหนัก
๑๑. จับสัตว์มาเล่นด้วยความคึกคะนอง ตรงกับข้อใด ?
ก. กักขัง	ข. นำไป
ค. เล่นสนุก	ง. ผจญสัตว์
๑๒. ทรกรรม เป็นการทำความชั่วใดให้ได้รับความลำบาก ?
ก. เต็ง	ข. สตรี
ค. คนชรา	ง. สัตว์

๑๓. ข้อใด เป็นความผิดของศีลข้อที่ ๒ ?
- ก. ฆ่าสัตว์ **ข. ลักขโมย**
 ค. ชกต่อยกัน **ง. เสพกัณฐา**
๑๔. ข้อใด เกี่ยวข้องกับการทำผิดศีลข้อที่ ๒ ?
- ก. ฆ่า **ข. ช่มชู้**
ค. ปล้น **ง. เสพยา**
๑๕. ความผิดใด จัดเป็นโจรกรรมในศีลข้อที่ ๒ ?
- ก. ยักยอก** **ข. หย่าร้าง**
 ค. ดิดสินบน **ง. รับสินบน**
๑๖. การสลับของดีไว้กับตน ให้ของไม่ดีแก่คนอื่น เรียกว่าอะไร ?
- ก. กรรโชก **ข. สับเปลี่ยน**
 ค. เปียดบัง **ง. ยักยอก**
๑๗. ใช้มีดจี้เจ้าของทรัพย์บอกว่า ถ้าไม่ให้จะฆ่าให้ตาย ตรงกับข้อใด ?
- ก. ชู** **ข. ปล้น**
 ค. วิ่งราว **ง. ตีชิง**
๑๘. วิ่งชิงเอาของคนอื่นหนีไป ตรงกับข้อใด ?
- ก. วิ่งมาราธอน **ข. วิ่งผลัด**
 ค. วิ่งเปี้ยว **ง. วิ่งราว**
๑๙. รับซื้อของโจร มีผลกระทบต่อสังคมอย่างไร ?
- ก. ทะเลาะวิวาท **ข. แดกแยก**
ค. ขโมยชุกชุม **ง. หย่าร้าง**
๒๐. สินค้าลอกเลียนแบบ จัดเข้าในโจรกรรมใด ?
- ก. ปลอม** **ข. ฉ้อโกง**
 ค. หลอก **ง. ล่อลวง**

๒๑. ยืมเงินไปไม่ยอมใช้คืน เป็นตัวอย่างไม่ดีในเรื่องใด ?
 ก. ลักขโมย **ข. ฉ้อโกง**
 ค. หลอก **ง. ล่อลวง**
๒๒. ศิลลข้อที่ ๓ ใ้ห่งดเว้นการทำผิดเรื่องใด ?
 ก. ยกพวกตีกัน **ข. ขายยาบ้า**
ค. ผิดลูกเมียเขา **ง. เสพกัญชา**
๒๓. ข้อใด เป็นบุคคลต้องห้ามของศิลลข้อที่ ๓ ?
 ก. ลูกเขา **ข. สามีเขา**
 ค. ภรรยาเขา **ง. ลูกทุกข้อ**
๒๔. การทำผิดกฎหมายใด เกี่ยวข้องกับศิลลข้อที่ ๓ ?
 ก. ค้าเหล้า **ข. ค่าแรงงาน**
ค. ค้ากาม **ง. ค้ายาบ้า**
๒๕. การรักษาศิลลข้อที่ ๓ ส่งเสริมให้มนุษย์ไม่ทะเลาะกันในเรื่องใด ?
 ก. คู่ครอง **ข. อาชีพ**
 ค. กีฬา **ง. ธุรกิจ**
๒๖. ศิลลข้อที่ ๔ ต้องการให้นักเรียนระมัดระวังเรื่องใด ?
 ก. การพูด **ข. การคบเพื่อน**
 ค. การเรียน **ง. การใช้จ่าย**
๒๗. ถ้านักเรียนรักษาศิลลข้อที่ ๔ จะได้รับคำชมว่าเป็นคนอย่างไร ?
 ก. ขยัน **ข. กตัญญู**
ค. พูดจริง **ง. เรียนเก่ง**
๒๘. คำว่า มุสาวาท มีความหมายตรงกับข้อใด ?
 ก. ก้าวร้าว **ข. โกหก**
 ค. หัวขโมย **ง. นักเลง**

๒๙. อาการเช่นไร เรียกว่า มารยา ?

ก. แกล้งป่วย

ข. อวดรู้

ค. จองหอง

ง. สอนยาก

๓๐. รับปากเพื่อนว่าจะให้ยืมเงิน แต่ไม่ให้ยืมตามที่พูด ตรงกับข้อใด ?

ก. ยกย่อง

ข. คินคำ

ค. ยุยง

ง. แอบอ้าง

๓๑. นักเรียนงดเว้นคำพูดใด ได้ชื่อว่ารักษาศีลข้อที่ ๔ ?

ก. คำด่า

ข. คำส่อเสียด

ค. คำโป้ปด

ง. ถูกทุกข้อ

๓๒. ศีลข้อที่ ๔ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมใด ?

ก. มีสัจจะ

ข. มีความขยัน

ค. มีความอดทน

ง. มีความสุภาพ

๓๓. ข้อใด ขัดต่อการรักษาศีลข้อที่ ๕ ?

ก. สุรา

ข. กัญชา

ค. ยาบ้า

ง. ถูกทุกข้อ

๓๔. ในขณะที่รักษาศีล นักเรียนต้องงดเว้นเครื่องดื่มประเภทใด ?

ก. สุรา

ข. กาแฟ

ค. น้ำชา

ง. น้ำอัดลม

๓๕. คนทำผิดศีลข้อที่ ๕ มักเกิดอาการใด ?

ก. มึนงง

ข. มึนเมา

ค. อาเจียน

ง. ถูกทุกข้อ

๓๖. คนเมาสุราไม่ใส่เสื้อผ้าวิ่งไปตามถนน ตรงกับโทษข้อใด ?

ก. เสียดทรัพย์

ข. ทะเลาะวิวาท

ค. ไม่รู้จักอาย

ง. เกิดโรค

๓๗. การทำผิดศีลข้อที่ ๕ เป็นการขัดต่อคุณธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. สัจจะ	ง. สติสัมปชัญญะ
๓๘. ถ้าคนในสังคมมีศีล จะมีผลดีต่อบ้านเมืองอย่างไร ?
ก. มีวินัย	ข. มีความสุข
ค. ปลอดภัย	ง. ถูกทุกข้อ
๓๙. หลักธรรมสำหรับประพาศิตควบคู่กับศีล ๕ เรียกว่าอะไร ?
ก. เบญจศีล	ข. เบญจธรรม
ค. วิรัติ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๐. รู้จักช่วยเหลือกันยามตกทุกข์ได้ยาก เป็นกัลยาณธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. สัมมาชีพ	ง. สัจจะ
๔๑. พ่อแม่ปรารถนาให้ลูกได้ดี เพราะมีกัลยาณธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. กามสังวร	ง. สัจจะ
๔๒. การประกอบอาชีพในทางสุจริต เป็นกัลยาณธรรมใด ?
ก. เมตตา	ข. สัมมาชีพ
ค. กามสังวร	ง. สัจจะ
๔๓. การทุจริตคอร์รัปชั่นงบประมาณรัฐ เพราะขาดกัลยาณธรรมใด ?
ก. สัจจะ	ข. เมตตา กรุณา
ค. กามสังวร	ง. สัมมาชีพ
๔๔. ข้อใด จัดเป็นมิจฉาชีพ ?
ก. ค้ายาบ้า	ข. ค้ามนุษย์
ค. เล่นการพนัน	ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. สามีภรรยาไม่พอใจกัน เพราะประพฤติดีกัลยาณธรรมใด ?

ก. เมตตา

ข. กามสังวร

ค. สัจจะ

ง. สติสัมปชัญญะ

๔๖. การสำรวมในกาม ทำให้คนไม่ผิดศีลข้อใด ?

ก. ข้อ ๑

ข. ข้อ ๒

ค. ข้อ ๓

ง. ข้อ ๔

๔๗. พุดจริง ทำจริง ซื่อตรง เป็นกัลยาณธรรมใด ?

ก. กรุณา

ข. กามสังวร

ค. สัจจะ

ง. สติสัมปชัญญะ

๔๘. คนพูดโกหก ทำให้ขาดกัลยาณธรรมใด ?

ก. สัมมาชีพ

ข. สัจจะ

ค. เมตตากุณา

ง. สติสัมปชัญญะ

๔๙. ขัณฑ์ระวังคน ข้ามถนนระวังรถ ควรใช้กัลยาณธรรมใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. สัจจะ

ง. สติสัมปชัญญะ

๕๐. เบญจศีลเบญจธรรม มีประโยชน์กับใคร ?

ก. ตนเอง

ข. คนในบ้าน

ค. คนในชาติ

ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๐๘.๓๐ น.

สุโข ปุณณสส อัจฉโย.
การสั่งสมซึ่งบุญ นำสุขมาให้.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

สีลั ยาว ขรา สาธุ.

ศีลยังประโยชน์ให้สำเร็จตราบเท่าขรา.

คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค

บุญณานิ ปรโลกสมิ ปติฏฐา โหนติ ปาณินิ.

บุญเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า.

คัมภีร์ที่มา : อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต

ทุกโข ปापสส อุจฺจโย.

การสั่งสมบาป นำทุกข์มาให้.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. สมถกรรมฐาน เป็นอุบายทำให้อะไรสงบ ?
 - ก. กาย
 - ข. วาจา
 - ค. ใจ
 - ง. ปัญญา
๒. วิปัสสนากรรมฐาน เป็นอุบายให้เกิดอะไร ?
 - ก. ศีล
 - ข. สมาธิ
 - ค. ปัญญา
 - ง. ฌาน
๓. การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร ?
 - ก. จิตผ่องใส
 - ข. ใจสงบ
 - ค. รู้แจ้งเห็นจริง
 - ง. ตัดความกังวล
๔. กิเลสสาม หมายถึงกิเลสใด ?
 - ก. ราคะ
 - ข. โสภะ
 - ค. อิจฉา
 - ง. ถูกทุกข้อ

๕. วัตถุประสงค์ หมายถึงอะไร ?
ก. รูปสวย	ข. เสียงไพเราะ
ค. กลิ่นหอม	ง. ถูกทุกข้อ
๖. วัตถุประสงค์ จัดเป็นอะไร ?
ก. มาร	ข. บ่วงแห่งมาร
ค. เทวบุตรตมาร	ง. มัจจุมาร
๗. การบูชาด้วยเครื่องสักการะ เรียกว่าอะไร ?
ก. อามิสบูชา	ข. ปฏิบัติบูชา
ค. อามิสปฏิสังการ	ง. ธรรมปฏิสังการ
๘. พระพุทธเจ้าสรรเสริญการบูชาประเภทใด ?
ก. อามิสบูชา	ข. ปฏิบัติบูชา
ค. มาฆบูชา	ง. วิสาขบูชา
๙. การกล่าวสุนทรพจน์ จัดเข้าในหลักปฏิบัติข้อใด ?
ก. อามิสบูชา	ข. ปฏิบัติบูชา
ค. อามิสปฏิสังการ	ง. ธรรมปฏิสังการ
๑๐. การจัดเลี้ยงต้อนรับ จัดเข้าในหลักปฏิบัติข้อใด ?
ก. อามิสบูชา	ข. ปฏิบัติบูชา
ค. อามิสปฏิสังการ	ง. ธรรมปฏิสังการ
๑๑. คนมีสุขภาพดี ได้ชื่อว่ามีความสุขประเภทใด ?
ก. อามิสสุข	ข. นiramissukh
ค. กายิกสุข	ง. เจตสิกสุข
๑๒. คนมีสุขภาพจิตดี ได้ชื่อว่ามีสุขประเภทใด ?
ก. อามิสสุข	ข. นiramissukh
ค. กายิกสุข	ง. เจตสิกสุข

๒๙. สัมมาทิฏฐิ จัดเป็นอะไรในอริยสัจ ๔ ?
ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค
๓๐. ผู้ที่จะบรรลุฌานได้ ต้องเจริญมรรคใด ?
ก. สัมมาวาจา	ข. สัมมากัมมันตะ
ค. สัมมาวายามะ	ง. สัมมาสมาธิ
๓๑. กิจจญาณ หมายถึงความหยั่งรู้อะไรในอริยสัจ ๔ ?
ก. กิจควรทำ	ข. กิจที่ทำแล้ว
ค. กิจไม่ควรทำ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๒. กตญาณ หมายถึงความหยั่งรู้อะไรในอริยสัจ ๔ ?
ก. กิจควรทำ	ข. กิจที่ทำแล้ว
ค. กิจไม่ควรทำ	ง. ถูกทุกข้อ
๓๓. รูปเสียงกลิ่นรสอันน่าใคร่น่าปรารถนา จัดเป็นตัณหาประเภทใด ?
ก. กามตัณหา	ข. ภวตัณหา
ค. วิภวตัณหา	ง. ถูกทุกข้อ
๓๔. ความยึดติดในตำแหน่ง จัดเข้าในตัณหาประเภทใด ?
ก. กามตัณหา	ข. ภวตัณหา
ค. วิภวตัณหา	ง. ถูกทุกข้อ
๓๕. ความเศร้าโศก จัดเป็นอริยสัจใด ?
ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค
๓๖. นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษา ต้องมีหลักธรรมใด ?
ก. จักร ๔	ข. วุฑฒิ ๔
ค. พรหมวิหาร ๔	ง. อิทธิบาท ๔

๓๗. จะทำอะไรให้ประสบความสำเร็จ ควรเริ่มต้นด้วยอิทธิบาทข้อใด?

ก. ฉันทะ

ข. วิริยะ

ค. จิตตะ

ง. วิมังสา

๓๘. ความบากบั่นใจสู้ไม่ย่อท้อในกิจการ จัดเป็นอิทธิบาทข้อใด ?

ก. ฉันทะ

ข. วิริยะ

ค. จิตตะ

ง. วิมังสา

๓๙. การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในกิจที่ทำ จัดเป็นอิทธิบาทข้อใด ?

ก. ฉันทะ

ข. วิริยะ

ค. จิตตะ

ง. วิมังสา

๔๐. ความรักเมตตาไม่เลือกชาติชั้นวรรณะ จัดเข้าในหลักกรรมใด ?

ก. เบญจศีล

ข. เบญจธรรม

ค. พรหมวิหาร

ง. อัปมัชฌา

๔๑. ความปรารถนาให้คนอื่นเป็นสุข จัดเป็นคุณธรรมใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

๔๒. ความสงสารคิดจะช่วยคนอื่นให้พ้นทุกข์ จัดเป็นคุณธรรมใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

๔๓. การแสดงความยินดี เมื่อเห็นคนอื่นได้ดี ชื่อว่ามีคุณธรรมใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

๔๔. มิตรปฏิรูป มีกี่ประเภท ?

ก. ๔

ข. ๕

ค. ๖

ง. ๗

ปัญหาและเฉลย วิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. อนุพุทธประวัติ ว่าด้วยประวัติของใคร ?
 - ก. พระพุทธเจ้า
 - ข. พระสงฆ์
 - ค. พระอริยสาวก
 - ง. พระฤๅษี
๒. พระเถระองค์ใด มีประวัติปรากฏในอนุพุทธประวัติ ?
 - ก. พระสารีบุตร
 - ข. พระเทวทัต
 - ค. พระอุปกุต
 - ง. พระนาคเสน
๓. พระนางสิริมหามายา ทรงพระสุบินนิมิตเห็นสัตว์มงคลชนิดใด ?
 - ก. โคเผือก
 - ข. เต่าเผือก
 - ค. ช้างเผือก
 - ง. งูเผือก
๔. เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติ ณ สถานที่ใด ?
 - ก. สาละวัน
 - ข. เวฬุวัน
 - ค. นันทวัน
 - ง. ลุมพินีวัน

๑๓. พระอัญญาโกณฑัญญะ เกิดในวรรณะใด ?
ก. กษัตริย์	ข. พราหมณ์
ค. แพศย์	ง. ศูทร
๑๔. พระเถระองค์ใด ออกบวชตามพระมหาบุรุษเพราะมั่นใจในคำทำนายของตน ?
ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ	ข. พระอัสสชิ
ค. พระสารีบุตร	ง. พระราหุล
๑๕. พระอัญญาโกณฑัญญะ ได้ดวงตาเห็นธรรม เพราะฟังธรรมอะไร ?
ก. อนุภุพพิกธา	ข. อนัตลักขณสูตร
ค. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร	ง. ยมกกถา
๑๖. พระอัญญาโกณฑัญญะ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
ก. รู้ราตรีนาน	ข. มีบริวารมาก
ค. มีปัญญามาก	ง. มีฤทธิ์มาก
๑๗. พระอรุเวลกัศสปะ เกิดในวรรณะใด ?
ก. กษัตริย์	ข. พราหมณ์
ค. แพศย์	ง. ศูทร
๑๘. พระอรุเวลกัศสปะ เคยถือลัทธิบูชาสิ่งใด ?
ก. เทพเจ้า	ข. เจ้าแม่กาฬี
ค. พญาครุฑ	ง. ไฟ
๑๙. พระอรุเวลกัศสปะ เป็นที่นับถือของชนชาวเมืองใด ?
ก. พาราณสี	ข. ราชคฤห์
ค. กุสินารา	ง. สาวัตถี
๒๐. พระอรุเวลกัศสปะ ตั้งอาศรมอยู่ ณ ตำบลใด ?
ก. อรุเวลา	ข. นาลันทา
ค. คยาสีสะ	ง. ลัญจิวัน

๒๑. บุคคลกลุ่มใด บรรลุพระอรหันต์เพราะฟังอาทิตตปริยายสูตร ?
- ก. ปัญจวัคคีย์ ข. ภัททวัคคีย์
- ค. **ขุฎิ ๓ พี่น้อง** ง. สหายพระยสะ
๒๒. พระอรุเวลกัสสปะ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. มีฤทธิ์มาก ข. **มีปรีวารมาก**
- ค. อยู่ป่าเป็นวัตร ง. มีจีวรเศร้าหมอง
๒๓. พระสารีบุตร มีนามเดิมว่าอย่างไร ?
- ก. **อุปติสสะ** ข. โกลิตะ
- ค. นันทะ ง. วัังคิสะ
๒๔. พระสารีบุตร เกิดในวรรณะใด ?
- ก. กษัตริย์ **ข. พราหมณ์**
- ค. แพศย์ ง. ศูทร
๒๕. มารดาของพระสารีบุตร มีชื่อว่าอะไร ?
- ก. **สารี** ข. ปชาบดี
- ค. โมคคัลลี ง. กีสาโคตมี
๒๖. พระสารีบุตร ก่อนบวชมีเพื่อนสนิทชื่อว่าอะไร ?
- ก. ยสะ ข. นันทะ
- ค. **โกลิตะ** ง. ภัททิยะ
๒๗. พระสารีบุตรได้ดวงตาเห็นธรรม เพราะฟังธรรมจากใคร ?
- ก. พระวัปปะ ข. พระภัททิยะ
- ค. พระมหานามะ **ง. พระอัสสชิ**
๒๘. พระสารีบุตรบวชได้กี่วัน จึงบรรลุเป็นพระอรหันต์ ?
- ก. ๕ วัน ข. ๑๐ วัน
- ค. **๑๕ วัน** ง. ๒๐ วัน

๒๙. พระสารีบุตร ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. รู้ราตรีนาน **ข. มีปัญญามาก**
ค. มีฤทธิ์มาก ง. มีลาภมาก
๓๐. พระสารีบุตร ดับขันธนิพพานที่ใด ?
- ก. กุฎิ ข. ศาลา
ค. อุโบสถ **ง. บ้านเกิดของท่าน**
๓๑. โกลิตมาณพ เป็นชื่อเดิมของพระเถระองค์ใด ?
- ก. พระสารีบุตร **ข. พระโมคคัลลานะ**
ค. พระอุบาลี ง. พระอานนท์
๓๒. โกลิตมาณพ เป็นชาวเมืองใด ?
- ก. ราชคฤห์ ข. พาราณสี
ค. โภศาลี ง. กุสินารา
๓๓. โกลิตมาณพ เกิดในวรรณะใด ?
- ก. กษัตริย์ **ข. พราหมณ์**
ค. แพศย์ ง. ศูทร
๓๔. โกลิตมาณพ ออกบวชพร้อมกับใคร ?
- ก. อุปติสสมาณพ ข. สิงคาลมาณพ
ค. นันทมาณพ ง. ปิณฑิลมาณพ
๓๕. โกลิตมาณพ ออกบวชเพื่อหวังสิ่งใด ?
- ก. เป็นเจ้าลัทธิ ข. ผู้มีฤทธิ์
ค. มีชื่อเสียง **ง. ดับทุกข์**
๓๖. พระสาวกองค์ใด ที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องว่ามีฤทธิ์มาก ?
- ก. พระโมคคัลลานะ ข. พระอานนท์
ค. พระวัชกาลิ ง. พระสีวลี

๓๗. พระนางปชาบดีโคตมี เป็นพระญาติของพระพุทธเจ้าในฐานะใด ?
- ก. พระน้านาง ข. พระมาตุจฉา
ค. พระภคินี ง. พระกนิษฐา
๓๘. ภิกษุณีรูปแรกในพระพุทธศาสนา คือใคร ?
- ก. ปชาบดีโคตมีเถรี ข. เขมาเถรี
ค. นันทาเถรี ง. โสณาเถรี
๓๙. พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี บรรลุพระอรหันต์เพราะฟังธรรมจากใคร ?
- ก. พระพุทธเจ้า ข. พระสารีบุตร
ค. พระอานนท์ ง. พระนันทะ
๔๐. พระเขมาเถรี เคยเป็นพระมเหสีของกษัตริย์พระองค์ใด ?
- ก. สุทโธทนะ ข. ปเสนทิโกศล
ค. จันทรปัชโชต ง. พิมพิสาร
๔๑. พระเขมาเถรี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. มีปัญญามาก ข. มีฤทธิ์มาก
ค. ทรงจำวินัย ง. รัตตัญญู
๔๒. ผู้ประกาศตนว่าพระพุทธเจ้าเป็นของเรา ตรงกับข้อใด ?
- ก. พุทธมามกะ ข. ธรรมมามกะ
ค. สังฆมามกะ ง. ถูกทุกข้อ
๔๓. วันจาตุรงคสันนิบาต ตรงกับข้อใด ?
- ก. มาฆบูชา ข. วิสาขบูชา
ค. อัฐมีบูชา ง. อาสาฬหบูชา
๔๔. พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ตรงกับวันใด ?
- ก. มาฆบูชา ข. วิสาขบูชา
ค. อัฐมีบูชา ง. อาสาฬหบูชา

๔๕. ประโยชน์ของศาสนพิธี คือข้อใด ?
ก. พิธีเรียบง่าย	ข. เพิ่มพูนศรัทธา
ค. รักษาวัฒนธรรม	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา มีกี่ประเภท ?
ก. ๓ ประเภท	ข. ๔ ประเภท
ค. ๕ ประเภท	ง. ๖ ประเภท
๔๗. วิธีแสดงความเคารพมีอะไรบ้าง
ก. การประณมมือ	ข. การไหว้
ค. การกราบ	ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. คำว่า วันทา มีความหมายตรงกับข้อใด ?
ก. การกราบ	ข. การไหว้
ค. การประณมมือ	ง. นั่งกระโหย่ง
๔๙. การอาราธนาพระปริตร เพื่อให้พระสงฆ์ทำอะไร ?
ก. แสดงธรรม	ข. เจริญพระพุทธมนต์
ค. สวดมาติกา	ง. ทำวัตรเช้า
๕๐. วันธรรมสวนะ หมายถึงวันอะไร ?
ก. วันฟังธรรม	ข. วันปฏิบัติธรรม
ค. วันเข้าพรรษา	ง. วันออกพรรษา

ปัญหาและเฉลย วิชาเบญจศิลป์เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. การรักษาศีล เป็นการปฏิบัติตามข้อใด ?
 - ก. กฎหมาย
 - ข. กติกา
 - ค. ข้อห้าม
 - ง. ข้อบังคับ
๒. ข้อใด เป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความดีของมนุษย์ ?
 - ก. ศีล
 - ข. สมาธิ
 - ค. ภาวนา
 - ง. ปัญญา
๓. การบัญญัติศีล มีวัตถุประสงค์อะไร ?
 - ก. ให้ใจสงบ
 - ข. ให้ละกิเลส
 - ค. ให้ฝึกกายวาจา
 - ง. ให้ดับทุกข์
๔. เราเรียกคนรักษาศีลว่าอะไร ?
 - ก. คนมีปัญญา
 - ข. คนมีทรัพย์
 - ค. คนมีศีล
 - ง. คนมีบุญ

๑๓. แก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกเอาทรัพย์สินคนอื่น ทำผิดศีลข้อใด ?

ก. ข้อ ๑

ข. ข้อ ๒

ค. ข้อ ๓

ง. ข้อ ๕

๑๔. หลอกเอาทรัพย์สินคนอื่น เป็นความผิดอทินนาทานข้อใด ?

ก. โจรกรรม

ข. อนุโลมโจรกรรม

ค. ฉายาโจรกรรม

ง. ถูกทุกข้อ

๑๕. สิ่งของที่ได้จากการลักขโมย เรียกว่าอะไร ?

ก. ของหายาก

ข. ของโจร

ค. ของมีค่า

ง. ของหวงห้าม

๑๖. การรับซื้อของโจร เป็นอนุโลมโจรกรรมข้อใด ?

ก. สมโจร

ข. ปอกลอก

ค. รับสินบน

ง. ถูกทุกข้อ

๑๗. การเรียกเก็บส่วย เป็นอนุโลมโจรกรรมข้อใด ?

ก. สมโจร

ข. ปอกลอก

ค. รับสินบน

ง. ถูกทุกข้อ

๑๘. คนทำผิดศีลข้อที่ ๒ เรียกว่าเป็นคนเช่นไร ?

ก. ดุร้าย

ข. คดโกง

ค. บ้ากาม

ง. เจ้าเล่ห์

๑๙. คำเตือนว่า อัยาริเป็นโจร เพื่อป้องกันการทำผิดศีลข้อใด ?

ก. ข้อ ๑

ข. ข้อ ๒

ค. ข้อ ๓

ง. ข้อ ๔

๒๐. คำว่า ประพฤติผิดในกาม ตรงกับข้อใด ?

ก. กาเมสุมิจฉาจาร

ข. ปาณาติบาต

ค. อทินนาทาน

ง. มุสาวาท

๒๙. พุดกลับไปกลับมาหาความแน่นอนไม่ได้ เรียกว่าอะไร ?
- ก. สับสน ข. เสริมความ
 ค. อำนาจ ง. เพ้อเจ้อ
๓๐. การรักษาศีลข้อที่ ๔ ส่งเสริมให้มีคุณธรรมใด ?
- ก. ซันติ ข. สัจจะ
 ค. หิริ ง. โอตตัปปะ
๓๑. เลิกเหล้า เลิกจน ชี้ให้เห็นโทษของการดื่มสุราข้อใด ?
- ก. เสียทรัพย์ ข. ก่อวิเวท
 ค. เกิดโรค ง. บั่นทอนปัญญา
๓๒. ข้อใด เป็นสาเหตุทำให้เกิดความประมาท ?
- ก. ง่วงนอน ข. เมาสุรา
 ค. เจ็บป่วย ง. หลงลืม
๓๓. การงดเว้นจากการทำบาปได้อย่างเด็ดขาด เป็นวิริติของใคร ?
- ก. พระโสดาบัน ข. พระอนาคามี
 ค. พระอรหันต์ ง. ถูกทุกข้อ
๓๔. การรับศีลจากพระสงฆ์เพื่องดเว้นจากข้อห้าม เป็นวิริติใด ?
- ก. สมทานวิริติ ข. สัมปัตตวิริติ
 ค. สมุจเฉทวิริติ ง. ถูกทุกข้อ
๓๕. เพื่อนส่งสุราให้ดื่มแต่ไม่ยอมดื่ม เพราะกลัวผิดศีล จัดเข้าในวิริติใด ?
- ก. สมทานวิริติ ข. สัมปัตตวิริติ
 ค. สมุจเฉทวิริติ ง. ถูกทุกข้อ
๓๖. เบญจศีล ควรประพฤติควบคู่กับหลักธรรมใด ?
- ก. สังคหวัตถุ ข. อิทธิบาท
 ค. อริยสัจ ง. เบญจธรรม

๓๗. เบญจศีลถือข้อใดเป็นหลัก เบญจธรรมถืออะไรเป็นหลัก ?
- ก. ข้อควรปฏิบัติ ข. ข้อห้าม
ค. ข้อยกเว้น ง. ข้อมูล
๓๘. ปราศรัยทำให้เขาเป็นสุข เป็นกัลยาณธรรมใด ?
- ก. เมตตา ข. กรุณา
ค. กามสังวร ง. สัจจะ
๓๙. คิดช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ เป็นกัลยาณธรรมใด ?
- ก. เมตตา ข. กรุณา
ค. สัมมาชีพ ง. กามสังวร
๔๐. กัลยาณธรรมข้อใด ควรประพฤติคู่กับศีลข้อที่ ๒ ?
- ก. เมตตา ข. สัมมาชีพ
ค. สัจจะ ง. สติสัมปชัญญะ
๔๑. ข้อใด ขัดกับกัลยาณธรรมข้อสัมมาชีพ ?
- ก. ขายของเถื่อน ข. ขายกาแพ
ค. ขายน้ำดื่ม ง. ขายสังฆภัณฑ์
๔๒. ขายของหมดอายุ เป็นความไม่ชอบธรรมในเรื่องใด ?
- ก. กิจการ ข. บุคคล
ค. วัตถุ ง. ถูกทุกข้อ
๔๓. กามสังวร ทำให้การรักษาศีลข้อใดมั่นคง ?
- ก. ข้อ ๑ ข. ข้อ ๒
ค. ข้อ ๓ ง. ข้อ ๔
๔๔. กามสังวร ป้องกันเยาวชนไม่ทำผิดศีลธรรมเรื่องใด ?
- ก. กามารมณ์ ข. ลักขโมย
ค. พุดโกหก ง. เสพกัญชา

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๐๘.๓๐ น.

ขนติ หิตสุขาวหา.

ความอดทน นำมาซึ่งประโยชน์สุข.

คัมภีร์ที่มา : สวดมนต์ฉบับหลวง

แต่ข้ออธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๓ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิงเพียง ๑ สุภาษิต
และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

อดตนา โจทยุตตานี.

จงเตือนตนด้วยตนเอง.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท

ทพมาน โปโย โหติ.

ผู้หยาบ่อมเป็นที่รัก.

คัมภีร์ที่มา : อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต

ขนฺติ สาหสวารณา.

ความอดทน ห้ามไว้ได้ซึ่งความผลุนผลัน.

ที่มา : สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ข้อใด เป็นธรรมมีอุปการะมาก ?
 - ก. สติ สัมปชัญญะ
 - ข. หิริ โอตตปปะ
 - ค. ขันติ โสรจจะ
 - ง. กตัญญู กตเวที
๒. ความรู้ตัว เป็นความหมายของธรรมข้อใด ?
 - ก. สติ
 - ข. สัมปชัญญะ
 - ค. โอตตปปะ
 - ง. โสรจจะ
๓. คุณธรรมที่ป้องกันไม่ให้ความชั่ว คือข้อใด ?
 - ก. สติ สัมปชัญญะ
 - ข. ขันติ โสรจจะ
 - ค. หิริ โอตตปปะ
 - ง. กตัญญู กตเวที
๔. ลักษณะของผู้มีหิริ คือข้อใด ?
 - ก. รังเกียจคนชั่ว
 - ข. ละอายใจไม่ทำชั่ว
 - ค. กลัวผลบาป
 - ง. กลัวคนชั่ว

๕. ไม่กล้าทำความชั่วเพราะกลัวบาป เป็นลักษณะของผู้มีธรรมใด ?
ก. สติ	ข. ขันติ
ค. หิริ	ง. โอตตปปะ
๖. เมื่อถูกตำราว่าดูหมิ่น ควรประพฤติธรรมใด ?
ก. โอตตปปะ	ข. สัมปชัญญะ
ค. ขันติ	ง. โสรัจจะ
๗. ข้อใด เป็นความหมายของคำว่า บุพการี ?
ก. ผู้มีพระคุณ	ข. ผู้รู้พระคุณ
ค. ผู้เกิดก่อน	ง. ผู้ทำอุปกัระก่อน
๘. ข้อใด เป็นความหมายของคำว่า กตัญญูกตเวทิต์ ?
ก. ผู้มีพระคุณ	ข. ผู้รู้บุญคุณแล้วตอบแทน
ค. ผู้เกิดก่อน	ง. ผู้ให้
๙. เกิดเป็นคนไทย ควรกตัญญูกตเวทิต์ต่อใคร ?
ก. มารดาบิดา	ข. ชาติศาสนา
ค. พระมหากษัตริย์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๐. อาศัยพระคุณใดเป็นที่ตั้ง พระพุทธเจ้าจึงทรงแสดงธรรม ?
ก. พระปัญญาคุณ	ข. พระบริสุทธิ์คุณ
ค. พระกรุณาคุณ	ง. ถูกทุกข้อ
๑๑. คำว่า ตถาคตเป็นแต่เพียงผู้บอก เป็นการให้ความสำคัญกับรัตนะใด ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. พระรัตนตรัย
๑๒. มรรค ผล นิพพาน เป็นธรรมรัตนะประเภทใด ?
ก. ปริยัติ	ข. ปฏิบัติ
ค. ปฏิเวธ	ง. ปาติโมกข์

๒๑. จะอยู่กับความทุกข์ได้โดยไม่เดือดร้อน ต้องรู้ความจริงในเรื่องใด ?
- ก. กฎธรรมชาติ ข. กฎหมาย
ค. กฎแห่งกรรม ง. กฎกติกา
๒๒. ลำเอียงเพราะเกลียดชัง เรียกว่าอะไร ?
- ก. ฉันทาคติ ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ ง. ภยาคติ
๒๓. ตำรวจไม่กล้าจับผู้ร้าย เพราะเกรงกลัวผู้มีอิทธิพล เชื่อว่ามีอคติใด ?
- ก. ฉันทาคติ ข. โทสาคติ
ค. โมหาคติ ง. ภยาคติ
๒๔. เพียรกำจัดบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วในจิต เรียกว่าอะไร ?
- ก. สังวรปธาน ข. ปหานปธาน
ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๒๕. จะรักษาความดี ให้เหมือนเกลื้อรักษาความเค็ม ต้องมีปธานใด ?
- ก. สังวรปธาน ข. ปหานปธาน
ค. ภาวนาปธาน ง. อนุรักษนาปธาน
๒๖. นักธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน ต้องมีหลักธรรมใด ?
- ก. อิทธิบาท ๔ ข. พรหมวิหาร ๔
ค. ปธาน ๔ ง. อคติ ๔
๒๗. นักกีฬาที่ชนะได้ในสถานการณ์ที่เป็นรอง จัดได้ว่ามีอิทธิบาทข้อใด ?
- ก. ฉันทะ ข. วิริยะ
ค. จิตตะ ง. วิมังสา
๒๘. เราควรปฏิบัติพรหมวิหารข้อใดต่อมนุษยทุกชาติชั้นวรรณะ ?
- ก. เมตตา ข. กรุณา
ค. มุทิตา ง. อุเบกขา

๒๙. เราควรปฏิบัติพรหมวิหารข้อใดต่อบุคคลที่ทำให้ชื่อเสียงให้ประเทศชาติ ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๓๐. เมื่อเกิดทุกข์ขึ้นแล้ว จะละก็ผิดวิธี ทำอย่างไรจึงจะถูกวิธี ?
ก. กำหนดรู้	ข. ควรละ
ค. ทำให้ประจักษ์แจ้ง	ง. ทำให้มีขึ้น
๓๑. คนเป็นทุกข์ มีสาเหตุมาจากอะไร ?
ก. กามตัณหา	ข. ภวตัณหา
ค. วิภวตัณหา	ง. ถูกทุกข้อ
๓๒. ไม่อยากจะเป็นทุกข์ ต้องทำอะไร ?
ก. กำหนดรู้ทุกข์	ข. ละสมุทัย
ค. หาเงินไว้มาก ๆ	ง. ทำประกันชีวิต
๓๓. ทานกถา ควรแสดงแก่คนประเภทใด ?
ก. คนริชยา	ข. คนโหดร้าย
ค. คนลุ่มหลง	ง. คนตระหนี่
๓๔. สีสกถา ควรแสดงแก่คนประเภทใด ?
ก. คนริชยา	ข. คนโหดร้าย
ค. คนลุ่มหลง	ง. คนตระหนี่
๓๕. อนุப்புพิกถาใดมีผลทำให้คนเป็นอิสระจากกามคุณ ?
ก. ทานกถา	ข. สีสกถา
ค. สักคกถา	ง. เนกขัมมานิสังสกถา
๓๖. ข้อปฏิบัติของฆราวาส เรียกว่าอะไร ?
ก. คิหิปฏิบัติ	ข. เบญจศีล
ค. เบญจธรรม	ง. กฎหมาย

๔๕. บุรุษนิยมทิส คือทิสเบื้องหน้า หมายถึงบุคคลในข้อใด ?
ก. มารดาบิดา	ข. ครูอาจารย์
ค. สมณพราหมณ์	ง. มิตรสหาย
๔๖. ควรตอบแทนทิสเบื้องหน้าด้วยวิธีใด ?
ก. เลี้ยงดูท่าน	ข. ช่วยงานท่าน
ค. ทำบุญอุทิศให้	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. ทักษิณทิส คือทิสเบื้องขวา หมายถึงบุคคลในข้อใด ?
ก. มารดาบิดา	ข. มิตรสหาย
ค. สมณพราหมณ์	ง. ครูอาจารย์
๔๘. ควรแสดงความเคารพต่อทิสเบื้องขวา ด้วยวิธีใด ?
ก. ยืนต้อนรับ	ข. เชื้อฟั่ง
ค. ตั้งใจศึกษา	ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. อุปริมทิส คือทิสเบื้องบน หมายถึงบุคคลในข้อใด ?
ก. มารดาบิดา	ข. มิตรสหาย
ค. สมณพราหมณ์	ง. ครูอาจารย์
๕๐. ควรแสดงความเคารพต่อทิสเบื้องบน ด้วยวิธีใด ?
ก. ทำดีกับท่าน	ข. เต็มใจต้อนรับ
ค. ให้ความอุปถัมภ์	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลย วิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. การประชุมทำปฐมสังคายนา จัดขึ้นหลังจากพุทธปรินิพพานกี่เดือน ?
 - ก. ๓ เดือน
 - ข. ๔ เดือน
 - ค. ๕ เดือน
 - ง. ๖ เดือน
๒. ประธานสงฆ์ ทำปฐมสังคายนา คือใคร ?
 - ก. พระสารีบุตร
 - ข. พระอานนท์
 - ค. พระสีวลี
 - ง. พระมหากัสสปะ
๓. ปฐมสังคายนา ได้ทำ ณ เมืองใด ?
 - ก. ราชคฤห์
 - ข. ไทลาลี
 - ค. พาราณสี
 - ง. กุสินารา
๔. ในการทำปฐมสังคายนา มีพระอรหันต์เข้าร่วมประชุมกี่องค์ ?
 - ก. ๓๐๐ องค์
 - ข. ๔๐๐ องค์
 - ค. ๕๐๐ องค์
 - ง. ๑,๐๐๐ องค์

๒๑. พระโอรสัสต์ว์ อยู่ในครรภ์พระมารดากี่เดือน ?
ก. ๙ เดือน
ข. ๑๐ เดือน
ค. ๑๑ เดือน
ง. ๑๒ เดือน
๒๒. พระโอรสัสต์ว์ ประสูติก่อนพุทธศักราชกี่ปี ?
ก. ๒๙ ปี
ข. ๓๕ ปี
ค. ๔๕ ปี
ง. ๘๐ ปี
๒๓. พระโอรสัสต์ว์ ประสูติ ณ ที่ใด ?
ก. ลุมพินีวัน
ข. สวนลัญจิววัน
ค. สวนอัมพวัน
ง. สวนเวฬุวัน
๒๔. บุคคลและสิ่งของกำเนิดขึ้นพร้อมกันกับพระโอรสัสต์ว์ เรียกว่าอะไร ?
ก. สหาย
ข. กัลยาณมิตร
ค. สหชาติ
ง. ถูกทุกข้อ
๒๕. บุคคลใด เกิดในวันเดียวกันกับพระโอรสัสต์ว์ ?
ก. อานนท
ข. สารีบุตร
ค. โมคคัลลานะ
ง. เทวทัต
๒๖. ใครเข้าเยี่ยมพระโอรสัสต์ว์หลังประสูติได้ ๓ วัน ?
ก. กบิลดาบส
ข. กาฬเทวิลดาบส
ค. อาฬารดาบส
ง. อุททกดาบส
๒๗. พราหมณ์ใด ทำนายว่า “พระโอรสัสต์ว์เสด็จออกผนวชได้ตรัสรู้แน่นอน” ?
ก. โภณทัณฑุญะ
ข. วัปปะ
ค. ภัททิยะ
ง. มหานามะ
๒๘. พระนางสิริมหามายา สิ้นพระชนม์ หลังจากพระโอรสัสต์ว์ประสูติได้กี่วัน ?
ก. ๓ วัน
ข. ๕ วัน
ค. ๗ วัน
ง. ๙ วัน

๓๗. สตรีผู้ที่ถวายข้าวมธุปายาส แก่พระมหาบุรุษคือใคร ?
- ก. สุขาดา ข. วิสาขา
ค. มัลลิกา ง. พิมพา
๓๘. ข้าวที่พระมหาบุรุษเสวยในวันตรัสรู้ คือข้อใด ?
- ก. ข้าวยากู **ข. ข้าวมธุปายาส**
ค. ข้าวสัตตุง ง. ข้าวสัตตูก่อน
๓๙. พระมหาบุรุษ ทรงอธิษฐานลอยถาดทองในแม่น้ำใด ?
- ก. คงคา **ข. เนรัญชรา**
ค. อจิรวดี ง. อโนมา
๔๐. ผู้ใด ถวายหญ้าคา ๘ กำมือแก่พระมหาบุรุษ ?
- ก. โสติถยะ ข. สิงคาลิกะ
ค. ปีปผลิ ง. โกลิตะ
๔๑. ใครตามขัดขวางการตรัสรู้พระโพธิญาณของพระมหาบุรุษ ?
- ก. พญาอมราช ข. พญานาคราช
ค. พญาสวัตติมาร ง. ฉิดามาร
๔๒. ญาณที่เกิดแก่พระมหาบุรุษในมัชฌิมยาม คือข้อใด ?
- ก. ปุพเพนิวาสนญาณ **ข. จตุปปตญาณ**
ค. อาสวัทขยญาณ ง. ทศพลญาณ
๔๓. พระพุทธเจ้า ตรัสรู้เมื่อพระชนมายุเท่าไร ?
- ก. ๒๙ พรรษา **ข. ๓๕ พรรษา**
ค. ๔๕ พรรษา ง. ๘๐ พรรษา
๔๔. หลังตรัสรู้ พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตตสิสุข กี่สัปดาห์ ?
- ก. ๕ สัปดาห์ ข. ๖ สัปดาห์
ค. ๗ สัปดาห์ ง. ๘ สัปดาห์

๔๕. สัปดาห์ที่ ๒ พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข ณ ที่ใด ?
 ก. ใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ **ข. อนิมิสเจดีย์**
 ค. รัตนจงกรมเจดีย์ ง. รัตนขจรเจดีย์
๔๖. ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชาวพุทธควรปฏิบัติตนเช่นใด ?
 ก. ถวายทาน ข. รักษาศีล
 ค. เจริญจิตภาวนา **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๗. พระภิกษุสงฆ์อธิษฐานเข้าอยู่จำพรรษา เป็นเวลากี่เดือน ?
 ก. ๓ เดือน ข. ๔ เดือน
 ค. ๕ เดือน ง. ๖ เดือน
๔๘. วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ตรงกับวันในข้อใด ?
 ก. วันมาฆบูชา **ข. วันเข้าพรรษา**
 ค. วันออกพรรษา ง. วันลอยกระทง
๔๙. พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ในวันใด ?
 ก. **วันเทโวโรหณะ** ข. วันมาฆะ
 ค. วันวิสาขะ ง. วันอาสาฬหะ
๕๐. พร้าหมา จะ โลกาทิปะตี สะหัมปะติ... เป็นคำอาราธนาอะไร ?
 ก. ศีล ๕ ข. ศีล ๘
 ค. พระปริตร **ง. พระธรรม**

ปัญหาและเฉลย วิชาเบญจศีลเบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อใด เป็นบรรทัดในการเริ่มทำความดีของมนุษย์ทั้งหลาย ?
 - ก. ศีล
 - ข. สมาธิ
 - ค. ฌาน
 - ง. ปัญญา
๒. ข้อใด ทำให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ?
 - ก. เศรษฐกิจดี
 - ข. ประเทศมั่นคง
 - ค. ไม่ละเมิดศีล
 - ง. ไม่มีสงคราม
๓. หลักธรรมใด เป็นข้อห้ามมิให้มนุษย์ประพฤติเบียดเบียนกันและกัน ?
 - ก. เบญจศีล
 - ข. เบญจธรรม
 - ค. ไตรภูมิ
 - ง. ไตรสิกขา
๔. การสำรวมกายวาจาไม่ให้ละเมิดข้อห้ามทั้ง ๕ เรียกว่าอะไร ?
 - ก. ให้ทาน
 - ข. รักษาศีล
 - ค. เจริญกรรมฐาน
 - ง. เจริญวิปัสสนา

๕. ศิล ๕ บัญญัติไว้สำหรับใคร ?

ก. เด็ก

ข. วัยรุ่น

ค. ผู้ใหญ่

ง. ถูกทุกข้อ

๖. การทำชีวิตสัตว์ให้ตกลงไป ตรงกับคำใด ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อทินนาทาน

ค. กาเมสุมิฉฉาจาร

ง. มุสาวาท

๗. ชีวิตของคนและสัตว์ล้วนมีค่า ควรรักษาไว้ด้วยการถือศีลข้อใด ?

ก. ข้อที่ ๑

ข. ข้อที่ ๒

ค. ข้อที่ ๓

ง. ข้อที่ ๕

๘. ฆ่าใคร เป็นการละเมิดศีลข้อที่ ๑ ?

ก. ฆ่าสัตว์

ข. ฆ่าคน

ค. ฆ่าตัวตาย

ง. ถูกทุกข้อ

๙. อะไรเป็นข้อห้ามของศีลข้อที่ ๑ ?

ก. ฆ่า

ข. ประทุษร้าย

ค. ทรมาน

ง. ถูกทุกข้อ

๑๐. ทำให้เสียโฉม ในศีลข้อที่ ๑ จัดเข้าในความผิดใด ?

ก. ฆ่า

ข. ทำร้ายร่างกาย

ค. ทรมาน

ง. ถูกทุกข้อ

๑๑. คำว่า ทรมาน เป็นข้อห้ามไม่ให้ทำผิดกับใคร ?

ก. คนชรา

ข. คนพิการ

ค. สัตว์

ง. นักรบ

๑๒. ข้อใด เป็นการทำร้ายสัตว์เบียดเบียนสัตว์ตามศีลข้อที่ ๑ ?

ก. ใช้งานหนัก

ข. กักขัง

ค. เล่นสนุก

ง. ถูกทุกข้อ

๑๓. ศิลข้อที่ ๒ บัญญัติขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความผิดเรื่องใด ?
- ก. ทารุณกรรม ข. ฆาตกรรม
ค. โจรกรรม ง. ค้ำประเวณี
๑๔. ลัก จี๋ ปล้น ในศิลข้อที่ ๒ เป็นความผิดเรื่องใด ?
- ก. โจรกรรม ข. อนุโลมโจรกรรม
ค. ฉายาโจรกรรม ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. กุ๋หนี่ไปแล้วไม่ยอมใช้คืนทั้งต้นและดอกเบี้ยย ตรงกับข้อใด ?
- ก. ตู๋ ข. ฉื่อ
ค. ตระบัด ง. ยักยก
๑๖. อสังหาริมทรัพย์ในศิลข้อที่ ๒ ตรงกับข้อใด ?
- ก. บ้าน ข. รถยนต์
ค. สัตว์เลี้ยง ง. เครื่องประดับ
๑๗. แอบนำสินค้าหนีภาษีเข้าประเทศ เรียกว่าอะไร ?
- ก. ลักลอบ ข. สับเปลี่ยน
ค. เบียดบัง ง. ยักยก
๑๘. ใช้เอกสารเท็จครอบครองที่ดินสาธารณะ จัดเข้าในข้อใด ?
- ก. ปลอม ข. ลวง
ค. หลอก ง. ตู๋
๑๙. การกระทำในข้อใด เรียกว่า สมโจร ?
- ก. ส่วยสตีกเกอร์ **ข. ชื้อของโจร**
ค. ค้ำของเถื่อน ง. โกงค่าแรง
๒๐. การกระทำใด อนุโลมเข้าในโจรกรรม ?
- ก. ชื้อของโจร ข. ปอกลอก
ค. รับสินบน ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. รู้บอกว่าไม่รู้ เห็นบอกว่าไม่เห็น เป็นมูสาประเภทใด ?
ก. ปต
ข. เสียสัตย์
ค. เสริมความ
ง. สับปลับ
๓๐. คำพูดประเภทใด ไม่ถือเป็นความผิดตามศีลข้อที่ ๔ ?
ก. คื่นคำ
ข. ทนสาบาน
ค. โวหาร
ง. เสียสัตย์
๓๑. เทเหล้า เผาบุหรี่ ทำความตีถวายเป็นหลวง เกี่ยวข้องกับศีลข้อใด ?
ก. ข้อที่ ๑
ข. ข้อที่ ๒
ค. ข้อที่ ๓
ง. ข้อที่ ๕
๓๒. การรักษาศีลข้อที่ ๕ ต้องงดเว้นอะไร ?
ก. เหล้า
ข. กัญชา
ค. ไบกระท่อม
ง. ถูกทุกข้อ
๓๓. ข้อใด จะยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวในการละเมิดศีลไม่ได้ ?
ก. เมาสุรา
ข. ป้องกันตัว
ค. วิกลจริต
ง. บันดาลโทสะ
๓๔. ความตั้งใจงดเว้นจากการละเมิดศีล เรียกว่าอะไร ?
ก. ศีล
ข. วิรติ
ค. ปฏิบัติ
ง. ปฏิเวธ
๓๕. แม้ไม่ได้รับศีลจากพระ ก็ไม่เคยละเมิดศีล ตรงกับวิรติใด ?
ก. สัมปัตตวิรติ
ข. สมาทานวิรติ
ค. สมุจเฉทวิรติ
ง. ถูกทุกข้อ
๓๖. บุคคลในข้อใด แม้สละชีวิตก็ไม่ละเมิดศีลโดยเด็ดขาด ?
ก. ปุถุชน
ข. อริยบุคคล
ค. คนทุศีล
ง. ชุนศึก

๓๗. เบญจธรรม กำหนดให้ปฏิบัติควบคู่กับศีลอะไร ?

ก. ศีล ๕

ข. ศีล ๘

ค. ศีล ๑๐

ง. ศีล ๒๒๗

๓๘. เบญจธรรมข้อใด ทำให้หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข และไม่ฝันร้าย ?

ก. เมตตา กรุณา

ข. สัมมาอาชีวะ

ค. กามสังวร

ง. สัจจะ

๓๙. การช่วยเหลือสัตว์บาดเจ็บ จัดเข้าในเบญจธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. สัมมาอาชีวะ

ง. สัจจะ

๔๐. เบญจธรรมข้อใด ส่งเสริมการหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต ?

ก. สัมมาอาชีวะ

ข. กามสังวร

ค. สัจจะ

ง. สติสัมปชัญญะ

๔๑. ลูกจ้างมีวินัย ตรงต่อเวลา รักษาคำพูด เป็นความชอบธรรมในเรื่องใด ?

ก. กิจการ

ข. บุคคล

ค. วัตถุ

ง. ถูกทุกข้อ

๔๒. เบญจธรรมข้อใด เป็นข้อปฏิบัติคู่กับศีลข้อที่ ๓ ?

ก. เมตตา

ข. สัจจะ

ค. กามสังวร

ง. สติสัมปชัญญะ

๔๓. เบญจธรรมข้อที่ ๓ เป็นผลดีแก่ภรรยาสามีอย่างไร ?

ก. เมตตาต่อกัน

ข. ไว้วางใจกัน

ค. กตัญญูต่อกัน

ง. รักดีต่อกัน

๔๔. ชื่อสัตย์ พูดจริง ทำจริง หมายถึงเบญจธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. กามสังวร

ง. สัจจะ

๔๕. ข้อใด เป็นคุณลักษณะของคนมีสัจจะ ?
ก. เทียงธรรม	ข. กตัญญู
ค. ภัคดี	ง. ถูกทุกข้อ
๔๖. เจ้าหน้าที่กัณฑ์อิทธิพล ขาดความเที่ยงธรรม เพราะตกอยู่ในอคติใด ?
ก. ฉันทาคติ	ข. โทษาคติ
ค. ภยาคติ	ง. โมหาคติ
๔๗. เบญจธรรมข้อใด ทำให้เกิดความรอบคอบและไม่ประมาท ?
ก. สติสัมปชัญญะ	ข. สัมมาอาชีวะ
ค. กามสังวร	ง. สัจจะ
๔๘. คนตั้งใจทำบุญไหว้พระตักบาตรทุกวัน มีความรอบคอบในเรื่องใด ?
ก. การบริโภค	ข. โลกธรรม
ค. การทำงาน	ง. การปฏิบัติธรรม
๔๙. เบญจศีลเบญจธรรม มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศด้านใด ?
ก. คุณธรรม	ข. เศรษฐกิจ
ค. การปกครอง	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมมีผลดีต่อประเทศชาติอย่างไร ?
ก. มั่นคง	ข. มั่งคั่ง
ค. ยั่งยืน	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๐๘.๓๐ น.

อสนุเต นูปเสเวยย สนุเต เสเวยย ปณฺฑิตโต
อสนฺโต นิรยํ เนนฺติ สนฺโต ปาเปนฺติ สฺคตฺตี.

บัณฑิตไม่พึงคบสັตบุรุษ พึงคบสັตบุรุษ เพราะอสັตบุรุษย่อมนำไป
สู่นรก สັตบุรุษย่อมาให้ถึงสุคติ.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย วิสดีนินบาต

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>สึลเมวธิ สิกเซถ อสมึ โลก สุสิกขิต์ สึล หิ สพพสมบตตี อูปนามาติ เสวิต์. พึงศึกษาศีลในโลกนี้ เพราะศีลที่ศึกษาดีแล้ว เสพ แล้วในโลกนี้ ย่อมน้อมนำมาซึ่งสมบัติทั้งปวง. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>	<p>อิเรว กิตตี ลกติ เปจจ สคเค จ สุมโน สพพตถ สุมโน ธีโร สีเลสุ สุตมาหิตโต. ผู้มีปรีชา มั่นคงดีแล้วในศีล ย่อมได้รับชื่อเสียงใน โลกนี้ ละไปแล้ว ชื่อว่าย่อมดีใจในที่ที่ทั้งปวง. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>
<p>เอโกปิ สทโร เมธาวิ อสสทธานัน จ ญาตินัน ธมมภูโธ สึลสมปนโน โหติ อตถาย พนุญัน. ผู้มีศรัทธา มีปัญญา ตั้งในธรรม ถึงพร้อมด้วยศีล แม้คนเดียว ย่อมเป็นประโยชน์แก่ญาติและพวกพ้อง ผู้ไม่มีศรัทธา. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>	<p>อโมฆัน ทิวสสัน กยิรา อปุเปเน พหุเกเน วา ยัน ยัน วิวหเต รตติ ตพูนนตสส ชีวิตัน. ควรทำวันคืนไม่ให้เปล่า จากประโยชน์น้อยหรือมาก เพราะวันคืนผ่านบุคคลใดไป ชีวิตของบุคคลนั้น ย่อม พร่องจากประโยชน์นั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>
<p>ยถหิ กยิรา ตถหิ วเท อกรโณตัง ภาสมานัน บุคคลทำสิ่งใด ควรพูดสิ่งนั้น ไม่ทำสิ่งใด ไม่ควรพูดสิ่งนั้น บัณฑิตย่อมกำหนดรู้คนที่ไม่ทำ ได้แต่พูด. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>	

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. วิธีการทำบุญในพระพุทธศาสนา เรียกว่าอะไร ?
 - ก. ทานมัย
 - ข. สีลมัย
 - ค. ภาวนามัย
 - ง. บุญกิริยาวัตถุ
๒. บุญ หมายถึงอะไร ?
 - ก. ความดี
 - ข. ความสุข
 - ค. ความเจริญ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. ทำบุญสร้างโรงพยาบาล จัดเป็นบุญกิริยาวัตถุใด ?
 - ก. ทานมัย
 - ข. สีลมัย
 - ค. ภาวนามัย
 - ง. ปัตติทานมัย
๔. ไม่ฆ่าสัตว์ มีเมตตากรุณา จัดเป็นบุญกิริยาวัตถุใด ?
 - ก. ทานมัย
 - ข. สีลมัย
 - ค. ภาวนามัย
 - ง. ปัตติทานมัย

๓๗. รอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้ เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ปัญญา ข. สัจจะ
ค. จาคะ ง. อุปสมะ
๓๘. ความจริงใจ เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ปัญญา ข. สัจจะ
ค. จาคะ ง. อุปสมะ
๓๙. สละสิ่งที่เป็นข้าศึกแก่ความจริงใจ เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ปัญญา ข. สัจจะ
ค. จาคะ ง. อุปสมะ
๔๐. สงบใจจากสิ่งที่เป็นข้าศึก เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ปัญญา ข. สัจจะ
ค. จาคะ ง. อุปสมะ
๔๑. คุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ เรียกว่าอะไร ?
ก. วุฑฒิ ข. จักร
ค. อิทธิบาท ง. อธิษฐาน
๔๒. ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ๆ เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ฉันทะ ข. วิริยะ
ค. จิตตะ ง. วิมังสา
๔๓. เพียรประกอบสิ่งนั้น ๆ เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ฉันทะ ข. วิริยะ
ค. จิตตะ ง. วิมังสา
๔๔. เอาใจฝึกฝนในสิ่งนั้น ๆ ไม่วางธุระ เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ฉันทะ ข. วิริยะ
ค. จิตตะ ง. วิมังสา

๔๕. หมั้นตรีตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น ๆ เป็นคำแปลของข้อใด ?
ก. ฉันทะ	ข. วิริยะ
ค. จิตตะ	ง. วิมังสา
๔๖. ธรรมอันเป็นเครื่องอยู่ของพรหมหรือผู้ใหญ่ เรียกว่าอะไร ?
ก. วุฑฒิ	ข. จักร
ค. อิทธิบาท	ง. พรหมวิหาร
๔๗. ความรักใคร่ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข เป็นความหมายของข้อใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๔๘. ความสงสารคิดช่วยผู้อื่นให้พ้นทุกข์ เป็นความหมายของข้อใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๔๙. ความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี เป็นความหมายของข้อใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา
๕๐. ความวางเฉยอย่างถูกต้องด้วยปัญญา เป็นความหมายของข้อใด ?
ก. เมตตา	ข. กรุณา
ค. มุทิตา	ง. อุเบกขา

ปัญหาและเฉลย วิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. หลังตรัสรู้ พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขอยู่ที่สัปดาห์ ?
 - ก. ๕ สัปดาห์
 - ข. ๖ สัปดาห์
 - ค. ๗ สัปดาห์
 - ง. ๘ สัปดาห์
๒. สัปดาห์ที่ ๑ ประทับเสวยวิมุตติสุข ณ ที่ใด ?
 - ก. ใต้ต้นโพธิ์
 - ข. ใต้ต้นไทร
 - ค. ใต้ต้นไผ่
 - ง. ใต้ต้นมะม่วง
๓. พระพุทธเจ้าทรงพบกับตปุสสะและภัลลิกะ ขณะประทับใต้ต้นไม้อะไร ?
 - ก. ต้นเกตุ
 - ข. ต้นไผ่
 - ค. ต้นโพธิ์
 - ง. ต้นจิก
๔. พระพุทธเจ้า ทรงพิจารณาเปรียบสัตว์โลกกับดอกไม้ชนิดใด ?
 - ก. ดอกจำปี
 - ข. ดอกจำปา
 - ค. ดอกหว่า
 - ง. ดอกบัว

๕. ท้าวสหัมบดีพรหม ทูลอาราธนาให้พระพุทธเจ้าทำสิ่งใด ?
- ก. สั่งสอนธรรม ข. รับบิณฑบาต
ค. เตินจงกรม ง. นั่งสมาธิ
๖. ดอกบัวที่ทรงยกมาเปรียบเทียบ ในพระบาลีปรากฏมีกี่ชนิด ?
- ก. ๑ ชนิด ข. ๒ ชนิด
ค. ๓ ชนิด ง. ๔ ชนิด
๗. บุคคลผู้มีปัญญาเฉียบแหลม ตรงกับข้อใด ?
- ก. อุคฆฏิทัตถุญ ข. วิปจิตถุญ
ค. เนยยะ ง. ปทปรมะ
๘. บุคคลในข้อใด เปรียบด้วยบัวเสมอน้ำ ?
- ก. อุคฆฏิทัตถุญ ข. วิปจิตถุญ
ค. เนยยะ ง. ปทปรมะ
๙. บุคคลผู้อุปปัญหา เปรียบด้วยบัวชนิดใด ?
- ก. บัวพ่นน้ำ ข. บัวเสมอน้ำ
ค. บัวจมน้ำ ง. บัวใต้น้ำ
๑๐. พระพุทธเจ้าเสด็จไปป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เพื่อโปรดชนกลุ่มใด ?
- ก. ปัญจวัคคีย์ ข. ภัททวัคคีย์
ค. สหายพระยสะ ง. ชฎิล ๓ พี่น้อง
๑๑. อุปกาชีวกหลังสนทนากับพระพุทธเจ้าแล้ว ได้แสดงอาการอย่างไร ?
- ก. หัวเราะ ข. ร้องไห้
ค. สั่นศีรษะ ง. ประนมมือ
๑๒. ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ตั้งอยู่ในเมืองใด ?
- ก. สาวัตถี ข. พาราณสี
ค. ราชคฤห์ ง. กบิลพัสดุ์

๑๓. ปัญจวัคคีย์หนีจากพระสมณโคตมไป เพราะเห็นว่าเล็กบาเพ็ญเรื่องใด ?
 ก. พุทธตถจริยา ข. โลกัตถจริยา
 ค. ญาติตถจริยา ง. ทุกรกิริยา
๑๔. “เราได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว” พระพุทธเจ้าตรัสแก่ใคร ?
 ก. **ปัญจวัคคีย์** ข. อุปกาชีวก
 ค. ยสกุลบุตร ง. ชฎิล ๓ พี่น้อง
๑๕. ทางสุตโต่งที่บรรพชิตไม่ควรยึดถือปฏิบัติ มีกี่อย่าง ?
 ก. ๑ อย่าง **ข. ๒ อย่าง**
 ค. ๓ อย่าง ง. ๔ อย่าง
๑๖. มัชฌิมาปฏิบัติ หมายถึงคำตอบในข้อใด ?
 ก. **ทางสายกลาง** ข. ทางสามแยก
 ค. ทางสี่แยก ง. ทางวันเวย์
๑๗. ผู้ใด ได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นคนแรกในขณะที่ฟังปฐมเทศนา ?
 ก. **โกณฑัญญะ** ข. วัปปะ
 ค. ภัททิยะ ง. มหานามะ
๑๘. ผู้ใด ได้บวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา ?
 ก. **โกณฑัญญะ** ข. วัปปะ
 ค. ภัททิยะ ง. อัสสชิ
๑๙. คำว่า อัญญา เป็นคำนำหน้าของใคร ?
 ก. อาราหตบส ข. อุททกดาบส
 ค. **โกณฑัญญะ** ง. อัสสชิ
๒๐. ภิกษุปัญจวัคคีย์ฟังอนัตตลักขณสูตรจบแล้ว ได้บรรลุผลใด ?
 ก. โสดาปัตติผล ข. สกทาคามีผล
 ค. อนาคามีผล **ง. อรหัตตผล**

๒๑. กุลบุตรใด ได้พบพระพุทธเจ้าที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ?
 ก. ยส ข. สารีบุตร
 ค. โมคคัลลานะ ง. กัสสปะ
๒๒. บริวารที่นอนหลับไหลไม่ได้สติ ปรากฏแก่ยสกุลบุตรเหมือนสิ่งใด ?
 ก. นางฟ้า ข. ชากศพ
 ค. คนป่วย ง. คนบ้า
๒๓. “ที่นี่ไม่วุ่นวาย ที่นี่ไม่ขัดข้อง” พระพุทธเจ้าตรัสกับใคร ?
 ก. อุปกาชีวก ข. โกณฑัญญะ
 ค. อัสสชิ ง. ยสกุลบุตร
๒๔. ธรรมกถาใด ที่พระพุทธเจ้าแสดงแก่ยสกุลบุตร ?
 ก. อนุบุพพิกถา ข. กถาวัตถุ
 ค. มงคลกถา ง. เมตตากถา
๒๕. สหายที่ออกบวชตามพระยส มีกี่คน ?
 ก. ๕๐ คน ข. ๕๒ คน
 ค. ๕๔ คน ง. ๕๖ คน
๒๖. ชนเหล่าใด อาศัยอยู่ที่ตำบลอรุเวลาเสนานิคม ?
 ก. ปัญจวัคคีย์ ข. ยสและสหาย
 ค. ภัททวัคคีย์ ง. ชฎิล ๓ พี่น้อง
๒๗. ตำบลอรุเวลาเสนานิคม ตั้งอยู่ในเขตเมืองใด ?
 ก. ราชคฤห์ ข. สาวัตถิ
 ค. พาราณสี ง. ไทสาลี
๒๘. ชฎิลท่านใด มีบริวารมากที่สุด ?
 ก. อรุเวลกัสสปะ ข. นทีกัสสปะ
 ค. คยากัสสปะ ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. ขมุทิต ๓ พิน้อง ตั้งอาศรมอยู่ใกล้ฝั่งแม่น้ำใด ?
 ก. คงคา ข. ยมนา
 ค. สรรภู **ง. เนรัญชรา**
๓๐. ขมุทิต ๓ พิน้อง นับถือลัทธิบูชาสิ่งใด ?
 ก. ดิน ข. น้ำ
ค. ไฟ ง. ลม
๓๑. อุรุเวลกัสสปขมุทิต มีบริวารกี่คน ?
 ก. ๔๐๐ **ข. ๕๐๐**
 ค. ๖๐๐ ง. ๗๐๐
๓๒. ชนกลุ่มใด ลอยปรีชาและเครื่องบูชาไฟไปในแม่น้ำ ?
 ก. ปัญจวัคคีย์ ข. สหายพระยส
 ค. ภัททวัคคีย์ **ง. ขมุทิต ๓ พิน้อง**
๓๓. ภิกษุ ๑,๐๐๓ รูป บรรลุพระอรหันต์เพราะฟังพระสูตรใด ?
 ก. อนัตตลักขณสูตร **ข. อาทิตตปริยายสูตร**
 ค. มงคลสูตร ง. รตนสูตร
๓๔. กรุงราชคฤห์ เป็นเมืองหลวงของแคว้นใด ?
ก. แคว้นมคธ ข. แคว้นโกศล
 ค. แคว้นกาสิ ง. แคว้นวัชชี
๓๕. พระเจ้าพิมพิสาร ทรงปกครองแคว้นใด ?
ก. แคว้นมคธ ข. แคว้นโกศล
 ค. แคว้นกาสิ ง. แคว้นอวันตี
๓๖. เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จถึงเมืองราชคฤห์ ทรงประทับอยู่ ณ ที่ใด ?
 ก. เขตวัน **ข. ลัญจิววัน**
 ค. อัมพวัน ง. สาถวัน

๓๗. หลังพิธีกรรมเทศนาจบ พระเจ้าพิมพิสารได้เป็นพระอริยบุคคลชั้นใด ?
- ก. พระโสดาบัน ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี ง. พระอรหันต์
๓๘. พระเจ้าพิมพิสาร ได้ตั้งความปรารถนาไว้กี่ประการ ?
- ก. ๒ ประการ ข. ๓ ประการ
ค. ๔ ประการ ง. ๕ ประการ
๓๙. พระราชาอุทยานใด ที่พระเจ้าพิมพิสารถวายให้สร้างเป็นวัด ?
- ก. เขตวัน ข. เวฬุวัน
ค. ลักขณวัน ง. สาละวัน
๔๐. กษัตริย์พระองค์ใด เป็นผู้อุปถัมภ์การเผยแผ่ธรรมในเมืองราชคฤห์ ?
- ก. พิมพิสาร ข. สุทโธทนะ
ค. ปเสนทิโกศล ง. อุเทน
๔๑. อุปติสสมาณพ เกิดในตระกูลใด ?
- ก. กษัตริย์ ข. พราหมณ์
ค. แพศย์ ง. ศูทร
๔๒. อุปติสสมาณพ เกิดในหมู่บ้านใด ?
- ก. ภูนคาม ข. ปัจจันตคาม
ค. โกลิตคาม ง. อุปติสสคาม
๔๓. นางสาวีพราหมณ์ เป็นมารดาของใคร ?
- ก. อุปติสสมาณพ ข. โกลิตมาณพ
ค. นันทมาณพ ง. สิงคาลกมาณพ
๔๔. โกลิตมาณพ มีเพื่อนสนิทชื่อว่าอะไร ?
- ก. อุปติสสมาณพ ข. ปิงคิยมาณพ
ค. นันทมาณพ ง. สิงคาลกมาณพ

๔๕. โกลิตมาณพ เป็นบุตรของใคร ?
ก. นางสุชาดา	ข. นางโมคคัลลี
ค. นางสารี	ง. นางวิสาขา
๔๖. อุปติสสะและโกลิตะ ดุมหรสพแล้วเกิดความรู้สึกอย่างไร ?
ก. สนุกสนาน	ข. ไม่รู้สึกอะไร
ค. ผ่อนคลาย	ง. เบื่อหน่าย
๔๗. อุปติสสปริพาชก ได้ฟังธรรมจากพระเถระองค์ใด ?
ก. พระอัสสชิ	ข. พระยสะ
ค. พระนทีกัศสปะ	ง. พระคยาภิสสปะ
๔๘. อุปติสสปริพาชกฟังธรรมจากพระอัสสชิแล้ว ได้กลับมาบอกแก่ใคร ?
ก. โกลิตะ	ข. ปิปปลิว
ค. นันทะ	ง. สิงคาลกะ
๔๙. พระเถระองค์ใด เป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย ?
ก. พระยสะ	ข. พระนทีกัศสปะ
ค. พระสารีบุตร	ง. พระโมคคัลลานะ
๕๐. พระเถระองค์ใด เป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา ?
ก. พระยสะ	ข. พระนทีกัศสปะ
ค. พระสารีบุตร	ง. พระโมคคัลลานะ

ปัญหาและเฉลย วิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อใด เป็นวิธียกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้นกว่าการถือศีล ๕ ?
 - ก. ถือศีล ๘
 - ข. สวดมนต์
 - ค. ฟังเทศน์
 - ง. ตักบาตร
๒. อุโบสถศีล มีความหมายตรงกับข้อใด ?
 - ก. ถือศีล ๕
 - ข. ถือศีล ๘
 - ค. ถือสัณณะ
 - ง. ถืออุกฤษยาม
๓. อุโบสถศีล บัญญัติขึ้นเพื่อฝึกตนไม่ให้มัวเมาในสิ่งใดมากเกินไป ?
 - ก. วัตถุสิ่งของ
 - ข. การกิน
 - ค. การนั่งนอน
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. การรักษาอุโบสถศีล เป็นวิธีปฏิบัติของใคร ?
 - ก. อุบาสกอุบาสิกา
 - ข. ภิกษุ
 - ค. ภิกษุณี
 - ง. สามเณร

๕. ข้อใด เป็นการรักษาอุโบสถก่อนพุทธกาล ?
ก. รักษาศีล ๘	ข. รับสรณคมณ์
ค. อดอาหาร	ง. ถูกทุกข้อ
๖. พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ รวมกันเรียกว่าอะไร ?
ก. พระไตรรัตน	ข. พระไตรปิฎก
ค. สรณคมณ์	ง. พระอริยสงฆ์
๗. การนับถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ตรงกับคำใด ?
ก. อุโบสถ	ข. สิกขา
ค. สรณคมณ์	ง. พระพุทธเจ้า
๘. ข้อใด เป็นวิธีการเข้าถึงไตรสรณคมณ์ ?
ก. ไหว้ครู	ข. บูชายัญ
ค. เป็นพุทธมามกะ	ง. นับถือผี
๙. การขาดสรณคมณ์ ย่อมไม่เกิดขึ้นในบุคคลใด ?
ก. พระอริยบุคคล	ข. อุบาสก
ค. อุบาสิกา	ง. บุคคลทั่วไป
๑๐. สรณคมณ์ของบุคคลผู้ติเตียนพระรัตนตรัยเป็นอย่างไร ?
ก. เสื่อมสภาพ	ข. พ้นสภาพ
ค. ขาด	ง. เศร้าหมอง
๑๑. ข้อใด ไม่ใช่สาเหตุทำให้สรณคมณ์ขาดหรือเศร้าหมอง ?
ก. ตาย	ข. เปลี่ยนศาสนา
ค. ลบหลู่เจ้าที่	ง. ดุหมั่นพระสงฆ์
๑๒. ข้อใด เป็นสาเหตุให้สรณคมณ์ของทุกคนขาด ?
ก. ความชรา	ข. ความยากจน
ค. ความเจ็บป่วย	ง. ความตาย

๑๓. ข้อใด เป็นวัตถุประสงค์ในการถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ?
 ก. อยู่ใกล้ชิด
 ข. ขอโชคลาภ
 ค. แก้กรรม
 ง. **ที่พึ่งทางใจ**
๑๔. ผู้ตรัสรู้ธรรมด้วยตนเองแล้ว แนะนำผู้อื่นให้รู้ตาม คือรัตนะใด ?
 ก. **พระพุทธ**
 ข. พระธรรม
 ค. พระสงฆ์
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๕. ข้อใด เป็นพระคุณของพระพุทธเจ้า ?
 ก. ปัญญาคุณ
 ข. บริสุทธิคุณ
 ค. กรุณาคุณ
 ง. **ถูกทุกข้อ**
๑๖. รักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปสู่ที่ชั่ว คือรัตนะใด ?
 ก. พระพุทธ
 ข. **พระธรรม**
 ค. พระสงฆ์
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๗. ทุกติหรืออบายภูมิเป็นที่เกิดของคนทำความชั่ว ได้แก่ข้อใด ?
 ก. **เปรต**
 ข. มนุษย์
 ค. เทวดา
 ง. พรหม
๑๘. คำใด เป็นคุณของพระสงฆ์ ?
 ก. พุทโธ
 ข. โลกวิทู
 ค. อนุตตโร
 ง. **อุชุปฏิปันโน**
๑๙. ใครประกาศคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ชาวพุทธรู้จักบาปบุญ ?
 ก. **พระสงฆ์**
 ข. พ่อแม่
 ค. ครู
 ง. เพื่อน
๒๐. พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติอุโบสถศีลไว้กี่ข้อ ?
 ก. ๕ ข้อ
 ข. **๘ ข้อ**
 ค. ๑๐ ข้อ
 ง. ๒๒๗ ข้อ

๒๑. อุโบสถศีลข้อที่ ๑ ผู้รักษาต้องงดเว้นเรื่องใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักทรัพย์
ค. เสพกาม	ง. พุดเท็จ
๒๒. ผู้รักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๑ ห้ามทำผิดเรื่องใด ?
ก. ยิงนก	ข. ตกปลา
ค. จับแมลง	ง. ถูกทุกข้อ
๒๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๒ ผู้รักษาต้องงดเว้นเรื่องใด ?
ก. ฆ่าสัตว์	ข. ลักทรัพย์
ค. พุดเท็จ	ง. ดื่มน้ำเมา
๒๔. ผู้รักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๒ ห้ามทำผิดเรื่องใด ?
ก. ลักขโมย	ข. หนีเรียน
ค. พนันบอล	ง. เล่นเกมส์
๒๕. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ ผู้รักษาต้องงดเว้นเรื่องใด ?
ก. เล่นกีฬา	ข. เสพกาม
ค. ขาดเรียน	ง. ลาป่วย
๒๖. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ผู้รักษาต้องงดทำเรื่องใด ?
ก. เล่นเกมส์	ข. พุดโกหก
ค. ส่งเสียงดัง	ง. แข่งรถ
๒๗. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ผู้รักษาควรสำรวมระวังเรื่องใด ?
ก. การพูด	ข. การกิน
ค. การนอน	ง. การแต่งตัว
๒๘. อุโบสถศีลข้อที่ ๕ ผู้รักษาควรมีสติระมัดระวังเรื่องใด ?
ก. สุรา	ข. กัญชา
ค. ยาบ้า	ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. ปฏิภาครอุโบสถ กำหนดให้รักษาคราวละกี่วัน ?
- ก. ๑ วัน
ข. ๒ วัน
ค. ๓ วัน
ง. ๔ วัน
๔๖. ปาฏิหาริย์อุโบสถ กำหนดให้รักษานานที่สุดกี่เดือน ?
- ก. ๔ เดือน
ข. ๓ เดือน
ค. ๒ เดือน
ง. ๑ เดือน
๔๗. โคपालกอุโบสถ เปรียบคนรักษาเหมือนคนเลี้ยงสัตว์ประเภทใด ?
- ก. ช้าง
ข. ม้า
ค. โค
ง. เสือ
๔๘. อุโบสถใด ผู้รักษาปฏิบัติตนเหมือนนักบวชนอกพระพุทธศาสนา ?
- ก. ปกติอุโบสถ
ข. **นิคคัณฐอุโบสถ**
ค. อริย์อุโบสถ
ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. อุโบสถประเภทใด ผู้สมมาทานรักษาได้รับอานิสงส์มากที่สุด ?
- ก. โคपालกอุโบสถ
ข. นิคคัณฐอุโบสถ
ค. **อริย์อุโบสถ**
ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. การถืออุโบสถศีลจะได้รับผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอะไร ?
- ก. ตั้งใจเรียน
ข. **ตั้งใจรักษา**
ค. เชื่อฟังครู
ง. ขยันอ่านหนังสือ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๐๘.๓๐ น.

อตตทตถ์ ปรตถณ

พหุณาปี น หาปเย

อตตทตถณภณณาย

สทตถปสุโต ลยา.

บุคคลไม่ควรพลาประโยชน์ของตน เพราะประโยชน์ผู้อื่นแม้มาก
รู้จักประโยชน์ของตนแล้ว พึงชวนชวายเป็นประโยชน์ของตน.

คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ยลหิ กิจจํ ตทปวิฑฐํ อกิจจํ ปน กยิริติ อนุนหานํ ปมตตานิ เตสํ วพตุนติ อาสวา. คนทอดทิ้งกิจที่ควรทำ ไปทำกิจที่ไม่ควรทำ เมื่อเขา ถือตัวมัวประมาท อาสวะย่อมเจริญ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>ยสส ปาปี กตํ กम्मํ กุสเลน ปิถียติ โสมี โลกํ ปภาเสติ อพภา มุตโตว จนนีมา. ผู้ใดทำกรรมชั่วแล้ว ละเสียได้ด้วยกรรมดี ผู้นั้นย่อม ยังโลกนี้ให้สว่างเหมือนพระจันทร์พ้นจากเมฆหมอกฉะนั้น. คัมภีร์ที่มา : มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์</p>
<p>ยาทิสํ วปะเต พีขํ ตาทิสํ ลปะเต ผลํ กฤษณการี กฤษณํ ปาปะการี จ ปาปะกํ. บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น ผู้ทำกรรมดี ย่อมได้ผลดี ผู้ทำกรรมชั่ว ย่อมได้ผลชั่ว. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>	<p>ชีวะเตวาปี สปะปะลโณ อปี วิตตะปะริกขยา ปะลุนาย จ อลาณาน วิตตะวาปี น ชีวะติ. ถึงสิ้นทรัพย์ ผู้มีปัญญาก็เป็นอยู่ได้ แต่อับปัญญา แม้มีทรัพย์ก็เป็นอยู่ไม่ได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา</p>
<p>โย จ วสสสत्ตํ ชีวะ เอกาหํ ชีวิตํ เสยโย ผู้ใดมีปัญญาทราม มีใจไม่มั่นคง พังเป็นอยู่ตั้งร้อยปี ส่วนผู้มีปัญญาแห่งพันจ มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว ดีกว่า. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. ปิฎก หมายถึงอะไร ?
 - ก. คัมภีร์
 - ข. หลักสูตร
 - ค. ตำรานาน
 - ง. วรณคดี
๒. พระธรรมเทศนาที่อ้างอิงถึงบุคคล จัดอยู่ในปิฎกใด ?
 - ก. พระวินัย
 - ข. พระสูตร
 - ค. พระอภิธรรม
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. พระธรรมเทศนาที่กล่าวถึงสภาวะธรรมเท่านั้น จัดอยู่ในปิฎกใด ?
 - ก. พระวินัย
 - ข. พระสูตร
 - ค. พระอภิธรรม
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญพุทธจริยา ๓ ประการ เป็นเวลากี่ปี ?
 - ก. ๒๙ ปี
 - ข. ๓๕ ปี
 - ค. ๔๕ ปี
 - ง. ๘๐ ปี

๓๗. ในระดับสังคมจะชนะมารได้ด้วยการบำเพ็ญกรรมใด ?
- ก. เบญจศีล
ข. เบญจธรรม
ค. สุจริต ๓
ง. ถูกทุกข้อ
๓๘. มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท ตรงกับธรรมข้อใด ?
- ก. อุฏฐานสัมปทา
ข. อารักขสัมปทา
ค. กัลยาณมิตตตา
ง. สมชีวิตา
๓๙. ข้อใด จัดเป็นอุฏฐานสัมปทา ?
- ก. ขยันหา
ข. รักษาดี
ค. มีกัลยาณมิตร
ง. เลี้ยงชีวิตพอเพียง
๔๐. ข้อใด จัดเป็นสมชีวิตา ?
- ก. ขยันหา
ข. รักษาดี
ค. มีกัลยาณมิตร
ง. เลี้ยงชีวิตพอเพียง
๔๑. อันเพื่อนดีมีหนึ่งถึงจะน้อยกว่าร้อยเพื่อนคิดริษยา ตรงกับข้อใด ?
- ก. อุฏฐานสัมปทา
ข. อารักขสัมปทา
ค. กัลยาณมิตตตา
ง. สมชีวิตา
๔๒. เชื่อว่าทำดีผลไม่เป็นชั่ว ทำชั่วผลไม่เป็นดี จัดเป็นสัมปทาใด ?
- ก. สัทธาสัมปทา
ข. สีลสัมปทา
ค. จาคสัมปทา
ง. ปัญญาสัมปทา
๔๓. รู้เท่าทันเหตุการณ์ไม่เชื่อง่าย จัดเป็นสัมปทาใด ?
- ก. สัทธาสัมปทา
ข. สีลสัมปทา
ค. จาคสัมปทา
ง. ปัญญาสัมปทา
๔๔. ในทิส ๖ มารดาบิดา จัดเป็นทิสใด ?
- ก. ทิสเบื้องหน้า
ข. ทิสเบื้องขวา
ค. ทิสเบื้องซ้าย
ง. ทิสเบื้องบน

ปัญหาและเฉลย วิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. ปิณฑล เป็นชื่อเดิมของพระเถระองค์ใด ?
 - ก. พระสารีบุตร
 - ข. พระมหากัสสปะ
 - ค. พระอานนท์
 - ง. พระอนุรุทธะ
๒. ปิณฑลมาณพ เกิดในตระกูลใด ?
 - ก. นักรบ
 - ข. พราหมณ์
 - ค. พ่อค้า
 - ง. คนใช้แรงงาน
๓. นางภัททกาปิลาณีแต่งงานกับปิณฑลมาณพ ขณะมีอายุกี่ปี ?
 - ก. ๑๖ ปี
 - ข. ๑๗ ปี
 - ค. ๑๘ ปี
 - ง. ๑๙ ปี
๔. ปกติผู้จุติมาจากพรหมโลก จะไม่ยินดีกับเรื่องใด ?
 - ก. กินอาหาร
 - ข. กามารมณ์
 - ค. การนอนหลับ
 - ง. การสวดมนต์

๑๓. กษัตริย์พระองค์ใด ส่งกัจจายนบุโรหิตไปทูลเชิญพระพุทธเจ้า ?
- ก. จัณฑปัชโชติ ข. สุทโธทนะ
ค. พิมพิสาร ง. อชาตศัตรู
๑๔. พระมหากัจจายนะได้รับการยกย่องในด้านใด ?
- ก. แสดงธรรม ข. แสดงฤทธิ์
ค. เดาใจคน ง. ย่นระยะทาง
๑๕. บุตรเศรษฐีโสเรยยะ กลายเป็นหญิงเพราะคิดอกุศลต่อพระเถระใด ?
- ก. พระอัสสชิ ข. พระยสะ
ค. พระสารีบุตร ง. พระมหากัจจายนะ
๑๖. พระเถระองค์ใด เป็นโอรสของพระเจ้าสุกโกทนะ ?
- ก. พระมหากัสสปะ ข. พระสารีบุตร
ค. พระอานนท์ ง. พระสิวลี
๑๗. พระเถระองค์ใด เป็นพุทธอนุชา ?
- ก. พระนันทะ ข. พระสารีบุตร
ค. พระโมคคัลลานะ ง. พระอานนท์
๑๘. พระอานนท์ ออกบวชพร้อมกับพระเถระองค์ใด ?
- ก. พระวัปปะ ข. พระยสะ
ค. พระอนุรุทธะ ง. พระนันทะ
๑๙. ใครออกบวชพร้อมกับพระอานนท์ ?
- ก. อุปกาชีวก ข. ตปุสสะ
ค. ภัลลิกะ ง. อุบาลี
๒๐. พระเถระองค์ใด ได้รับมอบหน้าที่อุปัฏฐากพระพุทธเจ้า ?
- ก. พระนันทะ ข. พระอานนท์
ค. พระอุบาลี ง. พระสิวลี

๒๑. สัตว์ชนิดใด ที่พระอานนท์ยื่นขวางเพื่อไม่ให้ทำร้ายพระพุทธเจ้า ?
- ก. ช้างนาฬาคีรี ข. ม้าสินธพ
ค. โคอุสุภะ ง. พญานาค
๒๒. การทำสังคายนาครั้งแรก พระอานนท์ทำหน้าที่วิสัชนาเรื่องใด ?
- ก. พระวินัย ข. พระสูตร
ค. พระสูตรและพระอภิธรรม ง. ถูกทุกข้อ
๒๓. พระอานนท์ ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. มีลาภมาก ข. มีฤทธิ์มาก
ค. มีบริวารมาก ง. เป็นพหูสูตร
๒๔. พระอานนท์ดับขันธนิพพาน ในท่ามกลางแม่น้ำใด ?
- ก. คงคา ข. ยมูนา
ค. เนรัญชรา ง. โรหิณี
๒๕. พระอุบาลี เป็นบุตรนายช่างใด ?
- ก. ช่างตัดผม ข. ช่างย้อมผ้า
ค. ช่างเย็บผ้า ง. ช่างทอผ้า
๒๖. พระอุบาลีออกบวชพร้อมพระราชาภุมารกี่พระองค์ ?
- ก. ๓ พระองค์ ข. ๔ พระองค์
ค. ๕ พระองค์ ง. ๖ พระองค์
๒๗. พระอุบาลี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
- ก. ทรงจำพระสูตร ข. ทรงจำพระวินัย
ค. มีฤทธิ์มาก ง. มีลาภมาก
๒๘. ในปฐมสังคายนา พระอุบาลีได้รับเลือกให้วิสัชนาเรื่องใด ?
- ก. พระวินัย ข. พระสูตร
ค. พระอภิธรรม ง. ถูกทุกข้อ

๒๙. พระสิวลี เกิดในวาระใด ?

ก. กษัตริย์

ข. พราหมณ์

ค. แพศย์

ง. ศูทร

๓๐. พระสิวลี เกิดในเมืองใด ?

ก. สāvตี

ข. พาราณสี

ค. กบิลพัสดุ์

ง. โกลิยะ

๓๑. พระนางสุปวาสา เป็นพระมารดาของพระเถระองค์ใด ?

ก. พระอานนท์

ข. พระอนูรุทธะ

ค. พระกิมพิละ

ง. พระสิวลี

๓๒. พระราहुล มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในฐานะใด ?

ก. พระโอรส

ข. พระนัดดา

ค. พระอนุชา

ง. พระเชษฐา

๓๓. พระราहुลออกบวช ที่เมืองใด ?

ก. โกลิยะ

ข. กบิลพัสดุ์

ค. ราชคฤห์

ง. พาราณสี

๓๔. พระราहुล ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?

ก. ให้ทาน

ข. การศึกษา

ค. ถือธุดงค์

ง. สันโดษ

๓๕. พระเถระองค์ใด แสดงความดีใจเมื่อบิดาอนุญาตให้บวช?

ก. กิสาโคตมี

ข. เขมา

ค. อุบลวรรณา

ง. ปฎาจารา

๓๖. สถานที่ใด ที่พระอุบลวรรณาเถรีบรรลุป็นพระอรหันต์ ?

ก. โรงอุโบสถ

ข. โรงอาหาร

ค. โรงแสดงธรรม

ง. โรงละคร

๓๗. พระอุบลวรรณาเถรี ได้รับยกย่องให้เป็นพระอัครสาวิกาเบื้องใด ?
ก. เบื้องขวา	ข. เบื้องซ้าย
ค. เบื้องหน้า	ง. เบื้องหลัง
๓๘. ภิกษุณีองค์ใด ได้รับยกย่องว่ามีความรู้ความชำนาญในพระวินัย ?
ก. เขมา	ข. อุบลวรรณา
ค. ปุจฉาจารา	ง. กิสาโคตมี
๓๙. สตรีนางใด หลงเข้าใจว่ามียารักษาคนตายให้ฟื้นได้ ?
ก. เขมา	ข. อุบลวรรณา
ค. ปุจฉาจารา	ง. กิสาโคตมี
๔๐. พระกิสาโคตมีเถรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?
ก. ทรงจิวเรศร่าหมอง	ข. มีลาภ
ค. มีปัญญา	ง. มีฤทธิ์
๔๑. การบูชาในวันเพ็ญเดือน ๓ ตรงกับข้อใด ?
ก. มาฆบูชา	ข. วิสาขบูชา
ค. อาสาฬหบูชา	ง. อัฐมีบูชา
๔๒. จาตรงคสันนิบาต เป็นเหตุการณ์เกิดขึ้นในวันเพ็ญเดือนใด ?
ก. เดือน ๓	ข. เดือน ๖
ค. เดือน ๘	ง. เดือน ๑๒
๔๓. การบูชาในวันเพ็ญเดือน ๖ ตรงกับข้อใด ?
ก. มาฆบูชา	ข. วิสาขบูชา
ค. อาสาฬหบูชา	ง. อัฐมีบูชา
๔๔. พระพุทธเจ้าปรินิพพาน ตรงกับวันใด ?
ก. มาฆบูชา	ข. วิสาขบูชา
ค. อัฐมีบูชา	ง. อาสาฬหบูชา

๔๕. วันสำคัญใด ได้รับการรับรองว่าเป็นวันสำคัญสากลของโลก ?

ก. มาฆบูชา

ข. วิสาขบูชา

ค. อัญฐมีบูชา

ง. อาสาฬหบูชา

๔๖. วันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ตรงกับวันใด ?

ก. มาฆบูชา

ข. วิสาขบูชา

ค. อัญฐมีบูชา

ง. อาสาฬหบูชา

๔๗. วันอัญฐมีบูชา มีขึ้นหลังพระพุทธเจ้าปรินิพพานได้กี่วัน ?

ก. ๕ วัน

ข. ๖ วัน

ค. ๗ วัน

ง. ๘ วัน

๔๘. อาสาฬหบูชา คือการบูชาในวันเพ็ญเดือนใด ?

ก. เดือน ๓

ข. เดือน ๖

ค. เดือน ๘

ง. เดือน ๑๒

๔๙. พระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา เกิดขึ้นในวันใด ?

ก. มาฆบูชา

ข. วิสาขบูชา

ค. อัญฐมีบูชา

ง. อาสาฬหบูชา

๕๐. เหตุการณ์ใด เกิดขึ้นในวันอาสาฬหบูชา ?

ก. ประสูติ

ข. ตรัสรู้

ค. แสดงปฐมเทศนา

ง. ปรินิพพาน

ปัญหาและเฉลย วิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท

ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อใด เป็นวิธียกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้นกว่าการถือศีล ๕ ?
 - ก. ถืออุโบสถ
 - ข. สวดมนต์
 - ค. มีจิตอาสา
 - ง. เล่นกีฬา
๒. อุโบสถศีล คือการรักษาศีลประเภทใด ?
 - ก. ศีล ๕
 - ข. ศีล ๘
 - ค. ศีล ๑๐
 - ง. ศีล ๒๒๗
๓. ข้อใด เป็นส่วนสำคัญของอุโบสถที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ?
 - ก. ใส่ชุดขาว
 - ข. โกนผม
 - ค. ถือสรวงคมน์
 - ง. อดอาหาร
๔. การถืออุโบสถ บัญญัติไว้สำหรับใคร ?
 - ก. พระภิกษุ
 - ข. คนทรงเจ้า
 - ค. หมอตุ
 - ง. อุบาสกอุบาสิกา

๑๓. ข้อใด เป็นการแสดงตนว่าเป็นชาวพุทธ ?
- ก. กินเจ
 - ข. ใส่ชุดขาว
 - ค. โกนผม
 - ง. รับประทานมังสวิรัติ
๑๔. สรรณคมน์ของพระอริยบุคคลชั้นใดขึ้นไป ไม่ขาดตลอดชีวิต ?
- ก. พระโสดาบัน
 - ข. พระสกทาคามี
 - ค. พระอนาคามี
 - ง. พระอรหันต์
๑๕. การนับถือพระรัตนตรัยสิ้นสุดลงเมื่อใด ?
- ก. เกิด
 - ข. แก่
 - ค. เจ็บ
 - ง. ตาย
๑๖. ความสงสัยในพระรัตนตรัย ทำให้สรณคมน์เป็นอย่างไร ?
- ก. เศร้าหมอง
 - ข. บริสุทธิ์
 - ค. มั่นคง
 - ง. ขาด
๑๗. ข้อใด เป็นการประพฤติไม่เอื้อเฟื้อต่อพระรัตนตรัย ?
- ก. รังเกียจ
 - ข. ดูหมิ่น
 - ค. ขาดความเคารพ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๑๘. อุโบสถศีลข้อที่ ๑ ผู้รักษาต้องงดเว้นอะไร ?
- ก. ฆ่าสัตว์
 - ข. ลักทรัพย์
 - ค. พุดโกหก
 - ง. ดื่มสุรา
๑๙. อุโบสถศีลข้อที่ ๑ ต้องการให้เห็นความสำคัญของเรื่องใด ?
- ก. การเรียน
 - ข. การคบเพื่อน
 - ค. การพูด
 - ง. การมีชีวิต
๒๐. ผู้รักษาอุโบสถตบยุงให้ตาย ทำผิดศีลข้อใด ?
- ก. ข้อที่ ๑
 - ข. ข้อที่ ๒
 - ค. ข้อที่ ๔
 - ง. ข้อที่ ๕

๒๑. ขโมยของเพื่อน เป็นข้อห้ามของอุโบสถศีลข้อใด ?
ก. ข้อที่ ๑	ข. ข้อที่ ๒
ค. ข้อที่ ๔	ง. ข้อที่ ๕
๒๒. อุโบสถศีลข้อที่ ๒ ผู้รักษาต้องงดเว้นอะไร ?
ก. ลักขโมย	ข. หลอกหลวง
ค. โกหกกัน	ง. ชกต่อยกัน
๒๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ ผู้รักษาต้องงดเว้นอะไร ?
ก. เล่นกีฬา	ข. มีเพศสัมพันธ์
ค. ดูดัญญา	ง. หนีเรียน
๒๔. แม้เป็นสามีภรรยา กัน เมื่อรักษาอุโบสถศีลต้องงดเว้นอะไร ?
ก. ดื่มเหล้า	ข. เล่นไพ่
ค. เล่นหวย	ง. มีเพศสัมพันธ์
๒๕. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ผู้รักษาต้องงดเว้นอะไร ?
ก. ยิงนก	ข. ตกปลา
ค. พุดโกหก	ง. เล่นฟุตบอล
๒๖. ผู้รักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๔ ต้องไม่พุดคำใด ?
ก. คำโกหก	ข. คำอุบาย
ค. คำหยาบ	ง. ถูกทุกข้อ
๒๗. อุโบสถศีลข้อใด ผู้รักษาควรคิดก่อนพุด ?
ก. ข้อที่ ๑	ข. ข้อที่ ๒
ค. ข้อที่ ๔	ง. ข้อที่ ๕
๒๘. อุโบสถศีลข้อที่ ๕ ผู้รักษาต้องงดเว้นอะไร ?
ก. อาหารมื้อเย็น	ข. ของมีนเมา
ค. เล่นดนตรี	ง. เครื่องสำอาง

๒๙. เครื่องดื่มประเภทใด ต้องงดเว้นในขณะที่รักษาอุโบสถศีล ?
ก. น้ำเมา	ข. น้ำหวาน
ค. น้ำอัดลม	ง. น้ำผลไม้
๓๐. ในอุโบสถศีลข้อที่ ๕ กล่าวว่า อะไรเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ?
ก. ครีมหาผิว	ข. สบู่หอม
ค. น้ำหอม	ง. ของมีนเมา
๓๑. อุโบสถศีลข้อที่ ๖ ผู้รักษาต้องงดรับประทานอาหารมีโอใด ?
ก. เช้า	ข. ก่อนเที่ยงวัน
ค. วิกาล	ง. ถูกทุกข้อ
๓๒. เวลาหลังเที่ยงวันไปจนถึงเช้าของวันใหม่ เรียกว่าอะไร ?
ก. วินาที	ข. วิกาล
ค. นาที	ง. ชั่วโมง
๓๓. เครื่องดื่มประเภทใด อนุญาตให้ผู้รักษาอุโบสถศีลดื่มได้ ?
ก. น้ำเมา	ข. น้ำผึ้ง
ค. น้ำกระท่อม	ง. น้ำกัญชา
๓๔. อุโบสถศีลข้อที่ ๗ ผู้รักษาต้องงดเว้นอะไร ?
ก. ออกกำลังกาย	ข. ทำการบ้าน
ค. ฟ้อนรำ	ง. เล่นเกมส์
๓๕. ข้อใด ไม่ใช่ข้อห้ามของอุโบสถศีลข้อที่ ๗ ?
ก. ฟังธรรมะ	ข. ดื่มหรรสพ
ค. แต่งหน้าทาปาก	ง. ฉีดน้ำหอม
๓๖. อุโบสถศีลข้อที่ ๗ ขาดเพราะสาเหตุใด ?
ก. ดื่มน้ำกระท่อม	ข. ดื่มหรรสพ
ค. สูดกัญชา	ง. พุดเล่น

๓๗. ที่นั่งที่นอนสูงใหญ่ เป็นข้อห้ามของอุโบสถศีลข้อใด ?
ก. ข้อที่ ๒
ข. ข้อที่ ๔
ค. ข้อที่ ๖
ง. ข้อที่ ๘
๓๘. อุโบสถศีลข้อที่ ๘ ผู้รักษาได้ฝึกตนไม่ให้ยึดติดในเรื่องใด ?
ก. ความหรรษา
ข. ความสวยงาม
ค. การกิน
ง. การท่องเที่ยว
๓๙. การสมาทานอุโบสถศีล ควรสมาทานในเวลาใด ?
ก. เช้าตรู่
ข. หลังเที่ยงวัน
ค. บ่าย
ง. ค่ำ
๔๐. การสมาทานอุโบสถศีล ปัจจุบันนิยมสมาทานกับใคร ?
ก. พ่อแม่
ข. พระสงฆ์
ค. คนทรงเจ้า
ง. โหราจารย์
๔๑. ข้อใด มีอยู่ในพิธีรักษาอุโบสถศีล ?
ก. ถวายทาน
ข. ตักบาตร
ค. สมาทานศีล
ง. ปล่อยปลา
๔๒. ปกติอุโบสถ กำหนดให้รักษานานเท่าไร ?
ก. หนึ่งวันหนึ่งคืน
ข. ๓ วัน
ค. ๑๕ วัน
ง. ๔ เดือน
๔๓. ปฏิภาครอุโบสถ กำหนดให้รักษานคราวละกี่วัน ?
ก. ๒ วัน
ข. ๓ วัน
ค. ๗ วัน
ง. ๑๕ วัน
๔๔. ปาฏิหาริย์อุโบสถ กำหนดให้รักษาต่อเนื่องนานกี่เดือน ?
ก. ๑ เดือน
ข. ๒ เดือน
ค. ๓ เดือน
ง. ๔ เดือน

๔๕. โคपालกอุโบสถ เปรียบผู้รักษาอุโบสถเหมือนอะไร ?
ก. คนเลี้ยงโค
ข. คนเลี้ยงแพะ
ค. คนเลี้ยงแกะ
ง. คนเลี้ยงไก่
๔๖. นิคัณฐอุโบสถ เป็นวิธีปฏิบัติตนของคณรรักษาอุโบสถเหมือนใคร ?
ก. ฤๅษี
ข. นิครนถ์
ค. หมอดู
ง. หมอผี
๔๗. อริยอุโบสถ เป็นวิธีรักษาอุโบสถตามแบบอย่างของใคร ?
ก. พระศิวะ
ข. พระนารายณ์
ค. พระอิริยะ
ง. พระพรหม
๔๘. อุโบสถใด ผู้รักษาได้รับอานิสงส์มากกว่าอุโบสถอย่างอื่น ?
ก. โคपालกอุโบสถ
ข. นิคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ
ง. ปกติอุโบสถ
๔๙. การรักษาอุโบสถศีล จะได้รับอานิสงส์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอะไร ?
ก. การตั้งใจ
ข. การสวดมนต์
ค. การทำสมาธิ
ง. การให้ทาน
๕๐. การรักษาอุโบสถไม่ให้ขาดหรือต่างพร้อย ย่อมได้รับผลสูงสุดตามข้อใด ?
ก. รูปสวย
ข. รวยทรัพย์
ค. ดับทุกข์ได้
ง. ไปสวรรค์

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๐๘.๓๐ น.

อาทิ สील ปติฎฐา จ

กลยานานนจ มาตุกั

ปมุขิ สพพรมมานิ

ตสุมา สील วิโสธเย.

ศีลเป็นที่พึงเบื้องต้น เป็นมารดาของกัลยาณธรรมทั้งหลาย เป็นประมุข
ของธรรมทั้งปวง เพราะฉะนั้น ควรชำระศีลให้บริสุทธิ์.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๒ สุภาษิต
ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>โลโก โทโส จ โมโห จ ปุริส ปาปเจตส์ หีสนติ อุตตสมภูตา ตจสารว สมผล. โลกะ โทสะ โมหะ เกิดจากตัวเอง ย่อมเบียดเบียน ผู้มีใจชั่วดุจขุยไผ่ฆ่าต้นไผ่ฉะนั้น. คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย อิติวุตตกะ</p>	<p>อนวภูจิตจิตตสส สทรมม อวิชานโต ปริปลวปสาทสส ปณณา น ปริปุรติ. เมื่อมีจิตไม่มั่นคง ไม่รู้พระสัทธรรม มีความเลื่อมใส เลื่อนลอย ปัญญาย่อมไม่บริบูรณ์. คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>ผนุหนํ จปลํ จิตตํ ทุรกขํ ทุนนิวารยํ อูขุํ กโรติ เมธาวี อสุกาโรว เตชนํ. คนมีปัญญาทำจิตที่ตื้นร่น กวัดแกว่ง รักษายาก ห้ามยาก ให้ตรงได้ เหมือนช่างศร ทำลูกศรให้ตรงได้ ฉะนั้น. คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>เสโล ยถา เอกขโน วาเตน น สมิริติ เอวํ นินทาปัสสาสุ น สมินชุนติ ปณจिता. ภูเขาหินแท่งทึบ ไม่สั่นสะเทือนเพราะลมฉั่นใด บัณฑิต ย่อมไม่หวั่นไหวในนินทาและสรรเสริญฉั่นนั้น. คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>สีลวา ทิ พหุ มิตเต ทุสสีโล ปน มิตเตหิ ผู้มีศีล ย่อมได้มิตรมาก ด้วยความสำรวม ส่วนผู้ไม่มีศีล ประพฤติชั่ว ย่อมแตกจากมิตร. คัมภีร์ที่มา : ชุททกนิกาย เถรคาถา</p>	

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. การเวียนว่ายตายเกิดของสัตว์ทั้งหลาย เรียกว่าอะไร ?
 - ก. ภูมิ
 - ข. สังสารวัฏ
 - ค. คติ
 - ง. ภพ
๒. พระพุทธพจน์ว่า “จิตเต สงกิลิฏฺเฐ ทุกฺคคติ ปาฎิกงฺขา” ยืนยันเรื่องใด ?
 - ก. ตายแล้วเกิด
 - ข. ตายแล้วสูญ
 - ค. ตายแล้วฟื้น
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. คำตอบในข้อใด ไม่จัดเป็นทุกคติ ?
 - ก. นิรยะ
 - ข. ตีรัจฉานโยนิ
 - ค. มนุษย์โลก
 - ง. ปิตติวิสยะ
๔. เทวทูต หมายถึงใคร ?
 - ก. คนแก่
 - ข. คนเจ็บ
 - ค. คนตาย
 - ง. ถูกทุกข้อ

๑๓. กรรมทันตาเห็น มีความหมายตรงกับข้อใด ?
- ก. ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม ข. อโหสิกรรม
ค. ครุกรรม ง. อาสันนกรรม
๑๔. กรรมชนิดใด ให้ผลสำเร็จแล้ว ?
- ก. อโหสิกรรม ข. ชนกกรรม
ค. พหุลกรรม ง. อาสันนกรรม
๑๕. อุปฆาตกรรม ทำหน้าที่อะไร ?
- ก. แต่งให้เกิด ข. สนับสนุน
ค. บีบคั้น ง. ตัดรอน
๑๖. คนร้ายถูกวิสามันฎฆาตกรรม จัดเป็นกรรมอะไร ?
- ก. ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม ข. อโหสิกรรม
ค. ครุกรรม ง. อาสันนกรรม
๑๗. สมถกรรมฐาน มี ๔๐ ประการ ที่เป็นหัวใจสำคัญจริง ๆ มีเท่าไร ?
- ก. มี ๒ ข. มี ๓
ค. มี ๔ ง. มี ๕
๑๘. การเจริญสมถกรรมฐาน เป็นอุบายทำอะไรให้สงบ ?
- ก. กาย ข. วาจา
ค. ใจ ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. การพิจารณาร่างกายให้เห็นว่าไม่สวยไม่งาม เป็นการเจริญกรรมฐานใด ?
- ก. กายคตาสติ ข. เมตตา
ค. พุทธานุสสติ ง. กสิณ
๒๐. บริกรรมว่า ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวงจงเป็นผู้ไม่มีเวร เป็นกรรมฐานใด ?
- ก. กายคตาสติ ข. เมตตา
ค. พุทธานุสสติ ง. กสิณ

๔๕. ผู้เจริญวิปัสสนา ต้องมีอะไรเป็นพื้นฐาน ?
ก. เบญจศีล	ข. เบญจธรรม
ค. หิริโอตตัมปะ	ง. ศีลและสมาธิ
๔๖. วิปัสสนูปกิเลสที่ทำให้สำคัญตนว่าบรรลุมรรคผล คือข้อใด ?
ก. ญาณ	ข. ปิตี
ค. สุข	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. ข้อใดไม่มีในกรรมกิเลส ๔ ?
ก. ปาณาติบาต	ข. อทินนาทาน
ค. มุสาวาท	ง. สุราเมรัย
๔๘. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดเข้าในทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ข้อใด ?
ก. อุฏฐานสัมปทา	ข. อารักขสัมปทา
ค. สมชีวิตา	ง. ถูกทุกข้อ
๔๙. โครงการจิตอาสา จัดเข้าในสังคหัตถ์ข้อใด ?
ก. ทาน	ข. ปิยวาจา
ค. อตถจริยา	ง. สมานัตตตา
๕๐. วางตนเหมาะสม ตรงกับสังคหัตถ์ข้อใด ?
ก. ทาน	ข. ปิยวาจา
ค. อตถจริยา	ง. สมานัตตตา

๔๕. การเจริญพระพุทธมนต์ นิยมใช้ในงานทำบุญประเภทใด ?

ก. ฌาปนกิจ

ข. เก็บอัฐิ

ค. แปรธาตุ

ง. ฉลองอายุ

๔๖. การสวดพระอภิธรรม นิยมสวดในงานใด ?

ก. บำเพ็ญกุศลศพ

ข. มงคลสมรส

ค. ขึ้นบ้านใหม่

ง. ทำบุญอายุ

๔๗. สัตตมวารคือการบำเพ็ญกุศลครบกี่วัน ?

ก. ๕ วัน

ข. ๗ วัน

ค. ๕๐ วัน

ง. ๑๐๐ วัน

๔๘. การฌาปนกิจ หมายถึงข้อใด ?

ก. เผาศพ

ข. ทอดผ้าบังสุกุล

ค. เก็บอัฐิ

ง. ทำบุญอัฐิ

๔๙. ก่อนพิธีฌาปนกิจ นิยมสวดบทใด ?

ก. อภิธรรม

ข. มาติกา

ค. กรณียสูตร

ง. กามสูตร

๕๐. พิธีสามหาบ จัดให้มีในงานทำบุญประเภทใด ?

ก. แต่งงาน

ข. ขึ้นบ้านใหม่

ค. ฌาปนกิจศพ

ง. เก็บอัฐิ

ปัญหาและเฉลย วิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า พรต ได้แก่ข้อใด ?
 - ก. เบญจศีล
 - ข. เบญจธรรม
 - ค. อุโบสถ
 - ง. กรรมบถ
๒. ข้อใด เป็นการฝึกใช้ชีวิตแบบสันโดษเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ ?
 - ก. แต่งชุดขาว
 - ข. โกนผม
 - ค. ทำงานอดิเรก
 - ง. รักษาอุโบสถ
๓. ข้อใด เป็นวิธีรักษาอุโบสถในอรรถกถาคังคมาลชาดก ?
 - ก. ถือศีล ๘
 - ข. ถือสรณคมน์
 - ค. งดอาหาร
 - ง. ทรมานตน
๔. การรักษาอุโบสถของชาวพุทธ เริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อใด ?
 - ก. ก่อนพุทธกาล
 - ข. สมัยพุทธกาล
 - ค. หลังพุทธกาล
 - ง. กึ่งพุทธกาล

๕. อุโบสถที่เป็นพุทธบัญญัติต่างจากอุโบสถที่มีมาก่อนอย่างไร ?
ก. วันรักษา	ข. ฟังธรรม
ค. งดอาหาร	ง. ถือสรณคมน์
๖. คีลใด เป็นส่วนประกอบของอุโบสถที่เป็นพุทธบัญญัติ ?
ก. คีล ๕	ข. คีล ๘
ค. คีล ๑๐	ง. คีล ๒๒๗
๗. อุโบสถคีล พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้รักษาในวันใด ?
ก. ๘ ค่ำ	ข. ๑๔ ค่ำ
ค. ๑๕ ค่ำ	ง. ถูกทุกข้อ
๘. ชาวพุทธควรถืออะไร เป็นสรณะที่พึ่งอันสูงสุด ?
ก. พระรัตนตรัย	ข. ศาลพระภูมิ
ค. พระเครื่อง	ง. พระราหู
๙. ข้อใด เป็นวัตถุประสงค์ของการถือพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ?
ก. เพื่อเป็นที่พึ่ง	ข. เพื่อให้โชค
ค. เพื่อขมากรรม	ง. เพื่อแก้กรรม
๑๐. ข้อใด ไม่ใช่สรณะของชาวพุทธ ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. พระราหู
๑๑. พุทธฺ สรณฺ คจฺฉามิ ยอมรับนับถือรัตนะใดเป็นที่พึ่ง ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ
๑๒. ชาวพุทธยึดมั่นอยู่ในรัตนะใด จึงไม่ตกไปในที่ชั่ว ?
ก. พระพุทธ	ข. พระธรรม
ค. พระสงฆ์	ง. ถูกทุกข้อ

๒๑. อุโบสถศีลข้อที่ ๒ ผู้รักษาต้องงดเว้นการกระทำใด ?
 ก. เสริมสวย **ข. ลักทรัพย์**
 ค. ดูดวง **ง. นินทาคนอื่น**
๒๒. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ ผู้รักษาต้องงดเว้นการกระทำใด ?
 ก. เล่าเรื่องลูก **ข. ผูกอาฆาต**
ค. เสพกาม **ง. ให้อภัยคนอื่น**
๒๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ผู้รักษาต้องระมัดระวังเรื่องใด ?
ก. การพูด **ข. การกิน**
 ค. การแต่งตัว **ง. การนั่งนอน**
๒๔. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ นอกจากงดพูดโกหกแล้ว ต้องระวังเรื่องใด ?
 ก. ขโมยทอง **ข. พูดคำหยาบ**
 ค. ดุमหฺรสป **ง. รำวง**
๒๕. อุโบสถศีลข้อที่ ๔ ผู้รักษาควรพูดแต่คำเช่นใด ?
 ก. คำปด **ข. คำหยาบ**
 ค. คำพ้อเพรื่อ **ง. คำจริง**
๒๖. ผู้รักษาอุโบสถศีล ต้องงดเว้นยาประเภทใด ?
ก. ยาอดองเหล้า **ข. ยาแก้ปวด**
 ค. ยาอายุวัฒนะ **ง. ยาสมุนไพโร**
๒๗. เครื่องดื่มประเภทใด อนุญาตให้ผู้รักษาอุโบสถศีลดื่มได้ ?
 ก. น้ำกระท่อม **ข. น้ำกระแช่**
 ค. น้ำสาโท **ง. น้ำขิง**
๒๘. ในอุโบสถศีลข้อที่ ๕ อะไรเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ?
 ก. เงินทอง **ข. สุราเมรัย**
 ค. เครื่องประดับ **ง. ที่นั่งที่นอน**

๒๙. อุโบสถศีลข้อที่ ๖ ผู้รักษาควรระวังเรื่องใด ?
ก. การกิน	ข. การนั่ง
ค. การนอน	ง. การพูด
๓๐. ยามวิกาล ผู้รักษาอุโบสถศีลต้องงดเว้นอะไร ?
ก. เสพกาม	ข. อาหาร
ค. นอนตึก	ง. เที่ยวกลางคืน
๓๑. ของหอม เครื่องย่อม เครื่องทา เป็นข้อห้ามของอุโบสถศีลข้อใด ?
ก. ข้อที่ ๕	ข. ข้อที่ ๖
ค. ข้อที่ ๗	ง. ข้อที่ ๘
๓๒. ในอุโบสถศีลข้อที่ ๗ อะไรเป็นข้าศึกต่อบุญกุศล ?
ก. ฟ้อนรำ	ข. นอนเตียงสูง
ค. สุราเมรัย	ง. เครื่องประดับ
๓๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๗ ผู้รักษาต้องงดเว้นเรื่องใด ?
ก. แต่งหน้า	ข. ทาปาก
ค. ใช้เครื่องสำอาง	ง. ถูกทุกข้อ
๓๔. ในอุโบสถศีลข้อที่ ๗ อนุญาตให้ทาแป้งได้ในกรณีใด ?
ก. ระวังกลิ่นกาย	ข. บำรุงผิว
ค. เพิ่มกลิ่นหอม	ง. เสริมความงาม
๓๕. อุโบสถศีลข้อที่ ๗ ขาดเพราะสาเหตุใด ?
ก. ตีฆาแพ	ข. ดุมหรสพ
ค. สูปบุหรี	ง. พูดคำหยาบ
๓๖. เครื่องปลูกัดอันวิจิตรงดงาม เป็นข้อห้ามของอุโบสถศีลข้อใด ?
ก. ข้อที่ ๕	ข. ข้อที่ ๖
ค. ข้อที่ ๗	ง. ข้อที่ ๘

๓๗. เพราะเหตุใด จึงห้ามผู้รักษาอุโบสถนั่งนอนบนที่นั่งที่นอนสูงใหญ่ ?
- ก. ขนย้ายลำบาก ข. ราคาแพง
ค. ยึดติดในสุข ง. ไม่ปลอดภัย
๓๘. อุโบสถประเภทใด นิยมสมათานรักษาในวันพระ ?
- ก. ปกติอุโบสถ ข. ปฏิภาครอุโบสถ
 ค. ปาฏิหาริย์อุโบสถ ง. ถูกทุกข้อ
๓๙. อุโบสถประเภทใด มีวันรับ วันรักษา และวันส่ง ?
- ก. ปกติอุโบสถ **ข. ปฏิภาครอุโบสถ**
 ค. ปาฏิหาริย์อุโบสถ ง. ถูกทุกข้อ
๔๐. อุโบสถศีล กำหนดให้เริ่มสมათานในเวลาใด ?
- ก. เช้า ข. สาย
 ค. บ่าย ง. ค่ำ
๔๑. ปัจจุบันนิยมสมათานอุโบสถศีลในสถานที่ใด ?
- ก. บ้าน **ข. วัด**
 ค. ศาลเจ้า ง. ศูนย์การค้า
๔๒. ข้อใด อยู่ในขั้นตอนพิธีรักษาอุโบสถ ?
- ก. ประกาศอุโบสถ ข. สวดมนต์
 ค. ฟังเทศน์ ง. นั่งสมาธิ
๔๓. ข้อใด เป็นขั้นตอนแรกของพิธีรักษาอุโบสถ ?
- ก. ประกาศอุโบสถ **ข. บูชาพระรัตนตรัย**
 ค. ขอศีล ง. รับศีล
๔๔. พุทฺธิ สรรณิ คจฺฉามิ อยู่ในขั้นตอนใด ของพิธีรักษาอุโบสถ ?
- ก. บูชาพระรัตนตรัย ข. ขอศีล
ค. รับสรณคมน์ ง. รับศีล

๔๕. พระสงฆ์กล่าวว่า สีเลน สุกติ ยนติ หมายถึงข้อใด ?
- ก. บอกอานิสงส์ศีล ข. ขอศีล
ค. รับศีล ง. ลาศีล
๔๖. อุโบสถประเภทใด ถ้าไม่ตั้งใจรักษาก็เปรียบเหมือนคนรับจ้างเลี้ยงโค ?
- ก. โคपालกอุโบสถ ข. นิคคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. อุโบสถประเภทใด เลือกรักษาบางข้อเว้นบางข้อเหมือนพวกนิครนถ์ ?
- ก. ปกติอุโบสถ ข. นิคคัณฐอุโบสถ
ค. อริยอุโบสถ ง. ถูกทุกข้อ
๔๘. รักษาอุโบสถอย่างไร จึงจะได้รับผลานิสงส์มาก ?
- ก. รักษาวันพระ ข. รับศีลกับพระ
ค. ตั้งใจรักษา ง. รักษาที่วัด
๔๙. การรักษาอุโบสถศีล ส่งเสริมให้ผู้รักษาไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเรื่องใด ?
- ก. อาหาร ข. ยารักษาโรค
ค. เครื่องสำอาง ง. เครื่องนุ่งห่ม
๕๐. การรักษาอุโบสถ มีผลทำให้ผู้รักษาเป็นคนเช่นไร ?
- ก. มีชีวิตสันโดษ ข. เกร่งครัด
ค. เจ้าระเปียบ ง. ปล่อยวาง

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๐๘.๓๐ น.

ปาปญเจ บุริโส กยิรา น นั กยิรา ปุณฺปนุ
น ตมฺหิ ฉนฺทํ กยิราถ ทุกฺโข ปาปสฺส อจฺจโย.

ถ้าคนพึงทำบาป ก็ไม่ควรทำบาปนั้นบ่อย ๆ ไม่ควรทำความพอใจใน
บาปนั้น เพราะการสั่งสมบาป นำทุกข์มาให้.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ทุนนิกคหสส ลหุโน ยตถ กามนิปาตินโน จิตตสส ทมโถ สาธุ จิตต์ ทนตฺ สุขาวหํ. การฝึกจิตที่ข่มยาก ที่เบา มักตกไปในอารมณ์ที่ น่าใคร่ เป็นความดี (เพราะว่า) จิตที่ฝึกแล้ว นำสุข มาให้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>สุทททสฺ สุนิปุณฺเณ ยตถ กามนิปาตินโน จิตตํ รกเขต เมธาวิ จิตตํ คุตตํ สุขาวหํ. ผู้มีปัญญา พึงรักษาจิตที่เห็นได้ยากนัก ละเอียด นัก มักตกไปในอารมณ์ที่น่าใคร่ (เพราะว่า) จิตที่ คุ้มครองแล้ว นำสุขมาให้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>น ปเรสฺ วิโลมานิ น ปเรสฺ กตาคตํ อตตโน ว อเวกเขยย กตานิ ออกตานิ จ. ไม่ควรฟังคำก้าวร้าวของคนอื่น ไม่ควรมองดูการงาน ของคนอื่นที่เขาทำแล้วและยังไม่ได้ทำ ควรพิจารณาดู แต่การงานของตนที่ทำแล้วและยังไม่ได้ทำเท่านั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>สพฺพปาปสฺส อกรรมํ กุสลสฺสุปฺสมปทา สจิตตปริโยทปนํ เอตํ พุทฺธานสาสนํ. การไม่ทำบาปทั้งปวง การยังกุศลให้ถึงพร้อม การ ทำจิตของตนให้ผ่องแผ้ว ๓ ข้อนี้เป็นคำสั่งสอนของ พระพุทธเจ้าทั้งหลาย. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>
<p>อุฏฺฐานวโต สติมโต สุจิตมมสฺส นิสम्मการิโน สณฺณตสฺส จ รมมชีวิโน อปฺปมตฺตสฺส ยโสภิวฑฺฒติ. เกียรตียศย์อ่อมเจริญแก่ชนผู้ขยัน มีสติ มีการทำงาน สะอาด ใคร่ครวญแล้วจึงทำ สำรวมแล้ว เป็นอยู่โดย ธรรม และไม่ประมาท. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>น ขจฺจา วสฺโล โหติ น ขจฺจา โหติ พฺราหฺมโณ กมฺมุนา วสฺโล โหติ กมฺมุนา โหติ พฺราหฺมโณ. บุคคลเป็นคนเลวเพราะชาติก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐ เพราะชาติก็หาไม่ (แต่) เป็นคนเลวเพราะการกระทำ เป็นผู้ประเสริฐก็เพราะการกระทำ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต</p>

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก ระดับประถมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. นิพพิทา คือความหน่ายด้วยปัญญา หมายถึงหน่ายในอะไร ?
 - ก. การศึกษา
 - ข. เบญจขันธ์
 - ค. ชีวิต
 - ง. ครอบครั้ว
๒. โลกโดยอ้อม หมายถึงข้อใด ?
 - ก. มนุษย์
 - ข. สัตว์นรก
 - ค. แผ่นดิน
 - ง. หมูสัตว์
๓. พวกคนเขลาที่ถูกเรียกว่าหมกอยู่ในโลก มีอาการอย่างไร ?
 - ก. เพลิดเพลิน
 - ข. ระวังหลง
 - ค. ติดอยู่ในสิ่งล่อใจ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. บุคคลมีลักษณะเช่นไร ชื่อว่าเป็นผู้ไม่ข้องอยู่ในโลก ?
 - ก. มีความรู้
 - ข. มีความสามารถ
 - ค. มีความฉลาด
 - ง. มีปัญญา

๒๑. สหคตทุกข์ คือทุกข์ไปด้วยกัน หมายถึงทุกข์ในข้อใด ?
 ก. มีลาภเสื่อมลาภ ข. มียศเสื่อมยศ
 ค. มีสุขเสื่อมสุข ง. ถูกทุกข้อ
๒๒. ความเป็นทุกข์แห่งสังขาร กำหนดรู้ได้ด้วยอาการใด ?
 ก. ไม่เที่ยงแท้ ข. ไม่คงสภาพเดิม
 ค. ทนได้ยาก ง. ไม่อยู่ในอำนาจ
๒๓. ความเป็นอนัตตาแห่งสังขาร กำหนดรู้ได้ด้วยอาการใด ?
 ก. ไม่เที่ยงแท้ ข. ไม่คงสภาพเดิม
 ค. ทนได้ยาก ง. ไม่อยู่ในอำนาจ
๒๔. ข้อใด เป็นความหมายของวิราคะ ?
 ก. ความสงบ ข. ความสิ้นกำหนัด
 ค. ความหมดจด ง. ความเบื่อหน่าย
๒๕. ในอุทเทสแห่งวิราคะ ความก้าวล่วงเสียด้วยดีซึ่งอะไร เป็นสุขในโลก ?
 ก. โลภะ ข. โทสะ
 ค. โมหะ ง. กามทั้งหลาย
๒๖. ความเมาในข้อว่า “มทนิมมทโน” หมายถึงเมาในเรื่องใด ?
 ก. ลาภยศ ข. สุรา
 ค. สิ่งเสพติด ง. อาหาร
๒๗. ข้อใด เป็นความหมายของคำว่า อาลัย ?
 ก. ความสูญเสีย ข. ความติดใจ
 ค. ความเมา ง. ความดับ
๒๘. วัฏฏะ ๓ หมายถึงข้อใด ?
 ก. กิเลส ข. กรรม
 ค. วิบาก ง. ถูกทุกข้อ

๓๗. ความบริสุทธิ์ภายใน ย่อมมีได้ด้วยอะไร ?
 ก. ศีล
 ข. สมาธิ
 ค. ภาวนา
 ง. ปัญญา
๓๘. ญาณหยั่งเห็นความเกิดและดับ จัดเป็นญาณอะไร ?
 ก. อุทยัพพญาณ
 ข. ภังคญาณ
 ค. อาทีนวญาณ
 ง. นิพพิทาญาณ
๓๙. ความเห็นชอบ เป็นอริยมรรคใด ?
 ก. สัมมาทิฐิ
 ข. สัมมาสังกัปปะ
 ค. สัมมาวาจา
 ง. สัมมาวายามะ
๔๐. ความดำริชอบ เป็นอริยมรรคใด ?
 ก. สัมมาทิฐิ
 ข. สัมมาสังกัปปะ
 ค. สัมมาวาจา
 ง. สัมมาวายามะ
๔๑. เลี้ยงชีวิตชอบ เป็นอริยมรรคใด ?
 ก. สัมมาทิฐิ
 ข. สัมมาสังกัปปะ
 ค. สัมมาวาจา
 ง. สัมมาอาชีวะ
๔๒. การเจริญสติปัฏฐาน ๔ จัดเป็นมรรคใด ?
 ก. สัมมาสังกัปปะ
 ข. สัมมาวาจา
 ค. สัมมาวายามะ
 ง. สัมมาสติ
๔๓. กามคุณ ๕ ได้ชื่อว่าโลกามิส เพราะเหตุใด ?
 ก. เป็นสิ่งสวยงาม
 ข. เป็นที่นิยม
 ค. เป็นสิ่งล่อใจ
 ง. เป็นสิ่งจำเป็น
๔๔. ผู้มุ่งความสงบใจ ต้องละอะไร ?
 ก. กามคุณ
 ข. ญาติพี่น้อง
 ค. ครอบครั้ว
 ง. สังคม

๔๕. อะไรทำให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้ ?
- ก. ทาน ข. ศีล
 ค. ปริญญา ง. กฎหมาย
๔๖. ข้อใด เป็นความหมายของสอฺปาติเสสนิพพาน ?
- ก. กิเลสดับ ข. กิเลสดับแต่ยังมีชีวิต
 ค. ชีวิตดับ ง. สิ้นทั้งกิเลสทั้งชีวิต
๔๗. ข้อใด เป็นความหมายของอนฺปาติเสสนิพพาน ?
- ก. กิเลสดับ ข. กิเลสดับแต่ยังมีชีวิต
 ค. ชีวิตดับ ง. สิ้นทั้งกิเลสทั้งชีวิต
๔๘. พระพุทธดำรัสว่า ภิกษุเธอจงวิตนํ้าในเรื่อนี้ เรือในที่นี้หมายถึงอะไร ?
- ก. วัตถุ ข. สัตว์
 ค. อตภาพ ง. กิเลส
๔๙. พระพุทธดำรัสตรัสให้วิตนํ้าออกจากเรือ เพื่อให้เบาจากอะไร ?
- ก. โลก ข. หลง
 ค. โภธ ง. กิเลส
๕๐. จุดมุ่งหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา คืออะไร ?
- ก. ฌาน ข. นิพพาน
 ค. สมาบัติ ง. อภิญญา

ปัญหาและเฉลย วิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระเวสสันดรครั้งนสวรรคตแล้ว ได้อุบัติในสวรรค์ชั้นใด ?
 - ก. ดาวดึงส์
 - ข. ยามา
 - ค. ดุสิต
 - ง. นิมมานรดี
๒. ชมพูทวีป ในปัจจุบันคือประเทศใด ?
 - ก. อินเดีย
 - ข. พม่า
 - ค. กัมพูชา
 - ง. ไทย
๓. เมืองกบิลพัสดุ์ ตั้งตามชื่อดาบสใด ?
 - ก. กบิลดาบส
 - ข. อสิตดาบส
 - ค. อาหารดาบส
 - ง. อุทกดาบส
๔. พระเจ้าสุทโธทนะ ทรงอภิเษกสมรสกับสตรีพระนางใด ?
 - ก. ยโสธรา
 - ข. ปมิตา
 - ค. อมิตา
 - ง. สิริมหามายา

๒๑. ฤๅษีใด ฟังธัมมจักกัปปวัตตนสูตรแล้วได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นคนแรก ?
- ก. โกลนทัณฺฑณะ ข. วัปปะ
ค. ภัททิยะ ง. มหานามะ
๒๒. กุลบุตรใด อุทานว่า “ที่นี่อุ่นวายเป็นหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ” ?
- ก. ยสกุลบุตร ข. วิมลกุลบุตร
ค. สุพาหุกุลบุตร ง. ปุณณชีกุลบุตร
๒๓. ใครเป็นอุบาสกผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งคนแรก ?
- ก. พระเจ้าพิมพิสาร ข. บิดาพระยสะ
ค. ชัมมิกอุบาสก ง. อานันฺเศรชฐี
๒๔. พระพุทธเจ้าทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตรโปรดใคร ?
- ก. ชฎิล ๓ พี่น้อง ข. พระสารีบุตร
ค. พระสีวลี ง. พระอุบาลี
๒๕. พระเจ้าพิมพิสาร เป็นกษัตริย์แคว้นใด ?
- ก. แคว้นอังคะ ข. แคว้นมคธ
ค. แคว้นกาสิ ง. แคว้นโกศล
๒๖. พระราชาอุทยานใด ที่พระเจ้าพิมพิสารถวายให้เป็นพระอาราม ?
- ก. เวฬุวัน ข. อัมพวัน
ค. ลัญจิววัน ง. สาถวัน
๒๗. อุปติสสะและโกณฑิสสะสองสหาย ออกบวชในสำนักปริพาชกใด ?
- ก. ปุรณกัสนปะ ข. มัคขลิโคศาล
ค. นิครนถ์ ง. สัตถุชัยเวฬุณฺฐบุตร
๒๘. อุปติสสปริพาชก ได้ฟังธรรมครั้งแรกจากพระเถระใด ?
- ก. พระอัสสชิ ข. พระยสะ
ค. พระวิมลละ ง. พระสุพาหุ

๓๗. พระเถระองค์ใด ทูลเชิญให้พระพุทธเจ้าเสด็จมากรุงกบิลพัสดุ์ ?
 ก. พระอานนท **ข. พระกาฬทนาย**
 ค. พระฉันทะ ง. พระนันทะ
๓๘. พระพุทธเจ้าเสด็จมาถึงกรุงกบิลพัสดุ์แล้ว ประทับอยู่ ณ ที่ใด ?
 ก. เวฬุวัน ข. เขตวัน
 ค. บุพพาราม **ง. นิโครธาราม**
๓๙. หลังฟังมหาธรรมปาลชาดกจบ พระเจ้าสุทโธทนะได้บรรลุผลชั้นใด ?
 ก. โสดาปัตติผล ข. สกทาคามีผล
ค. อนาคามีผล ง. อรหัตผล
๔๐. หลังฟังจันทกนิกรชาดกจบ พระนางพิมพาได้บรรลุผลชั้นใด ?
 ก. โสดาปัตติผล ข. สกทาคามีผล
 ค. อนาคามีผล ง. อรหัตผล
๔๑. ก่อนสวรรคต พระพุทธบิดาบรรลุอุริยผลชั้นใด ?
 ก. โสดาปัตติผล ข. สกทาคามีผล
 ค. อนาคามีผล **ง. อรหัตผล**
๔๒. อนาคตปิณฑิกเศรษฐี สร้างวัดใด ?
 ก. วัดเวฬุวัน **ข. วัดเขตวัน**
 ค. วัดบุพพาราม ง. วัดนิโครธาราม
๔๓. ใครออกบวชพร้อมพระราชกุมารทั้ง ๖ พระองค์ ?
 ก. อุบาลี **ข. สีวลี**
 ค. โกลิตะ ง. ปิณฑลิ
๔๔. พระเทวทัตทำอนันตริยกรรมแล้ว ได้รับผลกรรมอย่างไร ?
 ก. ถูกจับสีก **ข. ถูกลงประทักษิณ**
ค. ถูกแผ่นดินสูบ ง. ถูกประหาร

ปัญหาและเฉลย วิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับประถมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อใด เป็นความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ?
 - ก. ผีसाงานางไม้
 - ข. ไสยศาสตร์
 - ค. โชคชะตา
 - ง. กรรม
๒. ทางแห่งความดี ทางแห่งความชั่ว เรียกว่าอะไร ?
 - ก. กรรมบถ
 - ข. กรรมฐาน
 - ค. กรรมการ
 - ง. กรรมกร
๓. ความดีความชั่วของคนทั้งหลาย เกิดขึ้นจากอะไร ?
 - ก. ความคิด
 - ข. การกระทำ
 - ค. คำพูด
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. ข้อใด แสดงถึงการทำความดีทางกาย ?
 - ก. ช่วยชีวิตสัตว์
 - ข. พุดดีกับเพื่อน
 - ค. คิดดี
 - ง. มีเมตตา

๕. ข้อใด แสดงถึงการทำความดีทางคำพูด ?
ก. ไหว้พ่อแม่
ข. เคารพธงชาติ
ค. พูดดีกับครู
ง. ตักบาตรพระ
๖. ข้อใด แสดงถึงการทำความดีทางใจ ?
ก. ไม่ต่อยดีใคร
ข. ไม่ผูกอาฆาตใคร
ค. ไม่โกหกใคร
ง. ไม่ด่าใคร
๗. คนทำความดีไปเกิดในภพภูมิที่ดี ยกเว้นข้อใด ?
ก. นรก
ข. มนุษย์
ค. สวรรค์
ง. พรหม
๘. คนทำแต่ความดี เมื่อตายไปจะเกิดเป็นอะไร ?
ก. พญานาค
ข. อมนุษย์
ค. เทวดา
ง. เปเรต
๙. คำใด ตรงกับการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ?
ก. ปาณาติบาต
ข. อทินนาทาน
ค. มุสาวาท
ง. พยาบาท
๑๐. ข้อใด เป็นผลกรรมของคนฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ?
ก. ชัดสน
ข. อายุสั้น
ค. ถูกนินทา
ง. ถูกใส่ร้าย
๑๑. อยากมีอายุยืนยาว ควรปฏิบัติตนตามข้อใด ?
ก. ช่วยงานครู
ข. พูดดี
ค. เชื้อพ่อแม่
ง. งดฆ่าสัตว์
๑๒. ข้อใด เป็นความผิดอกุศลกรรมบถข้อที่ ๒ ?
ก. ขโมยเงิน
ข. ชกต่อยกัน
ค. ยิงนก
ง. ตกปลา

๓๗. กุศลกรรมบถข้อที่ ๓ ช่วยแก้ปัญหาเยาวชนเรื่องใด ?
 ก. หนีเรียน **ข. มั่วสุมทางเพศ**
 ค. เล่นเกมส์ **ง. ยาเสพติด**
๓๘. การไม่พูดโกหก เป็นผลดีต่อนักเรียนอย่างไร ?
 ก. เรียนเก่ง **ข. สอบผ่าน**
ค. น่าเชื่อถือ **ง. มีชื่อเสียง**
๓๙. การสร้างความสามัคคี ต้องงดพูดคำประเภทใด ?
 ก. คำโกหก **ข. คำส่อเสียด**
 ค. คำหยาบ **ง. คำเพื่อเจ้า**
๔๐. นักเรียนพูดคำใด ไม่ทำให้คนฟังเจ็บช้ำน้ำใจ ?
ก. คำไพเราะ **ข. คำขูข่ม**
 ค. คำด่า **ง. คำแก้ตัว**
๔๑. นักเรียนพูดคำใด ทำให้คนฟังได้รับประโยชน์ ?
 ก. คำไพเราะ **ข. คำเพื่อเจ้า**
ค. คำมีสาระ **ง. คำชม**
๔๒. คนมีความเห็นเป็นสัมมาทิฐิ มีลักษณะตามข้อใด ?
ก. คิดแต่เรื่องดี **ข. พูดแต่คำหวาน**
 ค. เห็นแก่ได้ **ง. ทำงานหาแต่เงิน**
๔๓. ข้อใด จัดเข้าในกุศลกรรมบถ ๑๐ ?
 ก. อภิษมา **ข. พยาบาท**
ค. สัมมาทิฐิ **ง. มิจฉาทิฐิ**
๔๔. เห็นว่าควรทดแทนบุญคุณพ่อแม่ ตรงกับข้อใด ?
 ก. อนภิษมา **ข. อพยาบาท**
 ค. มิจฉาทิฐิ **ง. สัมมาทิฐิ**

๔๕. คนดีคนเลว พิจารณาจากอะไร ?
ก. การกระทำ	ข. ความร่ำรวย
ค. มีหน้าตาดี	ง. เรียบเก่ง
๔๖. ข้อใด เพียงแค่คิดในใจก็เป็นความดีแล้ว ?
ก. ทำบุญได้บาป	ข. ทำบุญได้บุญ
ค. ทำชั่วได้ดี	ง. ทำดีได้ชั่ว
๔๗. เวิร์รระงับด้วยการไม่จงเวิล ควรปฏิบัติตามข้อใด ?
ก. อนภิชณา	ข. พยาบาท
ค. อพยาบาท	ง. สัมมาทิฐิ
๔๘. กุศลกรรมบถมีประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติอย่างไร ?
ก. ตกนรก	ข. เป็นเปรต
ค. เป็นสัตว์	ง. เป็นเทวดา
๔๙. ข้อใด เป็นอนิสงส์ของการประพตีกุศลกรรมบถ ?
ก. ไปสู่สุคติ	ข. มีโภคทรัพย์
ค. บรรลุนิพพาน	ง. ถูกทุกข้อ
๕๐. ผู้ประพตีกุศลกรรมบถ ๑๐ ชื่อว่าได้ทำความดีทางใด ?
ก. กาย	ข. วาจา
ค. ใจ	ง. ถูกทุกข้อ

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
เวลา ๐๘.๓๐ น.

สพเพ ตสนฺติ ทณฺทสฺส สพเพ ภายนฺติ มจฺจุโน
อตฺตานํ อุปฺมํ กตฺวา น หนฺยฺย น ฆาตเย.

สัตว์ทั้งปวง หวาดต่ออาญา ล้วนกลัวต่อความตาย ควรทำตนให้เป็น
อุปมาแล้ว ไม่ฆ่าเขาเอง ไม่พึงให้ผู้อื่นฆ่าผู้อื่น.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในขั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>นคติ โลเก รโห นาม ปาปกมมํ ปกุพฺพโต ปสฺสนฺติ วณฺฏตานิ ตํ พาโล มณฺเณ รโห. ขึ้นชื่อว่าที่ลับของผู้ทำความชั่วไม่มีในโลก คนทั้งหลาย เห็นเป็นป่า แต่คนเขลาสำคัญที่นั่นว่าเป็นที่ลับ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก จตุกกนิบาต</p>	<p>โย ปุพฺเพ กตกลยาโณ กตตโณ นาวพฺพชฺชติ ปจฺฉา กิจฺเจ สฺมุปฺนเน กตตารํ นาริศจฺฉติ. ผู้อื่นทำความดีให้ ทำประโยชน์ให้ก่อน แต่ไม่สำนึก ถึง (บุญคุณ) เมื่อมีกิจเกิดขึ้นภายหลัง จะหาผู้ช่วยทำ ไม่ได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เอกนิบาต</p>
<p>โอวทेषฺยานุสาเสยฺย อสฺสกา จ นิวารเย สฺตํ หิ โส ปิโย โหติ อสฺตํ โหติ อปฺปิโย. บุคคลควรเตือนกัน ควรสอนกัน และป้องกันจาก คนไม่ดี เพราะเขายอมเป็นที่รักของคนดี แต่ไม่เป็นที่ รักของคนไม่ดี. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>โกสฺซชฺชํ ภยโต ทิสฺวา วิริยารมฺภณฺจ เขมโต อารทฺธวิริยา โหถ เอสา พุทฺธานุสาสนี. ท่านทั้งหลายจงเห็นความเกียจคร้านเป็นภัย และเห็น การปรารภความเพียรเป็นความปลอดภัย แล้วปรารภ ความเพียรเถิด นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย จริยาปิฎก</p>
<p>โย จ วสฺสสฺตํ ซีเว กุสฺสีโต หินวิริโย เอกาหํ ชิวิตํ เสยโย วิริยํ อารภโต ทพฺพหํ. ผู้ใดเกียจคร้าน มีความเพียรเลว พึงเป็นอยู่ตั้งร้อยปี แต่ผู้ปรารภความเพียรมั่นคง มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว ประเสริฐกว่าผู้นั้น. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>สพฺพทา สีสฺสมฺปนฺโน ปณฺณวา สฺสุสมาหิตो อารทฺธวิริโย ปหิตตโต โອฬํ ตฺรติ ทฺตุตฺตรํ. ผู้ถึงพร้อมด้วยศีล มีปัญญา มีใจมั่นคงแล้ว ปรารภ ความเพียร ตั้งตนไว้ในกาลทุกเมื่อ ย่อมข้ามโอชะที่ข้าม ได้ยาก. คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค</p>

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก ระดับมัธยมศึกษา

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. การเวียนว่ายตายเกิดของสัตว์ทั้งหลาย เรียกว่าอะไร ?
 - ก. ภูมิ
 - ข. สังสารวัฏ
 - ค. คติ
 - ง. ภพ
๒. พระพุทธพจน์ว่า จิตเต อสงักิสิฏฺเฐ สุกฺคตี ปาฏิกงฺขา ยินฺยันในเรื่องใด ?
 - ก. ตายแล้วเกิด
 - ข. ตายแล้วสูญ
 - ค. ตายแล้วฟื้น
 - ง. ถูกทุกข้อ
๓. คำตอบในข้อใด ไม่จัดเป็นสุคติ ?
 - ก. มนุษย์โลก
 - ข. เทวโลก
 - ค. พรหมโลก
 - ง. ตีรจฉานโยนิ
๔. เทวทูต หมายถึงใคร ?
 - ก. คนแก่
 - ข. คนเจ็บ
 - ค. คนตาย
 - ง. ถูกทุกข้อ

๓๗. คนติดสวยติดงาม จัดเป็นคนจจริตใด ?

ก. ราคะจจริต	ข. โทสะจจริต
ค. โมหะจจริต	ง. สัทธาจจริต

๓๘. คนติดสวยติดงาม ควรเจริญกัมมัฏฐานใด ?

ก. อสุภะ	ข. กสิณ
ค. พรหมวิหาร	ง. ภูตกสิณ

๓๙. คนนิสัยฉุนเฉียวโกรธง่าย จัดเป็นคนจจริตใด ?

ก. ราคะจจริต	ข. โทสะจจริต
ค. โมหะจจริต	ง. สัทธาจจริต

๔๐. คนนิสัยฉุนเฉียวโกรธง่าย ควรเจริญกัมมัฏฐานใด ?

ก. อสุภะ	ข. กายคตาสติ
ค. พรหมวิหาร	ง. ภูตกสิณ

๔๑. คนเซื่อง่ายมักคล้อยตามคนอื่น จัดเป็นคนจจริตใด ?

ก. ราคะจจริต	ข. โทสะจจริต
ค. โมหะจจริต	ง. สัทธาจจริต

๔๒. คนเซื่อง่ายมักคล้อยตามคนอื่น ควรเจริญกัมมัฏฐานใด ?

ก. อสุภะ	ข. อานาปานัสสติ
ค. กายคตาสติ	ง. พรหมวิหาร

๔๓. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงทรงพระคุณบพิทว่า อรหิ ?

ก. กำจัดกิเลส	ข. หักวัฏฏะ
ค. ไม่ทำบาป	ง. ถูกทุกข้อ

๔๔. ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง เป็นความหมายของพุทธคุณบพิทใด ?

ก. อรหิ	ข. สมมาสมพุทโธ
ค. วิชาจรณสมบพิโน	ง. สุคโต

ปัญหาและเฉลย วิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระโพธิสัตว์บำเพ็ญบารมี ๓๐ ทศ บริบูรณ์ในพระชาติใด ?
 - ก. พระเตมีย์
 - ข. พระชนก
 - ค. พระมหोสถ
 - ง. พระเวสสันดร
๒. ชมพูทวีป แบ่งการปกครองออกเป็นกี่ส่วน ?
 - ก. ๑ ส่วน
 - ข. ๒ ส่วน
 - ค. ๓ ส่วน
 - ง. ๔ ส่วน
๓. สังคมในชมพูทวีปถืออะไรอย่างแรงกล้า ?
 - ก. ถือวรรณะ
 - ข. ถือตระหนี่
 - ค. ถือบุญ
 - ง. ถือบาป
๔. พระราชบุตรพระราชธิดาของพระเจ้าโอกกากราช สร้างพระนครใด ?
 - ก. กบิลพัสดุ์
 - ข. พาราณสี
 - ค. โกสัมพี
 - ง. สาวตถี

ปัญหาและเฉลย วิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับมัธยมศึกษา
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. พระพุทธศาสนามีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด ?
 - ก. กรรม
 - ข. แก้วกรรม
 - ค. ขมากรรม
 - ง. อโหสิกรรม
๒. เพราะเหตุใด สัตว์โลกที่เกิดมาจึงแตกต่างกัน ?
 - ก. เชื้อชาติ
 - ข. ตระกูล
 - ค. การศึกษา
 - ง. ผลกรรม
๓. ผลกรรมจากบุญบาปของมนุษย์ขึ้นอยู่กับอะไร ?
 - ก. การกระทำ
 - ข. ดวงชะตา
 - ค. ฐานะ
 - ง. พรหมลิขิต
๔. ผลเกิดจากการทำความดีความชั่วของสัตว์ทั้งหลาย เรียกว่าอะไร ?
 - ก. เวรกรรม
 - ข. บุญกรรม
 - ค. วิบากกรรม
 - ง. กุศลกรรม

๓๗. กรรมบถใด ปฏิเสธกรรมและการให้ผลของกรรม ?
 ก. สัมมาทิฏฐิ **ข. มิจฉาทิฏฐิ**
 ค. อภิชฌา **ง. พยาบาท**
๓๘. กุศลกรรมบถ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร ?
 ก. สุจริต **ข. กุศลมมูล**
 ค. สัมมาทิฏฐิ **ง. อพยาบาท**
๓๙. ข้อใด เป็นผลบุญของการไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ?
 ก. มีโรคน้อย **ข. มีคนรักใคร่**
 ค. มีคนเชื่อถือ **ง. นอนเป็นสุข**
๔๐. ข้อใด เป็นผลบุญของการไม่ขโมยของคนอื่น ?
 ก. คนนับถือ **ข. คนเมตตา**
 ค. ไม่ถูกโกง **ง. สติสมบูรณ์**
๔๑. ภรรยาสามีไม่ประพฤตินอกใจกัน มีผลดีต่อกันอย่างไร ?
 ก. เข้าใจกัน **ข. ไว้ใจกัน**
 ค. เชื่อใจกัน **ง. ถูกทุกข้อ**
๔๒. การงดเว้นกาเมสุมิฉาจารย์ ช่วยลดพฤติกรรมใด ?
 ก. ติดเกมส์ **ข. มั่วกาม**
 ค. เสพยา **ง. ติดเพื่อน**
๔๓. การไม่พูดโกหก มีผลดีต่อผู้ประพฤติดังไร ?
 ก. คนเชื่อถือ **ข. คนเมตตา**
 ค. คนสงสาร **ง. คนปกอลอก**
๔๔. พุดแต่คำที่เป็นประโยชน์ ต้องงดเว้นคำพูดใด ?
 ก. คำโกหก **ข. คำส่อเสียด**
 ค. คำหยาบ **ง. คำเพ้อเจ้อ**

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
พ.ศ. ๒๕๖๖

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๐๘.๓๐ น.

สามคยเมว ลิกเขต

พุกุเทเหตุ ปลัลิต์

สามคยรโต ธมมฎโจ

โยคกขมา น ธิสติ.

พึงศึกษาความสามัคคี ความสามัคคีนั้น ท่านผู้รู้ทั้งหลายสรรเสริญแล้ว
ผู้ยินดีในสามัคคี ตั้งอยู่ในธรรม ย่อมไม่คลาดจากธรรมอันเกษมจากโยคะ
(กิลีส).

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เตรสนิบาต

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรม
กำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิตข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต
ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างอิงมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้
สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่
๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

<p>ทุททท์ ทททานัน ทุททท์ กมมกุกุพพต์ อสนโต นานุกุพพติ สตัม ธมโม ทุรนวโย. เมื่อสัตบุรุษให้สิ่งที่ให้ยาก ทำกรรมที่ทำได้ยาก อสัตบุรุษ ย่อมทำตามไม่ได้ เพราะธรรมของสัตบุรุษยาก ที่อสัตบุรุษจะประพฤติตาม. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาตก ทุกนิบาต</p>	<p>โรสโก กทริโย จ ปาปิจโณ มจจรี สโร อหิริโก อนอตตปปี ตัม ชลญา วสโล อิติ. ผู้ใดเป็นคนขัดเคือง เหนียวแน่น ปราศจากลามก ตระหนี่ โอ้อวด ไม่ละอาย และไม่เกรงกลัวบาป ฟังรู้ว่า ผู้นั้นเป็นคนเลว. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต</p>
<p>อุฏฐานวโต สติมโต สุจิมมสส นิสสมการิโน สสยตสส จ ธมมชีวินो อปุปตตสส ยโสภิวพพติ. ยศย่อมเจริญแก่ผู้ขยัน มีสติ มีกิจการงานสะอาด ใคร่ครวญ แล้วจึงทำ สำรวมแล้ว เป็นอยู่โดยธรรม และไม่ประมาท. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท</p>	<p>อพฺยาปชฺโณ ลียา เอวํ สจฺจวาที จ มาณโว อสฺมา โลกา ปรี โลกํ เอวํ เปจฺจ น โสจติ. ฟังเป็นคนไม่เบียดเบียน (ผู้อื่น) และกล่าวคำสัตย์ อย่างนี้ ละไปจากโลกนี้ไปสู่โลกอื่นแล้ว ย่อมไม่ เศร้าโศก. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาตก มหานิบาต</p>
<p>วิวาทํ ภยโต ทิสฺวา อวิวาทฺจฺจ เขมโต สมคฺคา สขิลลา โทถ เอสา พุทฺธานุสาสนี. ท่านทั้งหลาย จงเห็นความวิวาทโดยความเป็นภัยและ ความไม่วิวาทโดยความปลอดภัยแล้ว เป็นผู้พร้อมเพียง มีความประนีประนอมกันเถิด นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ทั้งหลาย. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย จริยาปิฎก</p>	<p>เอวณฺเจ สตฺตา ขาเนยฺยํ ทุทฺทขายฺ ชาติสมฺภโว น ปาโณ ปาณินิ ทณฺเณ ปาณชาติ ทิ โสจติ. ถ้าสัตว์พึงรู้อย่างนี้ว่าชาติสมภพนี้เป็นทุกข์ สัตว์ก็ ไม่ควรฆ่าสัตว์ เพราะผู้ฆ่าย่อมเศร้าโศก. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาตก เอกนิบาต</p>

ปัญหาและเฉลย วิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๕๐ น.

๑. นิพพิทา หมายถึงความหน่ายในอะไรด้วยปัญญา ?
 - ก. เบญจขันธ์
 - ข. รูป
 - ค. เวทนา
 - ง. สังขาร
๒. ในส่วนปรมัตถปฏิบัติทา โลกหมายถึงอะไร ?
 - ก. แผ่นดินและหมู่สัตว์
 - ข. แผ่นดิน
 - ค. หมู่สัตว์
 - ง. ที่อยู่อาศัย
๓. อากาโรที่เรียกว่าผู้หมกอยู่ในโลก เป็นอย่างไร ?
 - ก. เพลิดเพลิน
 - ข. ระเริงหลง
 - ค. ติดสิ่งล่อใจ
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. บ่วงแห่งมาร หมายถึงอะไร ?
 - ก. วัตถุกาม
 - ข. กิเลสกาม
 - ค. อุปสรรค
 - ง. สิ่งชั่วร้าย

๑๓. การพิจารณาอนัตตลักษณะ จำเป็นต้องมีอะไรกำกับ ?
 ก. สติ
 ข. สัมปชัญญะ
 ค. โยนิโสมนสิการ
 ง. ชันตี
๑๔. สมมติสังขจะ ได้แก่ข้อใด ?
 ก. มารดาบิดา
 ข. ชันธ
 ค. ชาติ
 ง. อายุตนะ
๑๕. คำตอบในข้อใด เป็นสภาวะแห่งอนัตตา ?
 ก. ไม่อยู่ในอำนาจ
 ข. หาเจ้าของมิได้
 ค. เป็นสภาพสูญ
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๖. วิราคะ หมายถึงภาวะที่จิตปราศจากอะไร ?
 ก. โลภ
 ข. โกรธ
 ค. หลง
 ง. กำหนด
๑๗. ความเมาในคำว่า มทนิมมทโน หมายถึงเมาในอะไร ?
 ก. น้ำระทม
 ข. กัญชา
 ค. ยาไอซ์
 ง. ไม่มีข้อถูก
๑๘. จะตัดวิภูฏะให้ขาดต้องตัดอะไรก่อน ?
 ก. ตัดกิเลส
 ข. ตัดกรรม
 ค. ตัดวิบาก
 ง. ถูกทุกข้อ
๑๙. ปุถุชนหลุดพ้นจากกิเลสเป็นการชั่วคราวได้ด้วยอำนาจอะไร ?
 ก. ตทังควิมุตติ
 ข. วิกขัมภนวิมุตติ
 ค. สมุจเฉทวิมุตติ
 ง. นิสสรณวิมุตติ
๒๐. ปุถุชนหลุดพ้นด้วยวิมุตติใด อาจทำให้เข้าใจว่าตนเป็นพระอรหันต์ ?
 ก. ตทังควิมุตติ
 ข. วิกขัมภนวิมุตติ
 ค. สมุจเฉทวิมุตติ
 ง. นิสสรณวิมุตติ

๒๙. ไม่อยากไปหาคติ ควรทำอะไร ?
- ก. ให้ทาน
ข. รักษาศีล
ค. เจริญภาวนา
ง. ถูกทุกข้อ
๓๐. เทวทูต หมายถึงใคร ?
- ก. คนแก่
ข. คนเจ็บ
ค. คนตาย
ง. ถูกทุกข้อ
๓๑. เทวทูตเป็นสัญญาณเตือนภัยมนุษย์ให้ตระหนักในเรื่องใด ?
- ก. ความไม่โกรธ
ข. ความไม่โลภ
ค. ความไม่ประมาท
ง. ความกลัว
๓๒. กรรมทันตาเห็น หมายถึงกรรมที่ให้ผลในชาติใด ?
- ก. ชาติที่แล้ว
ข. ชาตินี้
ค. ชาติหน้า
ง. ถูกทุกข้อ
๓๓. กรรมชนิดใด ให้ผลสำเร็จแล้ว ?
- ก. อโหสิกรรม
ข. ชนกกรรม
ค. พหุลกรรม
ง. อาสันนกรรม
๓๔. ชนกกรรม ทำหน้าที่อะไร ?
- ก. แต่งให้เกิด
ข. สนับสนุน
ค. บีบคั้น
ง. ตัดรอน
๓๕. คนร้ายถูกวิสามันฆาตกรรม จัดเป็นกรรมอะไร ?
- ก. ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม
ข. ชนกกรรม
ค. พหุลกรรม
ง. อาสันนกรรม
๓๖. กัมมัญฐานใด เป็นหัวใจสมถกัมมัญฐาน ?
- ก. กายคตาสติ
ข. เมตตา
ค. กสิณ
ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. การเจริญกายคตาสติ แก้นิรวรณได้ใด ?
ก. กามฉันทะ	ข. พยาบาท
ค. ถีนมิทธะ	ง. วิจิกิจฉา
๔๖. สติปัฏฐาน หมายถึงการตั้งสติพิจารณาเรื่องใด ?
ก. กาย	ข. เวทนา
ค. จิต	ง. ถูกทุกข้อ
๔๗. คนติดสวยติดงาม ควรเจริญกัมมัฏฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. กสิณ
ค. พรหมวิหาร	ง. ภูตกสิณ
๔๘. คนนิสัยฉุนเฉียวโกรธง่าย ควรเจริญกัมมัฏฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. กายคตาสติ
ค. พรหมวิหาร	ง. ภูตกสิณ
๔๙. คนเซื่อง่ายมักคล้อยตามคนอื่น ควรเจริญกัมมัฏฐานใด ?
ก. อสุภะ	ข. อานาปานัสสติ
ค. กายคตาสติ	ง. พรหมวิหาร
๕๐. พระพุทธคุณบทใด ยืนยันว่าพระพุทธเจ้าทรงเป็นพระบรมครู ?
ก. อรหิ	ข. สุคติ
ค. สตถา เทวมนุสสานิ	ง. ภควา

ปัญหาและเฉลย วิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๕๐ น.

๑. พระโพธิสัตว์เมื่อจะเสด็จอุบัติในมนุษยโลก ทรงพิจารณาสิ่งใดก่อน ?
 - ก. ปัญจบุพพนิมิต
 - ข. ปัญจมหาวิโลกนะ
 - ค. ปัญจศีล
 - ง. ปัญจธรรม
๒. ผู้จะเป็นพุทธมารดาต้องรักษาศีลห้าประจำและบำเพ็ญบารมีกี่กัป ?
 - ก. ร้อยกัป
 - ข. พันกัป
 - ค. หมื่นกัป
 - ง. แสนกัป
๓. ในชมพูทวีปแบ่งเขตการปกครองออกเป็นกี่ส่วน ?
 - ก. ๒ ส่วน
 - ข. ๓ ส่วน
 - ค. ๔ ส่วน
 - ง. ๕ ส่วน
๔. สังคมในชมพูทวีปยึดถืออะไรอย่างแรงกล้า ?
 - ก. ถือทฤษฎี
 - ข. ถือวรรณะ
 - ค. ถือมัจฉริยะ
 - ง. ถือวีริยะ

๔๕. พระพุทธเจ้าตรัสให้ถือเอาพระราชาเป็นแบบอย่าง ในเรื่องใด ?
- ก. เป็นผู้เลี้ยงง่าย ข. เป็นผู้ว่าง่าย
ค. เป็นผู้ขยัน ง. เป็นผู้สันโดษ
๔๖. ก่อนสวรรคต พระเจ้าสุทโธทนะบรรลุปะเป็นพระอริยบุคคลชั้นใด ?
- ก. โสดาบัน ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี ง. **พระอรหันต์**
๔๗. ข้อใด เป็นผลกรรมแห่งการทำอนันตริยกรรมของพระเทวทัต ?
- ก. **ถูกแผ่นดินสูบ** ข. ถูกประชาทัณฑ์
ค. ถูกประหาร ง. ถูกจองจำ
๔๘. พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดพุทธมารดาที่สวรรคตชั้นใด ?
- ก. **ดาวดึงส์** ข. ยามา
ค. ดุสิต ง. นิมมานรดี
๔๙. พระเถระองค์ใด มีความเพียรมากเดินจงกรมจนเท้าแตก ?
- ก. พระอานนท์ ข. พระสิวลี
ค. **พระโสณโกฬวิริยะ** ง. พระรัฐบาล
๕๐. พระพุทธเจ้าทรงปลงพระชนมายุสังขาร ณ สถานที่ใด ?
- ก. **ป่าวาลเจตีย์** ข. ปาสาณเจตีย์
ค. ธรรมเจตีย์ ง. บริโศกเจตีย์

ปัญหาและเฉลย วิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป
สอบในสนามหลวง
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๕๐ น.

๑. ข้อใด เป็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ?
 - ก. ไสยศาสตร์
 - ข. โหราศาสตร์
 - ค. กฎแห่งกรรม
 - ง. อิทธิฤทธิ์
๒. ทางทำกรรมดีกรรมชั่ว เรียกว่าอะไร ?
 - ก. กรรมบถ
 - ข. กรรมฐาน
 - ค. กรรมกิเลส
 - ง. กรรมพันธุ์
๓. ข้อใด จำแนกให้สัตว์มีชีวิตแตกต่างกัน ?
 - ก. กิเลส
 - ข. ตัณหา
 - ค. กรรม
 - ง. สุขทุกข์
๔. ความสุขความทุกข์ของสัตว์ทั้งหลายเกิดขึ้นจากอะไร ?
 - ก. ความรู้
 - ข. ฐานะครอบครัว
 - ค. บุญบารมี
 - ง. การกระทำ

๒๙. จิตของคนพูดคำหยาบคายเป็นอย่างไร ?
- ก. จิตละโมภ **ข. จิตโกรธ**
 ค. จิตเมตตา ง. จิตอาสา
๓๐. น้ำท่วมทุ่งผักบุ้งโหรงเหรง เปรียบเทียบคำพูดใด ?
- ก. มุสาวาท **ข. ปิสุณวาจา**
 ค. ผรุสวาจา **ง. สัมผัสปลลาปะ**
๓๑. พูดอย่างไร เรียกว่าสัมผัสปลลาปะ ?
- ก. พูดปด **ข. พูดคำหยาบ**
 ค. พูดขุยง **ง. พูดเหลวไหล**
๓๒. พูดอย่างไร ชื่อว่าดเว้นจากสัมผัสปลลาปะ ?
- ก. พูดจริง **ข. พูดดีมีสาระ**
 ค. พูดไพเราะ ง. พูดผูกสามัคคี
๓๓. วางแผนโกงสมบัติผู้อื่น เป็นอกุศลกรรมบถใด ?
- ก. อภิชฌา** **ข. อทินนาทาน**
 ค. พยาบาท ง. มิจฉาทิฎฐิ
๓๔. ทำสงครามกันไปมาหมายจะแก้แค้น เป็นอกุศลกรรมบถใด ?
- ก. อภิชฌา **ข. พยาบาท**
 ค. ผรุสวาจา ง. มิจฉาทิฎฐิ
๓๕. จิตอาฆาตมาดร้ายหมายจะให้พินาศ เป็นอกุศลกรรมบถใด ?
- ก. พยาบาท** **ข. อภิชฌา**
 ค. มิจฉาทิฎฐิ ง. ถูกทุกข้อ
๓๖. อกุศลกรรมบถใด ทำให้ไม่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ?
- ก. อภิชฌา **ข. พยาบาท**
ค. มิจฉาทิฎฐิ ง. ปาณาติบาต

